156337

EX·LIBRIS·COLL·MED·PHILAD·INSTIT·A·D·MDCCLXXXVII

NON SIBI SED TOTI

Class 10 a *No.* 233

(6)

Library General Account.

JUL 9 1941

$ 125.00

Galenus De crisi Manuscript on vellum with initials in red and blue at the beginning of the 3 books. 2 columns. 31 leaves (24 x 16 cm). The MS is carefully written in the XIIIth century probably in Italy, complete and well preserved in a modern half calf binding.

The text is the latin translation by Gerardus Cremonensis and generally agrees with the printed edition in "Primi voluminis Galeni quinta impressio. Venetiis (Giunta) 1522 f. 239v–258

(Dr. Bertalot's description of the MS)

DR. DAVID RIESMAN
1520 Spruce Street
Philadelphia

Consultation Hours
By Appointment

Telephone, Pennypacker 1734
Rittenhouse 8400

Dear McDaniel,

Dr. Rosenbach thinks $150 a reasonable price for the Galen MS.

I am leaving this afternoon for a short stay in Florida.

D. R.

1/29/40.

Please Copy Formula on Label

Purchased through Mr D[illegible]

Purchased through Mr. Dean P. Lockwood.

LIBRARY
COLLEGE OF PHYSICIANS
OF PHILADELPHIA

Incipit liber periseos.

Ego non intendo in hoc meo
libro determinare secundum quam
intentionem cadat nomen
crisis. scilicet an secundum alteratio
nem que fit in egritudine subito. aut
secundum declinationem vel perturbationem egri
tum ad dispositionem que est melior. an secundum com
motionem que accidit eam. an secundum con
sumptionem integram egritudinis. aut secundum
consumptionem que fit ei secundum lenitatem melioratio
nis. tamen non curat aliquis in cursu sermonis. verum
consilium meum est ut ostendam qualiter sciant
omnia antequam fiant secundum meliorem quam possibi
le est cognitionem. et melior via cuius cognitio est per
mittenda est cognitio status egritudinis que
erit. ergo quod intelligo per statum egritudinis for
tiorem horarum egritudinis omnium et vehementiorem
hinc enim egritudinis hore sunt .iiii. princi
pium eius. et augmentum ipsius. et status. et declinatio. ve
rum de egritudinibus sunt que procedunt et interfi
ciunt egrum in hora augmenti egritudinis propter ma
liciam in se ipsis. aut propter debilitatem virtutis
egri. et de eis sunt que incipiunt in statu et non
terminaverunt. In inquirendo de hora de
clinationis egritudinis an sit possibile cum egritudine
in qua eger moriatur in declinatione an non. et in
quisitio de hoc est nostra determinatio illud in
eis que veniunt post. horas autem .iiii. egritudinis preter
quidam nominant horas egritudinis totius preter
et quidam nominant eas propter hunc eundem causam
horas egritudinis universales. ut distinguant inter
eas et inter horas egritudinis particulares. ad quas divi
ditur unusquisque paroxismorum febris et horum
quod horarum determinatio non fit unio dierum
sicut forsitan quidam estimant. et in ideo quin
non est possibile ut sit in aliquibus horarum egritudinis e
dispositio et in .iiii. diebus equalis horis egritudinis con
sumptio. cum est in .lx. diebus et plures quod medicorum
conveniunt in hoc. verum ipsi non conveniunt in re que
hore iste cognoscantur quas diximus. et de
terminentur. sed quidam considerant an an
tecedant paroxismum febris an postponantur.

et quidam considerant in quantitate lon
gitudinis eorum et quidam in magnitudine eorum et in
quod ipsi nominant vehementiam eorum. et quidam
considerant in rebus similibus istis eis de rebus ex quibus
febris. Deinde disputant adinvicem et eis
quod est possibile ut aggregent omnia ista que narravi
mus et iungant eis alia que diximus preter ... per
venient ad cognitionem hore presentis ter
horis egritudinis cum estimatione verum quod hora cum
fit cum consideraverint in omnibus istis rebus ... dis
minuatur ex eis ad ... considerent in tunc
nocumentum quod ingreditur in prosternatione cause
cum est secundum quantitatem magnitudinis illius rei
que minuitur virtute eius. Iam ergo oportet in
si vis scire an egritudo ad huc sit in augmen
to ne sis contentus in significationibus illis
in accessione paroxismorum febris. vel non preter
quod consideres in quantitate longitudinis ei et mag
nitudinis ipsius et dispositionis ei in colmunitate et
malignitate ei. et est iuvamentum ut sperseris
in consilibus harum eandem rerum. scilicet in hora que
est febris. et in hora declinationis ei. Cum autem
dico horam quem est febris non significo non horam
separationis ei accessionis in uno quoque paroxismorum ei. et cum
dico declinationem febris non significo non omnem
vel totam horam que est post paroxismum usque ad
primum sequentem ipsum. In accessione vero
paroxismorum secundum singularitatem suam non est sign
ificatio sufficiens augmenti egritudinis et in
ideo quoniam interiorius fit ex proprietate illius egritudinis
et accidit in ea ... proprium accidat. ex augmen
to egritudinis et hoc quod interiorius videmus
periodos febris quartane. et periodos tertiane et
eodem febris invadentis omni die a principio e
gritudinis usque ad consumpmationem ipsius ete
re in sua invasione secundum hanc dispositionem accel
sionis. et de consuetudine quidem medicorum est ut no
minent hos periodos per accessionis et nominent
ordines eorum periodos proportionis et sunt illi quorum prin
cipium proponitur ab hora sua quantitate tem
poris. Verum augmentum in hiis paroxismis in
proportione vel accessione fit quod iam preterit

significat horam et non quoniam augmentum compositionis significat declinationem egritudinis, et augmentum accessionis significat augmentum egritudinis. Accessio autem cum composito quantitatem equalem non significat tamen horarum durationem. Iam ergo tempore expedientibus considerare an antecedat paroxismus secundum quantitatem horarum in qua consuevit evenire. Sed oportet ut consideres an quantitas temporis more ei sit equalis ei que precessit an non, et an quantitas magnitudinis eius sit una an non, et an dispositio hominis paroxismi in incolumitate aut malignitate sit vehementius quam preterit aut sit nequior aut incolumior. Et oportet ut consideres et in similibus variis curationis in horis sedationis vel quietis febris et declinationis eius, et cognitio quidem quantitatis longitudinis temporis paroxismorum febris est ex facilioribus rebus. Quantitate vero magnitudinis paroxismorum febris et est quod noscant vehementiam eorum et dispositionem ipsorum in incolumitate et malignitate, oportet ut tu cognoscas ex ipsis non egritudinis et ex accidentibus que comitantur ipsum. Ex ipsis vero egritudinis non ut tu consideres in rebus sine quibus aggravatio non fit. Verbi gratia. Si est egritudo pleuresis considerabis in iiii rebus quarum aggregatione fit que sunt dolor extensus in costis similis puncture et febris acuta et tussis et alteratio hanelitus. Ex accidentibus que egritudinem consequuntur ut consideres si sint plurimi longe more fortia maliciosa aut si contraria illis id est pauca modica brevis more debilia in columna eorum, et ut consideres in tempore quietis febris et tempore declinationis eius si est longius eo quod fuit ante aut brevius, et si corpus invenitur in eo habere plurimum lassitudinis quam ante aut minus, et si remanet aliquid in eo lassitudinis de accidentibus paroxismi febris aut quiescunt in eo omnia accidentia eius. Nam si inveneris secundum deteriores dispositiones in modo quem narravimus significat idem manifeste quod egritudo est in augmento, et si inveneris secundum meliores eam significat illud quod egritudo est in declinatione. Ponamus enim quod paroxismus

febris antecedat horam in qua consuevit evenire et quod prolongetur plus quam prolongabatur et plus fiat vehemens quam fuit et vehementia et quod plus fiat malignus quam malignabatur et inveniantur cum eo accidentia plurima mala et inveniatur tempus declinationis febris breve et corpus in ipso non sit cum alleviatione neque mundificatum ab omnibus accidentibus paroxismi febris. Dico ergo quod qui invenerit eger secundum hanc dispositionem non video vel videtur mihi quod aliquis dubitet quin egritudo ei sit in augmento. Deinde ponamus quod inveniantur in egro omnes dispositiones que sunt contrarie dispositionibus istis que supponuntur, scilicet incipiat paroxismus febris et minuatur egritudo et vehementia ipsius et minoretur eius malignitas et minorentur accidentia que comitantur in eo et leniantur aut omnino non appareant et sit tempus quietis febris aut tempus declinationis eius longum et sit corpus in eo leve et destruantur in eo omnia accidentia que sunt in hora paroxismi febris, tunc dico quod dispositiones iste vere significant in ultima declinatione quod egritudo est in ipsius declinatione quoniam omnium significat dispositiones post augmentum eius. Cum ergo inveneris dispositiones omnes equales in duobus modis paroxismorum febris significat illud quod egritudinis status iam pervenit ad summum. Considera ergo [illegible] an liceat alie die nos pertransisse quod venit ad illud quod est plus eo, et quod ypocras albeum invenit ab eo in sermone suo ipse narravit qualiter cognoscitur augmentum egritudinis ex periodis febris. Ipse enim loquitur ita oportet ut respiciatur paroxismi febris adinvicem si quidem antecedant alios an non et si est tempus more eorum longius an non et si est plus an non, et ipse quidem voluit per sermonem suum si alii antecedant alios an non, non ut consideretur si paroxismus antecedit horam in qua consuevit venire aut preponatur ab ea et voluit per sermonem suum si tempus more longius est an non, ut consideretur an augmentetur longitudo paroxismi. Et [illegible] et complendit in sermone suo si est plus an non.

reliquas dispones et in eo quam nos et nobis ut i
ntelligamus quod ingrediuntur in capitulo multi
tudinis et paucitatis. Bonitas magnitudinis
egritudinis et accidentia que comitantur ipsam et quantitas
malignitatis eius et quantitas unius illorum accidenti
um et similiter multitudo et paucitas in declinatione
febris cum declinatio sit post tocius paroxismi febris et se
dent in ea omnia accidentia paroxismi febris. Quando autem
ipsi inveniunt super deteriores dispositiones tunc ipsi non as
sumunt. Non inveniunt in ista eadem accidentia in
ex eisdem istis accidentibus. Fiunt ergo signa augmenti
in egritudinis et multiplicationis eius et additionis ipsi
quam antecedit paroxismus eius et quod morantur tempore
longiore et quod est plus et fiunt signa decli
nationis eius etiam contraria scilicet quod fiunt paroxismi
febris et quod est tempus more eius brevius et quod est in o
mnibus suis dispositionibus debilior. Cum autem fuerit status
tus autem egritudinis signum est remanentia
a paroxismo febris super dispositionem unam. Licet
multotiens reperiatur in egritudinibus temporis in
quibus fuerit duo paroxismi febris super hunc modum scilicet sic
in paroxismo quarto videlicet quod signa augmenti iam inve
niuntur. Deinde inveniuntur in paroxismo quinto signa de
clinationis et non fit cum hora status est velocis pres
sus adeo ut non cognoscatur hora presentie
Verum non sunt in verificatione eius cognitionis
principia eius declinationis et quod est simile huic
est in dispositione augmenti egritudinis et non quam complendo
paroxismi in febre principium egritudinis et augmentum eius
et statum eius in ut sic principium eius principium
egritudinis. Deinde fit augmentum eius in eo quod sequitur
et de eo. Deinde status eius in postremo quarto. Dei
de apparet in paroxismo secundo signum declinatio
nis manifeste. Verum est necessarium ad cognos
cendum est paroxismum primum scilicet que dispositiones egritudinis
sit per plenariam paroxismi quarti secundi. Licet necessarium sit omni
homini a quo aufertur dolor medicine tamen destruitur mag
nitudine unamnentorum prenosticationis auferendo
timorem quemadmodum declamlo simone latio
re libro in libro de ingenio sanitatis. Status autem
egritudinis cognitionem antequam sit cum erit non me
titur in prudens medicine dignus computari ad ar

tem perpetuis cum ipse non mensuret
totum regimen nisi super propinquitatem status egritudinis et
elongationem eius et similiter cum dispositio in hora augmenti
in egritudinis in hora principii eius melius namque est
in ambobus ut cognoscantur in affirmationem. Licet
ergo plures medicorum videantur non cognoscere ho
ram principii egritudinis nisi in dispositione presentie
eius sicut non cognovit ipsum mirabilis residuus
qui precepit utendum esse in principio egritudinis stipti
cis. Licet sit egritudo de genere retentionis et indi
geat in sequenti resolutione et ipse penitus non conatur
enunciare qualiter cognoscatur principium egritu
dinis. Ac si sit exceptis manifestis apparentibus
detectis. At in esse principii egritudinis est hesitatio
et difficultas vehemens et in eo quam si dicas quod oportet
ut ponatur initium egritudinis totum in punctum
temporis in quo est simul et insensibilis inceptionis egri
tudinis in esse per motum et non tempus et si dicas quod oportet ut po
natur principium egritudinis totius primi paroxismi febris ipsa
sic namque invenimus multotiens paroxismum primum
complendo augmentum egritudinis et statum eius et quod
est reliqua accidentia remotioribus et ut paroxismum primum
sit principium egritudinis cum assumptio est in vii diebus et egri
tudinis que prolongatur mensibus pluribus et omnium egritu
dinum que sunt in hiis duabus. Sicut est non sunt hora
augmenti nec hora status equales in quantitate tem
poris in omnibus egritudinibus et non oportet ut sit hora principii omni
egritudinum unius quantitatis temporis et si tamen inven
dimus paroxismum primum non invenies terminum quo
horam principii diffiniamus et in eo quam si eve
nit paroxismus secundus et in ipso signa augmenti. Deinde eve
nit post ipsum tertius paroxismus et quartus et qui sunt post ipsum secun
dum tamen iam transiens paroxismus primum et potius fine
eius finem hore principii egritudinis non invenies
excusationem quam ponas pro egritudinis principi
um aut totum tempus quod est inter initium in
ceptionis eius et inter horam status ipsius et erit hora
augmenti eius antequam non invenias terminum quo diffini
as horam principii et cognoscas ipsum eius est. Quia si ho
philosophie interrogaverint me quod sit hec hesitationis
medicine. Ad te dicam si nos vellemus addiscere signa
que dixit perpetuis in hoc esse medicine huius hesitationis

urine facilis velociter sanans. Si vero per hoc quod i
intus dicit velis affirmare et absolute in quo ig
norans. quare solonitam uti aput me non est intel
ligentium aut virtutem sanatio aput nos exi
stit vel invenitur facilis. et est in quod dicit ypocras. sig
nificatur paroxismus febris et ordines egritudinis per
horas autem et augmentum periodorum ad invicem, et per eas si
gnificatur ordine egritudinis non approximat ei viii. ex lo
cutionis libri viii. cum dispositionibus suis et vel quantitatibus
et ego non significo virtutem illi. Nam cum propinquiore
significatione quidem est brevior. et est quod in tractatu primo libri
epidimiarum. scriptum dixit. quod in magis hoc febrium significat
partem et ordinem et paroxismus et requiritur in eum
dicit inde est quod febris continua invadit quando a
principio sui cum fortitudine et pervenit ad finem
velocitatem sue et sine difficultatibus. deinde cum prin
cipium locum esse alleviatur et quando incipit et est leviter
ac si sepulta esset. deinde ipsa deficeret et sit diffi
cilis omni die. et inflammatio in ultimo cum ad hoc lo
cum esset. Significat quod plus manifeste. quod ipse non vult intel
ligi per ordinem egritudinis non approximat ei ex hora libri viii.
et est aliquando modum. et ego declarabo tibi quod significet
egritudo et horas autem et augmentum periodorum ad invi
cem locis egritudinis libri viii. Hoc est non sanari non inceptio
one eius. Dico quod quod si tu videris febrem iam acci
disse. deinde scias quod ipsa est quartana. tunc tu scias quod
non est principium eius. primo ipsi periodus tertii. similiter si scias quod
ipsa est febris tertiana pura. iam tu scias quod in ple
nitudine eius principium usque ad diem vii. et secundum hanc
similitudinem pone. et significat in reliquis egritudini
bus locis earum. febris enim causon dicta et pleu
resis et peripleumonie. principium est breve. Epilentie vero
et sciatica dolorum et dolores articulorum et doloris re
num principium est longum. et secundum hoc exemplum cogno
scitur egritudinis ex ipsis egritudinibus. ypocras non dixit.
quod quartana estiva. ut multum sunt brevis et autum
pnalis longa et precipue cum hyeme continuatur
et ego dico quod omnium reliquarum egritudinum secundum hanc si
militudinem consumptio in estate velocior et in hy
eme tardior. Cumque hoc ita sit. tunc manifestum
est quod eorum principium est in estate breve et in hyeme lon
gum. et secundum proportionem principii. sunt reliqui hore egritudi

nis. et secundum hoc exemplum significant hore autem in horis peri
odorum augmentum egritudinum horas significant secundum exemplum
quod dixit ypocras. Si quidem antecedunt aliorum autem non
et si tempus morbi eorum est longius an non. et si sint
maiores an non. Cumque inveneris vel addideris hic omnia
ad invicem et composueris ea horis significationis cer
te existimare propinquior. Si autem existimas quod hic
est ipso. preter quod speculeris eorum in aliquo cognoscere horam
principii egritudinis. aut distinguere inter tempus et
augmentum eius non approximabit tibi in horarum veritati omni
no. Si aliquis a nobis. an sufficienter sit. est
istis rebus et designatione non exquisita horarum.
egritudinis. dicimus est non. sed est ex eis estimatio proxima
ultima in arte medicine. Verumtamen diminutio eius a com
prehensione veritatis existit est. secundum veritatem suam ad
hoc ut non approximet. invenitur omnino. Si autem aliquis
a nobis quid sit res quam cum addit singularis res quod per
cedunt. fiat significatione vera. existere dicimus ut
tu scias in si legis aforismum totum cum partem primam
multum libri aforismorum exponemus. et est iste. significant per
iodus et ordinem egritudinum. egritudines per
et horas autem et augmentum periodorum ad invicem si
sunt omni die. et si sint in die et die non et sint in
ter dies plures. et sacras (?) per ea que apparent post
v. quod est in ideo quod hoc pleuresim si apparuerat spu
tum velociter. a principio egritudinis erit egritudo bre
vis. et si tardaretur eius apparitio. erit egritudo
longa. similiter urine et egestiones et sudores significant apparen
tia per egritudinem. an est ei esse sit facilis vel ma
lorum. an difficilis et tarda, et an brevietur egri
tudo an prolongetur. Hoc autem sermo eius in libro af
forismorum. sermo autem eius in tractatu primo libri
epidimiarum est cum dicat. oportet ut consideres
sermones maturationis. et ordines eius in rebus que ex
eunt ex omnibus locis in hora sua aut ex
tra vel bulbone laudabili per quem fit eri
sis. deinde exquirit in eo dicit. maturitas significat
velocitatem crisis et fiduciam sanitatis. et huius ma
turitatio parvo dubio non est in rebus que maturantur et
alie res que maturant sunt alie preter illas res
que maturitatem que apparent post. et istud dico quando
in egritudinis prius vero. principium et principium egritudinis suum

Reliquarum vero rerum que sunt in egritudine omnium non apparet nisi per res in quibus incipiunt cum parte
egritudinis nominate pleuresis sunt febris acuta
et dolor acutus et costis similis punctioni et alteratio an-
helitus et tussis, et de rebus que apparent post quedam sunt
que sunt proprie illi egritudini et quedam sunt que sunt commu-
nes omnibus febricitantibus. Earum vero que sunt huic egritudini
proprie prima est ut expuat ad cum tussi et hoc signum
significat quod egritudo non maturat omnino et secundum est ut eger
expuat aliquid sed non est quod expuit laudabile et ali-
terum est sed duos modos est unum est ut illi rei que
expuitur nocumentum non sit nisi quia non maturat tantum
et alterum est ut sit e contrario quod non maturat mala scilicet
sputum quod maturum dicitur est ab his omnibus re-
bus et est quod medici apparent nomine scrutatur et secundum est quam
ipsi non nominant rem que expuitur et est scilicet san-
guis aut colera aut flava aut spume scrutatum
et nominant hos speciales omnis sputum. Cum vero videt
sputum cui non admiscet aliquid sanguinis neque co-
lera citrina neque colera in nominat ipsum tunc scrutatum
tamen hoc scrutatum cum advenit velociter post ang-
mentum egritudinis egritudo est brevis et cum non expuit
aliquid omnino aut expuit quiddam in matutino significat
quod illa egritudo prolongatur. Et si fuit cum
hoc in quod expuitur malum significat quod in egritudine
est timor. Si autem eius malicia fuit superior
tunc significat mortem, et nos quid non indige-
mus in hoc loco ut narremus quid sit scrutatum
laudabile aut illarum que nominant sputum est
in quo est rubedo clara parva in alio cum nigre-
dine aut citrinitas aut subtilitas significat
quod non maturatur tamen et non significat egritudinem ma-
ximam. Sputum non quod est puritum superfluum
in rubedine clara aut citrinitate aut in
spumositate aut in viriditate aut in viscosi-
tate et est globosum malum et pessimum hoc malicia
est. quod est nigrum et opportet ut consideres cum
istis in modo sputi quod expuitur et est quando sie-
atur eger cum facilitate significat quod est lau-
dabile bonum et si est secundum diversitatem illi est
malum et quod necesse est in multiplicare cum pos-
sim auferre in testimonium ex libro ypocratis
de pronosticatione prouenientis et ad hoc quod iuvamentum
sanio eius est oportet ut egrediatur scrutatum in omnibus colo-
ribus que sunt in pulmone et costis cum velocitate
et facilitate et videtur color rubeus et clarus in ipso
punctus valde scrutatum iam ergo significat ypo-
cras in sanione suo isto quod non sit necessarium non scru-
tatum proprie in sputo illi de quo dixit quod oportet ut inveni-
atur res rubea clara puncta. Dicetur ergo
vero quod est post sanionem eius punctus et est sanio eius valde
laudabilis que sepe sunt libri eius exceptum ipsum
et quidam sepe scripserunt ipsum et quidam eorum qui sepe
sunt eam adiungunt eam ad rubeum
clarum et quidam adiungunt ipsum ad punctum
sit ergo sanio secundum quod intelligit una divisarum sectarum
secundum hanc similitudinem et videtur res rubea cla-
ra puncta valde scrutatum scilicet puncta et for-
tis. Secundum modum eorum qui intelligunt dictiones sanionem aliam
sit sanio sed hanc similitudinem et intelligitur res rubea
clara valde puncta scrutatum scilicet rubea for-
tis rubedinis et sanio dicitur sanionem primum me-
mine est magis similis et in eo quod ypocras interpretatur spe-
ciem tionem omnium cum est immoderata non equalis et ex
punctum in eadem quod res est secundum hanc dispositionem et cum
deficiat commixtio et auctoritas illi vomitum hoc non
est locus eius et ego significo quod non dicitur adiungi
sanio est valde nisi ad sanionem eius punctum ex ser-
monibus quibus sequitur et est quam dicit sitardatur
sputum plurimum ab initio doloris et egreditur
rubeum clarum aut citrinum aut cum tussi plurima
aut non est punctum valde est malum iam ergo declara-
vit ypocras a se ipso post sanionem quod posuit
in hac sanione scilicet res oppositas rei quas posuit in
sanione primo scilicet omnis scilicet rem contra rem posuit et
contra sanionem suam velociter sanionem suam sitar-
datur sputum plurimum a principio doloris et posuit contra sa-
nionem cum facilitate sanionem suam et in
deterius rubeum clarum quod dicit absolute et
non quod voluit quod sit singulare non punc-
tum ex duabus rebus scilicet ex scrutati illi et
erit rubea clara scilicet non sit punctum valde et
post hanc sanionem tamen exacte cum sanione
in quo exponit hanc intentionem expone ma

gñ nimia q̄n p̄ma ⁊ dic̄ ⁊ l. q̄m rubeum est pu
rum signat timorem. ⁊ ip̄e n̄ intendit p̄ hunc n̄ s
qd̄ ī spūm rubeū ledentem. deinde dicit et album uisco
sum et globosum et utile. deinde ipse ascendit paru
latim post ī ad rememorandū s qd̄ est ī fine ma
licie ⁊ dic̄ ⁊ ait ē unde et spumosum malum ē. deinde
dicit post illud. si aūt est purum sincerum adeo n̄ p̄ue
niat inde adh ut sit niger dēt ē eo qd̄ dixi
ān ipsum. ⁊ s hanc similitudinem op̄ ut destruetur
et significet ex rebus q̄s iste plenius est ⁊ op̄ n̄
consideres eum eius ī rebus q̄ s̄ comunes communicantes
omnibus q̄ sunt egritudine acutam. ⁊ ypocras qd̄ e
nūat illa sig̃ p ea q̄ dixit ī illo libro ⁊ dixit sig
na autem bona sunt ista ut eger egritudinem suam susti
neat ⁊ tolleret ipsum ut sit leuior ei sanus ⁊ ut
n̄ inueniat dolorem. ⁊ ut expuat sputa cum
facilitate ⁊ ut sit corpus eius totum eciam calore eq̃
li ⁊ sit leue ⁊ ut n̄ h̃at sitim ⁊ sit urina ⁊ egesti
o ⁊ sompnus ⁊ sudor s. uniuscuiusque eorum s qd̄ narraui
mus bonum laudabile. ista ergo sunt signa bona pe
nitus leuius ⁊ communia omnium egritudinum re
liquis egritudinibus acutis omnibus ⁊ iam ordinaui ea
et ⁊ ita inueni ea adinuicem ī ypocras quid ipse
rememorauit signa bona consequenter adiunxit
signa mala dicens. Signa autem mala sunt eciam
illis ⁊ sunt difficile sit egro tollere egritudinem suam
⁊ sustineret ipsum ⁊ n̄ sit leuius ei frequenter ⁊ ut n̄ se
deret dolor ei ⁊ ut expuat screatum cum difficul
tate ⁊ ut screat uehementer ⁊ ut caliditas febris
ī corpore eius diuersa sunt enim latera ⁊ eius uenter calida ua
lde ⁊ sunt manus eius frigide ⁊ similiter sunt pedes ⁊
sit urina ⁊ egestio ⁊ sompnus ⁊ sudor s. uniuscuiusque eo
rum s qd̄ narrauimus ī aliis illaudabilis. ⁊ ipse q̄
d narrauit ī illo libro omnia ista q̄ rememo
rauit ī. s. libro pronosticorum ⁊ dixi de unaquaque ea
rum sicut s qd̄ dicit ī eis q̄ posuimus de esse sputi
⁊ iam est quia de sputo locuti fuimus diximus qd̄
quedam signa ī eo significant digestionem ⁊ quedam
significant qd̄ n̄ est digestum ⁊ quedam significant perditio
nem ⁊ qd̄ quedam sig. cum apparent a principio egritudinis
significant qd̄ egritudo sanatur uelociter ⁊ qd̄ signum
complete digestionis signat longitudinem egritudi
nis ⁊ q̄ signa perditionis signant perditionem ⁊ qd̄ signa
sunt magis significant perditionem fore uelociter ⁊ si
sunt diminuta significant perditionem esse tardio
rem. Illa ad uim g̃ inueniunt ī urina ⁊ egestione
⁊ ī reliquis rebus q̄s deinceps dixeri. ⁊ ego loquar de
omnibus eis sufficienter ī sequentibus. qd̄ autem re
perit ī uno quoque istorum est qd̄ quedam significant digestionem
⁊ quedam significant completum digestionis ⁊ quedam perditionem
significant. Inde est qd̄ sputum nigrum preter hoc qd̄ signat
qd̄ est indigestum signat quoque perditionem ⁊ s urina nigra
n̄ est indigesta tamen. sed signat cum hoc perditionem. ⁊ s uero q̄ est
alba subtilis quam nominant aquosam n̄ est n̄ indigesta
tamen ⁊ iam qd̄ necesse est nobis redire ad afforismos q̄
paulo ante narrauimus ⁊ est sermo ypocratis. signat
porisinos (?) ⁊ ordinem egritudinis egritudines ip̄e ⁊ ip̄i
am ⁊ additamenta paroxismorum ⁊ adinuicem. si sunt
ī omni die ⁊ si sunt de die ī diem n̄ ⁊ si sibi ī
ter illos dies plures ⁊ leuiores ⁊ ex eis q̄ appa
rent p̄ v. g. ut ī eo qd̄ h̃t pleuresim si appa
ret sputum uelociter a principio egritudinis est egritu
do breuis ⁊ si tardet eius apparitio prolongatur eg̃
tudo ⁊ similiter urina ⁊ egestio ⁊ sudor significant ī cum appa
rent post egritudinem an ei crisis sit facilis ⁊ uic
tor aut difficilis ⁊ tarda ⁊ an breuis est egritudo
aut prolongetur. sermo namque hic n̄ est n̄ summa a
breuiata omnium q̄ dixit ī libro pronosticorum
ac si sit eius intencio ut aggreget summam eorum q̄
dixit ī illo libro sigillatim ⁊ proponeret ea aliis
afforismis. ⁊ ego rememoro ī summa illam s. q̄ res
sunt. oportet n̄ nos reiterare eas ... uel
forsitan aliquis hominum uerecundetur ⁊ sciat eas
⁊ sunt alibi satis nec ⁊ fiat per eas potens scire
principia egritudinis ⁊ pronosticacionem status finis. Dico
ergo qd̄ ipse sunt n̄ egritudinis ⁊ n̄ hore p̄leu
resis p̄am ⁊ periodi paroxismorum sed ⁊ q̄ apparent
ī egritudine post additamentum eius ⁊ faciam circa
sermonem meum nunc ī ad similitudinem eius
qd̄ precessit ⁊ determinabo unamquamque rem de eis
nominum quibus usi sunt antiqui s qd̄ op̄ ut
uertunt ut significet per ea intencionem q̄ in
illis debent ex uno quoque eorum ⁊ ipsi qd̄ uitebitur
omnia sua studia ad agnoscendum uirtute

rerum ipsarum. Illi uero qui in temporibus sunt
omnes uel pauca consumunt etates suas in nobis
et permittunt res que nouam significant. dicitur est
quia dicunt principium egritudinis uolentes per principium pri-
mum aduentum primum primi eius quod est continui in diui-
sibile. et certum non est per se. G. intencio quam intelligimus
ex nostro sermone secundum hanc dictionem nunc enim non
intelligimus eius latitudinem. et dicit in ea alia prin-
cipium egritudinis. et uolunt per principium tempus lati-
sicut est intencio ad quam intendimus. cum dici-
mus nunc est hiemps. aut nunc est estas. et propterea quod
non significat in afforismo quem paulo ante narrauimus. nec
in aliquo plurimorum afforismorum sibi similium que
afferimus per uerbum suum principium egritudinis. uel principium ad-
uentum primum aduentus egritudinis. et quia non dimidi-
tur et non scriptores et medici et omnibus hominibus
quod non est possibile intelligere ex sermone eius. ut dicat
quod oportet ut consideretur in principio egritudinis si est ten-
dens ad statum suum ex ebullitione sua quia
uelit per principium egritudinis hanc intencionem quam di-
ximus nec ex sermone suo. Item cum dicit dum
presentiat egritudo in principio. si uides quod moueat
ad motionem ipsam. si cum peruenit ad statum suum
tunc quies est melior nec ex sermone suo. Hip-
pocras. si facies est in principio egritudinis secundum hunc modum.
et in eo quod facies similis faciei mortui in quo hunc
locum sermonem non est possibile ut sit in principio aduen-
tus egritudinis. quod est secundum ueritatem et plantati-
onem initium eius. et similiter in sermone suo in egritu-
dinibus acutis paucas in quibus in principio oportet ut
administres medicinam solutiuam. et non intelligit principium
nisi quod est tempus latitudinem huius et similiter et in
sermone suo afforismi est aliud. omnia accidentia in principio
egritudinis et fine eius sunt debiliora et in statu
eius sunt fortiora. et secundum hanc uiam est in sermone eius. Si
in principio cuiuslibet egritudinis. cola magis egreditur sur-
sum. aut deorsum. est signum significans mortem
et secundum hanc uiam in libro suo de regimine
acutarum egritudinum secundum quam numerauit in alio
egritudinis uehementis accidentia. uehementia forti-
a. Hec accidentia si apparent post in principio. significant com-
mixtionem in sensu uehementem. et secundum hanc
uiam moritur ille cui accidit illud. et secundum
hunc modum est loquitur in hoc afforismo in quo locutus
fuit. Ypocras quod in eo quod huius plures si spiritum
apparet uelociter in principio egritudinis. erit egritu-
do breuis. et in eo quod non est ut intelligatur in declo-
catione sermonem suum in principio egritudinis non
punctum. scilicet in. cum non est nec latitudo nec continua-
te est sicut aduenient eius. quod in non hanc terminum
que dicat non est possibile. hoc scilicet quod tale spiritum non sit ap-
parere in illo puncto. et quod dicat non apparent
in principio. quod si apparent in puncto quod in ueritate est
punctum sicut in egritudinis tunc non est distinctum inter
ea et inter accidentia que in principio est cum egritudine. Sed non
est possibile ut sunt ista et illa res una quam principi-
um illorum omnium per unum et principium egritudinis tota
est unum et idem. Istorum uero accidentium que apparent
post. quedam sunt que apparent in primo die. et quedam
in secundo. et quedam que apparent cum iam plures egritudinis per-
transierunt dies. principium autem egritudinis quod intelligit ha-
bere latitudinem mensuratur cum estimatione
communi que procedit in initio. et non inuenitur in eo ad
hunc partem mediante diffinitione omnino et
quod compleximus eo in aforismo per febre et per hoc
de quibusdam egritudinibus que ipse peruenit ad
statum suum in principio suo. sicut dicit ypocras in tertio
tractatu. libro epidimiarum cum dicit. Inde est quod
febris omnia quem incipit uel sequitur uel inua-
dit a principio suo cum fortitudine et consequitur finem
suum in conuenientia et difficultate. ipse est per uer-
bum suum a principio suo non uoluit in hoc loco lo-
cum principium. quod est ex iiii horis egritudinis. et non
erit suo eius et peruenit usque ad finem suum in con-
uenientia et difficultate cum sermoni ipsi a principio
suo. et ipse non uult per principium tempus quod est post punctum
in quo uenit initium egritudinis usque ad diem tertium
secundum plurimum et in eo quod non potest esse quod sit huius febris ina-
nium ex illo puncto cum est latitudo. deinde aug-
mentetur donec ueniat status eius. et forsitan ueni-
et in die i. et quod ueniet in die secundo. et non est possibile ut
sit febris a principio inceptionis porismi in summo su-
e difficultatis. Verum principium cum peruenit status
eius in die post aut secundo. deinde remanet quod tunc

continua extensa nisi quando integre alimantur. tamen accidit ei iterum paroxismus alterius diei quod b febris, proseq. iterum suum ab initio fuerit, est iterato quoniam huius paroxysmi ait dixit. Inde est quod febricitantia quando recedit uel incipit a principio sui cum fortitudine et peruenit ad finem suum cum uelocitate et difficultate. et similiter est b simo ei. v. g. v. in eo qui habet pleuresim. Si apparet sputum uelociter a principio egritudinis erit egritudo breuis uel uoluit intelligi signum per sermonem suum a principio egritudinis antequam ueniat paroxismus eadem die et quo plures sunt in principio ut sanguinis paroxismi principium ipsi tamen cum ipse perueniet ad statum suum. Sed in hora declinationis est tota et perueniet unumquodque digestionis et sequitur signum sit apparens antequam ueniat paroxismus ... quod b plurimum est in pluribus ... significat quod egritudo est breuis et solutionis. Et hanc sententiam ... sciat in pleuresi. et sed est quod superfluitas est cum ... membrorum corporis significat dispositionem que est in membro cum est ipsa superfluitas. Nam si superfluitas est digesta significat quod dispositio est sanitatem. et si est indigesta significat quod est dispositio egritudinis. et secundum hanc sententiam locutus est cum dixit quod melior egestio est que est lenis continua egrediens in hora in qua ingredie batur in sanitate et est quantitas est secundum comparationem eorum que sumuntur. Nam cum uenter est inferior scilicet qui sub diafragmate uenter est lauatur et sercatur et est similis uero et exquisite seruatur sanorum significat talis egrediens ab eo tunc significat quod instrumenta uirtutis ... est nocumentum ... eius a dispositione sua. Sputum uero quod ... est crudum est indigestum et significat debilitatem plurimam membrorum lesorum. et si in ipso cum est signum significans egritudinem malam sicut sputum nigrum. tunc ipsum significat ... signum ... et fine fortitudinis et similiter est res in urina. Nam ut et cum est similiter ... sanorum significat quod uirtus est sufficiens uenarum et ... que sunt de genere eorum. et quando est indigesta significat debilitatem eorum. et illa que in ultio est ... ut sanorum tunc ipsum ... non digestum et significat debilitatem plurimam uenarum et ... omnium homogeneorum est. et quando in hoc est

quod significet maliciam egritudinis ... illorum. tunc ipsum significat ... signo in ultio fortitudinis. et unumquodque horum tamen genuum signorum significat digestionem sibi propriam. Egestio namque que est secundum dispositionem naturalem significat digestionem in uentre ut fiore factum. Si uero significat digestionem factam in uenis et que sunt de genere earum. sputum autem significat digestionem factam in instrumentis anhelitus. tamen quemadmodum b inueniunt signorum significationes que sit dispositio membrorum ex quibus egrediuntur. Et uideo quod in urina reperiuntur significationes significantes dispositiones renum et uesice et mali ... que intrinsecus sunt que sunt inter ... et ypocondria quod dicat ipse ... que apparent cum sunt egritudines euenientes in ... membris in libro aforismorum et numerauit eas singillatim. et dixit illas que ex illis apparent in egritudinibus acutis in pronosticationis libro ... quod est simo in eo non est in egritudinibus acutis et ... locutus est omnia ... in urina ... quando in eum dixit et ... ne ... faciat ... euenit ... ei ... egritudo est in ea ... non sit acuta. Illud namque acutum non est signo quod significet de toto corpore. et non est in signo significans uesicam solam. et ypo. quod non dixit uesicam non ut poneret eam exemplum sermonis sui et quod necesse est ut intelligas cum ea renes et uias que sunt inter ... et uesicam ... namque ... renum ... et ... est unum. et ex eis que significant ... uirtute eorum que dixit est ... quod dixit ypocras in libro aforismorum et est quod dixit in illo libro significat que significant egritudines acutas in uenis ... adum dixit significat que significant egritudines uenientes in uesica. Dixit enim quod cum in ... urinis egrediuntur frusta carnis aut que sunt similia capillis ... existente grossa tunc illa non egrediuntur ... ex renibus eorum. unumquodque locorum ... signorum sicut dixi significat specialem digestionem que appropriata est. Urina quod significat digestionem que fit in uenis. Sputum uero significat digestionem que fit in instrumentis anhelitus. Egestio significat digestionem que fit in uentre inferiori. et non est possibile in aliquo horum quod appareat signum digestionis et non significet bonum

circa ut ei adveniat maximam angusti
ens ex hoc esse in ventre: et certum q̄ egrotan
tur in diebus ab invicem, et reliquae creature q
fiunt in hora sua tunc fit per creationem: et
sic fiunt in hora sua et fit per creatione
tum. et hec quod fuit intentio sermonis ypocratis in lib
de elementis cum dixit quibus res crisis fit ad disposi
tionem meliorem non oportet ut appareant subito: et
non tantum res que dixi indigent distinctione que distin
guitur inter eas quando creatione fit. et quando per eas
non fit creatio in aliquo nisi. immo significat egritu
dinem maximam valde. sed indigent si
mili illi alterato haurient accidentis egritudinis. et omnis
pro sensibus et laetus vigilie et profunditas
somnii et scotomiam et sudores que videt
eger et angustia que accidit ei. et dolor oris stomachi et do
lor capitis et reliqui dolores omnes qui accidunt in v
no quoque in libro et quadam nomina principii. non significat
unam rem determinatam sicut iam ostendimus secundum.
Immo ei secundum locum subito hora autem per primum significat
latitudinem habet secundum quod habet hora quando significat non principiu
et hec que dicta usitata est in locis pluribus secundum inten
tionem aliam ab ista sicut invenit ypo. v
sus fuisse ea in sermone suo cum dixit. et unaquaque
harum febrium habet principium et ordinem et portio
nes secundum locum. Inde est quod febris continua sequitur
que ab initio sui cum fortitudine et prin
ad finem suum in vehementia et difficulta
te sua. per sermonem eius hunc in hoc libro secundum lo
cum non voluit ad non ... hunc modum item in ut
secundum hec dicitur in libro regiminis acutarum egritu
dinum ubi dicit. Sed non defendit et adiuvat hanc
administrationem sorbitionis fit ex ordeo au
xilio sufficiente secundum quod necesse est accidit. ex
ea nocumentum ad modum plurimum secundum locum. ex illo
est quod si fecerit cibus retinetur in ventre egritudinis: et de
dit ei hanc sorbitionem prius quam concedit te
naciter eam. si fuit dolor ei fortis et fortis
simus accidet in eo. et si fuit iam sedatus com
movebit eum: et tu invenies in locis pluribus libri
ypocratis: et libri aliorum omnium grecorum hanc dic
tionem usitatam secundum hanc intentionem et di

cuntur tunc quod dicit in ... eius. alia quando
voluit ypo. cum dixit. Res quibus fit crisis
sit ad dispositionem meliorem non oportet ut ap
pareant secundum locum subito. Dico ergo quod ypo
non voluit in hoc loco in velociter. scilicet in principio
egritudinis: et non quod sunt signa que significant crisis
sunt que diximus in eis ipsum signa digestionis. et in eo quando
signa crisis cum apparent non potest esse quin crisis sit
aut bona aut mala. Signa non digestionis
significant quod eger salvabitur: et non significant vectoriam
crisis ei adveniat. et in eo quando si intelligeren
tur ex nomine crisis. scilicet victoriam nature super morbum
nisi eo que fit in statu. alterationem que fit subito.
scilicet fortem et longam pugnam inter mor
bum et naturam: et intelligerentur ex motione que ac
cidit eam non significabunt signa digestionis
vectio autem harum duarum rerum. quas diximus quando quandoque
posita est ut digeratur egritudo secundum longitudinem
dierum paulatim in ut integre consumatur et
nec significabunt in sequenti sermone. plane enim hic
que distincta sicut inter acutam crisis: et inter signa
digestionis: et iam quod sufficiat in hoc loco ex eo quod
ut ponas spumam significatorem digestionis que
fit in libro hanelitus. et ponas urinam signi
ficatorem digestionis que fit in venis et ponas egestio
nem significatricem digestionis que fit in ventre.
et quod oportet in omnibus febribus cum febris est egritudo in ve
nis pulsatilibus: et vene pulsatiles sunt
ingredientes in genus venarum ut sit pluri
mum illarum in que intendis considerare urinam
In eo namque quod plurimum habet oportet ut consideres
in primis in eo quod expulit. deinde post in urina quando
non potest esse quin cum plurimum sit febris: et cum egritu
do est in ventre. si non fuit cum ea febris et
non oportet ut consideres nisi tantum in egestione. et si fuit cum
ea febris tunc oportet cum hoc ut consideres in urina
et dico quod principium in primum: nunquam egritudinum
non terminant nisi signa digestionis: et inter hoc principium
et principium quod diximus habet latitudinem. Sed non
est determinatum secundum artis medicine est
distinctum magna: et in est quando principium. in non estimatur
quod pertineat diem certum. sicut iam ostendi.

ypo. ut libro pronosticorum in declinatione sufficien
ti. et est id quod dixit. Si autem fuerit secundum hunc modum
et iam sufficient diem terminum. ergo monstravit
nobis ut intelligamus per hoc declinationem mani
festam quod principium. quod intelligitur hic latitudinem non per
veniat nisi in diem terminum. principium non quod venit
est principium cuiuscumque egritudinis quod dixit esse preter
egritudines possibile est ut elongetur diebus pluribus. vel
de quo eius finis non est nisi cum initio apparitionis sig
norum digestionis. tempus autem quod est inter hoc et statum
egritudinis. est pars una egritudinis que nominatur augmentum
egritudinis. et eius ascensio donec stat pervenit. et est for
tior partibus egritudinis omnibus et difficilior eis. et pos
trema omnium earum est declinatio. et redeam ad id quod
dixi paulo ante. et id est quoniam res que inveniuntur pluribus
oportet ut iterentur iustificentur et intelligantur. Dico ergo
quod signa digestionis non est possibile ut appareant et sig
nificent maliciam. et id ideo quoniam signa eius non o
portet ut appareant in hora augmenti egritudinis neque in
hora initii eius. et neque oportet ut appareant nisi in hora sta
tus eius. Illa vero que de eis apparent in hora principii
eius. dicemus non. et retine a me quod ego dixi tibi in
omnibus que locutus sum in subsequentibus dicte principio quia
est hora periodi primi febris. et quod sermo meus de
eo non est nisi intentione tercia quoniam significat non principium. et est lo
cum totam in qua non est digestio tamen cognitio huius principii. et illa
que necessaria est in arte medicine. et significat res maiores
decretionis egritudinis. Dico ergo quod non quoniam apparet in hac
sudor. neque vomitus neque fluxus ventris neque exitus
apostematum neque fluxus sanguinis narium ita
ut fiat crisis per eo egritudinis et isterus ex dixi eum
hoc quod ipse significat consumptionem egritudinis sunt quoniam ca
use consumptionis eius. plures vero que non sunt nisi tamen signa sig
nificantia consumptionem egritudinis sicut gravitas sen
sus vigilie et sopor profundus et dolores et altera
tio hanelitus et lacrime et flebotomia et omnia que sunt
similia illis. et ista signa cum apparent preter quod sunt signa
digestionis apparentia tamen significant quod egritudo est in sum
mo malicie. Ista ergo signa omnia. sed in quibus sunt
cause crisis et que sunt signa tamen significant quod crisis non
potest ut appareat secundum locum. sed in prima hora egri
tudinis. deinde permanet non digestio omnino. Tertium

significationum aliorum signorum que significant digestionem
apparitio eorum apparet. quoniam apparet in principio lo
co primum possibile significant meliorationem. et ego
rediero in sermone abbreviante eam. Dico ergo quod
oportet ut significent hore egritudinis (les) vim. ex egritudinibus
temporis. et primus in quanta sit quantitas temporis earum. deinde
ex horis autem et ex comparatione periodorum ad invicem.
deinde cum istis omnibus rebus ex signis que apparent
per se. et prima quod signa que apparent per se et sublimio
ra sunt signa digestionis quibus cognoscitur tamen principium
et finis eius secundum verificationem veritatis. deinde procedes
et scies per principium quando erit status cum estimatione propri
ma. et est illa que nominatur estimatio artificia
lis. et intelligimus per eam illam que approximat veri
tati ultima approximatione. et sic cognito principio secundum
verificationem et requisitionem non incipiat hora sta
tus. et oportet ut extraneis primum ut cognoscas
horam status quando incipit. deinde extraneis ut
procedas et scias quando erit augmentum sit. et quoniam dixi
mus ad omnia ista non fuit nisi ypo. tunc iam o
portet ut in hoc capitulo in ut ponamus sermonem
eius in eo et exponamus ipsum. deinde ambo ergo eum exposi
tionis eius secundum quod volumus de sermone usque ad fi
nem eius. et iam quod videtur mihi quod melius est ante
quam incipiam opus quod promisi ut addam ser
monem brevem. quo ostendam id quod dixi pau
lo ante. Dico ergo quod hoc principium. quod est pars egritudinis de qua in
quirimus ut sciamus an quantitas temporis eius sit quantitas
una in omnibus egritudinibus ut unaquaque earum habeat quan
titatem propriam temporis secundum naturam. et est id quod dicunt totum
processisse illa sua fieri visione. et est quod oportet in principio e
gritudinis ut administretur ad medicinam quod constringat.
quoniam sit egritudo illa digna retentione. primus
omnium hominum hele ypocras qui significavit et de
claravit ipsum. secundum exquisitionem et verificationem. sed qui
secuti sunt ipsum non intellexerunt ab eo quod locu
tus est in ipso propter brevitatem sermonis eius. et iam quod
sufficit in hoc loco ut ponam secundum partem. unam ser
monis eius que declarat intentionem eius. propter
eum non intelligeris illa ab eo semel. et cognoscis i
am potens eris incedere per ea. Intelligas ergo intenti
onem reliqui sermonis eius in hoc capitulo et fuit

ex illis quibus dicitur in secunda [...] tarditas et
ego exponam in afforismis de libro afforismorum in quo dicit
non oportet ut ministret solutivam et moveat
in fine principii particule. Digna medicina et motione
non cruda. nec principium dignum est egritudo. dum autem per-
manet cruda in principio egritudinis non oportet ut ministre-
tur et non fuit egritudo estuosa et in iuventute quod non
est de consuetudine. Galenus: ista verba dicitur que venit in hoc
sermone et est sermo eius estuosa non loquendo de aliis
cum movent motu furioso. Quando autem ypo-
crates non nominavit hanc dictionem et adiunxit
eam egritudinibus que moventur motu furioso ve-
locitate et proprie cum [...] in humiditatibus et vehemen-
tia motus diximus ac si ipsi moverentur ergo eg-
ritudinis. In aliis vero egritudinibus oportet ut medicina solutiva in prin-
cipio [...] quando motus humiditatum dominantium in cor-
poribus est mitis ut facile eas attrahat. Si quando
quidem humiditatum est quod non digeruntur omnino
sunt fixe stantes non conveniunt nec obediunt
medicine solutive ut attrahat eas nisi cum difficulta-
te vehementi et secundum hanc viam dixit ypocras in alio lo-
co. Cum conaris evacuare membra apostemosum
in principio egritudinis non evacuatur ex membro extenso apo-
stemoso propter quod egritudo non obedit medicine cum adhuc
indigeat et destruitur locus sana resistentia egr-
itudini. Verum consideratio in illis non est nisi ex malis de in-
genio sanitatis ypocras non nominavit tempus in tem-
pus egritudinis in quo non apparet ad oculum de signis dige-
stionis principium egritudinis. Iam ergo declaravimus et apparet
[...] ex eo quod dixit [...] non expedit [...] ut ministre-
tur medicina solutiva in principio digestionis egritudinis. deinde
exequitur in eo quod dicit dum autem permanet cruda in principio
egritudinis non oportet ut ministretur id est [...] quod principium
[...] non est in dum permanet egritudo cru-
da non digesta et ideo quod oportet ut redeamus ad id in quo
fuimus et sequimur nos ab eo. Ergo narremus
qualiter ponatur huius augmenti egritudinis terminus
manifeste. Sic potius est finis temporis eius. Dico
ergo quod in tempore nostro cum videntur signa status et ypocras
iam narravit signa status in quodam sermone
suo et dixit quod omnia accidentia et paroxismi in principio
egritudinis et finis eius sunt debiliora quam esse possunt

et in statu sunt fortiora quam esse possunt et nar-
ravit ea in sermone suo alio et dixit quando egritudo est
in ultimo acuminis sui tunc dolores qui sunt in
ultimo vehementie sue veniunt in ea secundum locum
scilicet velociter. [...] qualiter scitur quod egritudo in
dispositione sit in suis debilioribus dispositionibus et fortio-
ribus earum et paroxismi nec maiores paroxismis esse
et vehementiores eorum dicemus quod quando egritudo acu-
ta est subito [...] in sermo-
ne suo esse tunc expedit ut ponas principium
[...] terminum augmenti egritudinis et su-
mit vel minorat paulatim tunc oportet ut tu
expectes et temptes cum paroxismus periodorum quo-
rundam illos paroxismos antecedere et prolongari
plus quam fuerunt et augmentari plurimum sicut di-
cit ypocras. Scias quod egritudo adhuc est in augmento et
ascensione. Et si videris illos paroxismos iam per-
mutari ad [...] dispositionum equalium
[...] scias quod egritudo iam quievit et declinat
et fortasse videbis duos paroxismos qui sunt ma-
iores omnibus paroxismis egritudinis eius. Scias ergo
tunc quod ipsi ostendunt statum egritudinis et quandoque
videbis paroxismum unum maiorem omni paroxismo
qui venit ante ipsum et qui venit post ipsum quod fit sta-
tus egritudinis in ipso solo. Et non fortasse accidit
in egritudinibus acutis ut moretur status egritudinis non
[...] paroxismis tamen. Sed plus tribus vel quatuor et ideo
[...] ut significent hore egritudinis [...]
in dispositione generationis earum et [...] quod ap-
proximat earum generationi et quod significatur in via [...]
[...] ad hoc ut [...] et declaravit illam
a [...] ipsum res de esse egritudinis
[...] paulo ante [...]
et ypocras [...] iam dixit quod melior est digestio quod [...]
[...] egrediens in hora in qua egrediebatur
in dispositione sanitatis et cuius quantitas est [...]
[...] assumptum est et posuit in hoc loco signum al-
[...] ex [...] egritudinis et ex quantitate eius
et ex hora [...] eius quando egritudo [...] et hunc modum si-
gnificat sanitatem venturam [...]
[...] sermonem suum [...] venit
[...] sanitatem et voluit [...]

fenicem in hoc loco stomachi. quoniam venter apud
eum est nomine huius concavitatis. nominamus igitur
stomachum et continuatur cum eo ventrem inferiorem
ut distingueretur inter ea. et propter hanc causam
et non dixit colorem digestionis propter quod color dige-
stionis non est necessarius in cognitione dispositionis stomachi. quoniam
significationes que prevalent renibus et vesice sufficientes
sunt ad significandum bonitatem digestionis
cibi. et sicut ut si digestio levis continua. et non
antecedat horam suam [illegible] preponat
eam. et ut sit quantitas eius secundum comparationem eius quod
assumptum est de cibo. et aggregantur iste proprieta-
tes in digestione tunc oportet ut sit digestio certa. et que
in ipsa non inveniuntur ab hiis proprietatibus non est ne-
cesse ut sit certa et digestio. quoniam possibile est quod stomachus
[illegible] sit sanus potens super operationes suas
sed accidit rei cuius declaratio et digestio iam
confirmata est ab eo ut exsiccetur humiditas.
et causa coloris fortis in membris que sunt in cen-
tro stomachi. et que sequuntur ipsum vel circa eo quod desce-
dat subtilior existens quam oportet propter debi-
litatem virtutis facientis penetrare [illegible]
tis cibum. Verum quod levis continua significat per se
ipsum sanitatem digestionis et fortitudinis vir-
tutis. et significat cum hoc per accidens quod penetra-
tio cibi est secundum quod oportet. et significat cum hoc item quod non est
in aliquo membrorum que sequuntur ventrem caliditas
superflua cum apertione calidi vel alio. quod si ad ex-
[illegible] per sinodum diminuitur. sic et quod sit
necesse ut in ipso addatur. sed ut sic ergo [illegible]
propterea quod quoniam confirmatur eius digestio oportet v-
iam sunt certe partes eius [illegible]
gitur. et ideo quoniam non est possibile ut continua sit
inequalis. propterea quod necesse est ut sint partes eius
consolidate et coniuncte et sic totum quod est unum.
Quod si sunt quedam partes eius [illegible]
alie dure. et quedam humide aquose. tunc non est
possibile ut sit adinvicem continue. sed sunt quedam
separate ab aliis. et partes alie dure sunt
[illegible] cum totalitate sua ex humiditate
que est cum eis. propterea quod ipse sunt subtiles a
quo se non possunt continuari cum illius corporibus

consolidatio et continuatio. sed currunt in centro il-
lorum. et sequuntur ea. sic igitur digestio [illegible]
[illegible] non consolidata neque continuata. Quod si digestio est
[illegible] sed quod est levis continua significat per
[illegible] quod [illegible] significat cum hoc [illegible]
[illegible] quod non est egritudo in aliquo membrorum que sunt in cen-
tro stomachi. et quod penetratio cibi iam completur
secundum quod oportet. [illegible] humiditatis. quod si est e-
gestionis exitus in hora in qua [illegible] in sanitate. significat
quod digestio non tardatur. et quod [illegible] in virtute reten-
tiva et expulsiva [illegible]. propterea quod est
egestionis exitus preponitur ab eo quod oportet si-
gnificat aut tarditatem digestionis aut tardita-
tem [illegible] eius in intestinis. et quoniam ante-
dit horam suam significat debilitatem virtu-
tis retentive. et non est possibile ut significet
superfluitatem fortitudinis [illegible] non est possibile ut
sit [illegible] in dispositione [illegible] egritudo.
egritudo acuta fortior eo quod est in dispositione la-
[illegible]
[illegible] plurimum quod sit cum est sed dispositionem
[illegible] quod si egestionis exitus est velox cum medi-
[illegible] non est velocitas eius [illegible] virtutem
expulsivam. et non significat hoc fortitudinem eius super-
fluitatem vel debilitatem. [illegible] non cum ex-
[illegible] est absque mordicatione. et [illegible] ab acuitate a-
[illegible] in hora qua oportet significat quod tres virtutes in
[illegible] sunt fortiores. scilicet [illegible] retentiva ex-
pulsiva. et nos quod iam ostendimus in libro a-
[illegible] ab isto quod in unoquoque membrorum corporis sunt
virtutes ille. et [illegible] quod non est necessarium [illegible]
re a nobis ut [illegible] est [illegible] ad u-
numquodque eorum que accidunt in [illegible] quoniam
iam scripsimus de unaquaque harum virtutum librum
significationem. at iam oportet ut loquamur in hoc
scilicet si oportet ut quantitas digestionis sit secundum com-
parationem eius quod assumitur de cibo. dico igitur
quod egestio levis continua que egreditur in hora
in qua egreditur in sanitate. [illegible] quoniam
oportet secundum comparationem quantitatis cibi. significat
[illegible] retinetur [illegible] ex ea in intestino [illegible]
aut intestino quod greci nominant colon. [illegible]

in aliqua superfluitatum intestinorum galienum. et que
dicit non est bonum sed malum secundum quemcumque modum si
gnum. propterea quod significat debilitatem virtutis expul
sive. sed sicut posuimus quod in propterea quae remanet
ad de superfluitatibus intestinorum est exitus ... meli
or. quoniam cum aggregantur in egritudine omnia ista signa
que diximus significant significatione certa sanitatem stomachi
et eorum que sunt sub eo. et quando unum istorum signorum
minuitur in ea. tunc quando significat egritudinem in
ventre ipso. et quando significat quod in perfectione cibi
est diminutio. et quod in membris que sunt in circuitu eius
est egritudo. et quod ad accidentia adveniet iam egritudini quando
dixit de ... et ego que est vel certificatione et
verificatione est illa que significat quod non est nocumentum in sto
macho et que sunt sunt sub eo. et in aliquo eorum que sunt in ci
rcuitu eius et illa est ego in qua aggregantur omnia que nar
ravimus. et hoc quod sunt due res quas voluit ypocras
cum dixit. et hoc ut sit ego declinans ad citrinita
tem. et non sit vehementis siccitatis. propterea si fuerit
color eius citrinus tunc purus aut non fuerit declina
tus ad citrinitatem ... si significat secundum colorem cibi quem
assumpsit eger significat in aut quod expellit ad
ventrem de cole citrina plusquam oportet. aut
quod non venit ad intestina ad de cole citrina
pervenit. et prima quod harum duarum dispositionum sed est in
principio egritudinis significat quod cole in illa egritudine vel in
illa hora est ... plurima. et si est in hora declinati
onis egritudinis significat quod corpus mundificatur mundifi
catione laudabili. et ego declarabo ista in sequentibus
... magis ultima quam hec. Ego vero que non est
digesta est aspera non ... subtilis suavis qualitatem
illius cibi cum est superfluitas. et egritudinis genus est ...
et que sequitur ex eo non est propter dispositionem cibi. sed propter su
perfluitates que currunt ad ventrem ex toto corpore
sicut ego de que dixit ... quod color eius citri
nus. Unde ego ita fit. quando effunditur de cole
ra citrina ad ventrem res plurima pura. E
go vero viridis significat quod permixta est ei cola que est
ut erugo eris. sed nigra ego significat quod permisce
tur ei cola nigra. aut sanguis iam adustus. illic
Si autem inde colorem egritudinis qui tendente
ad suffocationem et plumbinitatem et eger non

comedit aliquid cuius color iste fit. significat in
frigus et congelationem fortiorem in membris
inferioribus. et que iam sunt obstructa in termino
mortis. Et si ego est pinguis aut unctuosa
preter quod eger comedit. ad pingue significat li
quefactionem membrorum. et ego unctuosa. si unctuositas
illa non est a cibo quem eger sumpsit significat liquefac
tionem membrorum. Verumtamen ego unctuosa pin
guis non fit nisi quando liquefit adeps. unctuosa vero vel quod
liquefiunt membra dura. et propter hoc fit deterior plurima
plurimum. et ego superfluum fetoris si fetor eius non est propter
cibum. significat putrefactionem vehementem et ad
ultimum non oportet. non ut consideres ad qualitatem
egritudinis quando non est propter cibum. Iam vero necesse est ... quam
vis non conditionatum sit hoc in aliquo sermone me
o ut intelligas in omni ... hanc viam in currunt
que dixit ypocras in libro pronosticorum. Similiter semper et dis
cernere ... illam que est cum cibo et ... illam que est cum
rei alia. et iam quod restat ut enumerem de ego
ne que egreditur cum ... similiter ... et de ego
ne in qua est spuma. et de egritudine in qua sunt colores
plures. Dico ergo quod egestionem que egreditur vox illa que
narravimus ... que nomine
non nominantur ... eius quod fit filis
novi in ... nomine ab ore ... que fit cum exitu
illius egestionis significat quod illud quod egreditur in ea est
unctuositas grossa cum lubricitate subtili et
quod in istis ... egreditur sunt ... con
tracta ... Ego vero in qua est spuma fit secundum modum
in quo accidit spuma in rebus que sunt extra. scilicet
aut propter rem bullientem. aut propterea quod resist
it ventositas grossa humiditati. et prima que
de harum duarum proprietatum non fit nisi ex caliditate
superflua liquefaciente corpus et ... a motu vel
agitatione ... Ego autem diversorum colorum sig
nificat quod in corpore sunt egritudines diverse
et propter hoc indicat prolongationem et malignitatem
propterea quod quando egritudines multiplicantur indige
ret in digestione sua temporis longitudine et
... difficultatis. et vehementia et timor ... multi
tudinem earum. et in ... quando egritudo significans
... digestionis et timoris timoris quam

egritudo composita ex speciebus pluribus. et hec sunt que oportet
tunc me loqui de eis egestionis. et ego nunc dicam
eas. Dico ergo quod melior urina est que similior est
urine sanorum. que vero non est in aliquo significat quod digestio non fit tamen
aut significat cum hoc perditionem. et in macie urina significat
digestionem et indigestionem nomine quod est urina subtilis et urina
que habet in genere virtutem in macie. ambulationes sunt
species plures valde que admiscentur diversificantur in
multitudine et paucitate. que excepimus eas propter
namus unicuique earum signa manifesta quibus
discernantur omnia. que resplendent in eo quod est inter
utramque et non est quod ut quantum urina que est in summo
bonitatis digestionis non in illo quod in ultimo fine sa
nitatis. et hec urina declinat ad citrinum tinctum et ad
rubeum clarum. sed ad citrinum tinctum declinior
quam sit ad rubeum clarum. et est ut sit hec urina in
spissitudine equalis. urina vero que est hec subtilior aut e
a spissior significat quod eius digestio est diminuta. et ideo quando
que est subtilior non dum digeritur et que grossior est illa
est adhuc in augmento fluoris non discreta. et quod possibile est
est ut cognoscas in ea urina que mingitur et est subtilis
sedata deinde post aut permanet secundum dispositionem suam
in subtilitate sua aut ingrossatur post paulum
hec itaque due urine simul indigeste sunt. et differentia
quod inter utramque est quod indigestie prime penitus inceptio
non est. et secunde associatur augmentum fluoris et agi
tatio ventositatis grosse similiter augmento fluoris
que fit in uno modo dum permanens similitudine
non urine tres sunt species. alia est que mingitur
turbida. deinde post paululum clarificatur. alia est que per
manet in sua dispositione semper. et alia est que
mingitur clara deinde perturbatur post. et de
terior harum specierum est tercia et minus mala est pri
ma. secunda autem est media inter utramque. et ideo
quando vero urina que clarificatur post pau
lulum significat quod in ea quod remanet de agita
tione diversa et augmento fluoris est paruum.
Illa autem que semper remanet secundum dispositionem suam
significat quod contritio et augmentum fluoris quod est in sangui
ne est in summo augmenti. Urina vero que turbida fit
extra vas significat quod non dum est ei motus sed erit ut pri
mo ergo necessario fit hec urina deterior earum quoniam significat quod

egritudo indiget tempore longo et virtu
te forti ad hoc ut digeratur. sed urina que mingitur
clara non moratur quin residat sedimen
laudabile. significat quod egritudo non moratur quin di
geratur. et propter hoc fit hec urina minus mala quam
mala. et non tercia est media inter has duas. et ideo
quando propterea quod eius generatio fuit commota que in ulti
mo fine et statu suo est in diminutione sua. sima
licia ab urina que significat quod non dum motus eius. sicut in
primo. secundum superfluitatem in malicia sua sup
eminam que significat quod ille motus iam preminus
est ut sedentur et quiescant. urina vero que in ultimo fine e
longinquitatis a digestione est deterior harum omnium. et hec
est urina est similis aque secundum subtilitatem et splendorem. et non
est in ea digestionis signum urina turbida. in prima ei
similis urina que turbatur post paululum. hec est que
indicatur quod iam fatigata natura in digestione et
est in venis vel venarum. et que sunt eis homoge
nea loco nauseantie societatis sue. et hec ...
hec et eius penetratio. et propter exitus velox tunc egri
tudo nominatur aque egressura extra. et quidam nominant
eam diabetem. et hoc nomine nominatur vulneris. et dicitur
tur nomen eius ab instabilitate et augmento fluoris
et unde quidam de antiquis nominant eam diarriam
urine. alie digestiones sunt considerate in omnibus hiis. autem
egritudo cum loco diarie ventris que nominatur lubri
citas intestinorum. et in ideo quando ipsum quod inventum diva
num virtutum illarum quarum una est altera et altera re
tentiva. Urina hec deterior harum urinarum que est indigesta
deinde sequitur eam urina aquosa. et tercia in hoc quod non
digeritur similis ei. urinarum vero mala quando ipsum
et minus significans perditionem. propterea non significat intentionem
aliam in digestione. et in ideo quando urina prima significat debi
litatem virtutis alterative et retentive sunt in ulti
mo fine. hec autem urina secunda vel significat non debilitatem
virtutis alterative tamen. et quecumque operationes vir
tutes que perimuntur et destruuntur omnes alie vel
et aut alie nostrorum quoniam plures sunt egritudo est
deterior. et in quo est secundum multitudinem illarum operationum
virtutum et propter hoc fit diarria urina deterior urina
rum quando nocumentum in eis est secundum duos modos et
urina que ex subtilitate et albedine sua assecuta

est ut sit sicut aqua. est mala superfluitate in ipsa
quod necessarium in ea quamvis sit singularem in
significationem debilitatem virtutis in ultimo fine. et quando apparet
in pluribus egritudinibus urina alba propria hunc quidem
modum rem magis similem vini et potionibus vel le
mentis albedinis et cuius subtilitas est subtilitas eius et
non sit huius urine quam medius est aque. admiscetur eo citrine
subtilis et reperies quod est significatum in est quod si acceperis aquam
claram et admiscueris in ea rem paucam eo citri
no quam greci nominant [illegible] et quam nominant [illegible]
[illegible] et de eo ipso videbis eam similem huius urine et
huius urine est propinquior in natura urine que pervenit non digeritur
[illegible] sequitur eam urina que declinat ad ruffedinem
subtilem citrinam. Verum non cum color est ruffus subti
lis citrinus est subruffa tincta. aut non declinat ad
ipsum. et illud ideo quoniam si acceperis aquam et permiscueris cum
ea modicum de re cuius color est ruffus tinctus. de
inde acceperis aquam aliam et permiscueris in ea plu
rimam quantitatem de re cuius color est subtilis ruffus in
des urinis aquis similes. et huius urine iam digestio propter colo
rem suum eorum ut diversificentur aque in spissitudine
sua adeo donec affirmatum sit ei digestio secundum quod diversifi
catum fuit in colore. Omnium autem urinarum laudabi
lior est illa que declinat ad ruffedinem tinctam et ad
rubedinem claram sicut dixi paulo ante. quoniam [illegible]
si acceperis aquam et permisceas cum ea aliquid de aquositate
de sanguine et colera citrina et non est [illegible] quod in sermone [illegible]
fiat declaratio quantitatum harum permixtionum
[illegible] non necesse est ut addiscas ab alio consideratione
[illegible] aut exponas eam in presenti tempore
[illegible] dico quod quando diu sanguis per
manet in semita digestionis. [illegible] quoniam
[illegible] videtur [illegible] album plurimum.
Cumque completur digestio additur color eius et [illegible]
[illegible] quod in ipsum residet [illegible] in pluribus ho
minem [illegible] videbis urina citrinitatem addi
[illegible] eum declaravimus in libro de virtutibus
[illegible] quod res in qua superfluit [illegible]
[illegible] pinguis dulcis [illegible] et fit color citrina et
[illegible] quod nominant hunc [illegible] nomine quod si
gnificat in greca lingua rubeum clarum est liesin et nominat
eam in [illegible] nomine citrinum quod significat in greca lin

gua rubeum tinctum. quod tendit parumper ad
rubedinem. et illud quod nominant [illegible] et nomine citrinum
quod significat in lingua eorum ruffum subtile simile citrino
et colori eo citrino. quoniam dixi est color quem alii nominant
ex nomine illius colere. et quoniam medici nominant hunc colorem
[illegible] nominibus et [illegible] in
libris suis. et quidam eorum nominant eam quidam eorum
nominant [illegible] et quidam eorum nominant eam nominibus
aliis. cum non tamen sit differentia inter eos apud illos. Vidi quod
de melioribus rebus est ut [illegible] hanc rem et declarem
[illegible] et exponam eam ita ut perveniat legentibus
libros meos ad intellectum quod dico in eo secundum veritatem
et plenitudinem [illegible] ... Dico igitur quod color ruffus
tinctus quem [illegible] dixi nominari a grecis leudin.
et est de coloribus propinquioribus colori rubeo claro
quem dixi nominari in lingua greca liesin. et differentia que
inter eos [illegible] est quod ruffus tinctus est propinquior
[illegible] et splendido. et quoniam videbis colorem propinqu
iorem colori ruffo tincto. et quoniam videbis eam
propinquiorem ruffo claro. et quoniam existimabis quod co
lor eius sit color ruffus et subtilis. et illud ideo quoniam quando ad
albedinem fit declinatio est color eius turbidus
est magis similis ruffo tincto. et quoniam ei [illegible] et splendor
et color eius est ruffus colori rubeo claro similior
et superfluentem propinquitatis ruffi tincti sicut
rubeum clarum ad albedinem est superfluitas
ipsi quantitatis ruffi subtilis super ruffum tinc
tum ad albedinem. et sicut superfluit [illegible] colori
[illegible] rubei clari super ruffum in [illegible]
ab albedine est superfluitas rubei non clari super
rubeum clarum ab albedine. et propter hoc fit
quod quando videris sanguinis colorem colori
rubeo non claro propinquiorem. et quando videris ipsum
propinquiorem claro. oportet invenias medicos quando
narrasse eum nomine quod in grecorum lingua significat
rubeum non clarum et narrasse eum quoniam nomine
quod in lingua eorum significat rubeum clarum. et [illegible] possibile
ut sit sanguis in colore colere. et si sanguinis conse
quitur finem ad quem possibile est ipsum pervenire
propinquitatis coloris rubei clari. et consequitur colera hu
ius coloris finem quantum possibile est
si colera est propinquior colori rubeo non claro et ideo

quoniam color rubeus clarus uerus est medius uere in
ter colorem sanguineum illeum et inter colorem rube
olae. causa est quia propinquat illi unicuique duorum extremo
rum non sit uere rubeus clarus. si sit propinquior quam
esse potest colori rubeo claro. Et haec est causa in eis quae ad
iunximus nominibus conuenientibus. stuppe uero et rufi [illegible] de
rebus fractionibus. Et illud quoniam tinctura urine uel [illegible]
lore in quo sanguis consequitur uel consequitur firmandi
gestionis affirmatae in corpore. quae sunt meliores dispositio
nes sanitatis. et quia quando inuenitur urina ragunt
at eam. deinde potest eam quod non nomen accidentis eius
est. sensus eam perducendi in reliquis urinis praeuisione
reliquarum urinarum facilis est. uenit ultimo dispositionum
signorum quae alterant eam. Et illud quoniam [illegible] si sinat colo
rem eius et certitudinem et uirtutem. Deinde est in ipsis hy
postasis alba leuis equalis plurima significat in dispositione
est quod digestio iam affirmata est. Si enim significat quod expelli
tur a corpore [illegible] ultimum [illegible] et propter hoc aggregatur
in urinis puerorum non omnium puerorum uel iuuenum et in urinis
iuuenum tranquillitate et otio completorum et in [illegible]
iuuenum aliorum. hypostasis plurima propterea quod multiplica
tur in corporibus omnium quae dixi superfluitas cruda
in iuuenibus quod otio propter quietem. sed in iuuenibus
multitudine et repletione et in pueris quod propter multitudi
nem [illegible] quod plus appetunt et [illegible]. et propter
ea quod operatio [illegible] cum sit una non potest sufficere
duabus operationibus aliis [illegible] in corpore. tan
tis quae sunt augmentum et nutrimentum. Quamobrem
opera eorum attribuit album ex [illegible] eorum. [illegible]
et digestio in ipsis affirmet. et propter hoc residet [illegible]
in urinis in quibus accidit febris propter superfluitatem
[illegible] et quietis et multiplicationem cibi esse eorum ad salu
tem [illegible] hypostasis plurima in ultimo multi
tudinis. at non [illegible] eam quibus accidit febris
ex minoratione cibi et labore esse [illegible]
[illegible] et illud quoniam color eius color [illegible]
et signum [illegible]
[illegible] eorum [illegible] propter quod residet [illegible]
eorum et sufficiat ut uideatur in urinis eorum nubes
alba [illegible] in [illegible] aut pendens in medi
o eius [illegible] laudabilis et significat laudabilem
bilem alliam leuem equalem et in urinis [illegible]

et [illegible] labor est plurimus [illegible] est [illegible]
[illegible] propter hoc non [illegible] [illegible] rufam [illegible]
coliciam [illegible] est sic subtilis [illegible] quod [illegible]
[illegible] rufa [illegible] colicia subtilis significat quod [illegible] non
digestio est [illegible] residet [illegible] quoniam non est [illegible]
rina est uehementis subtilitatis [illegible]
que longo ualde non discenat [illegible] ut resideat quod
in ea est de re quae est grossior [illegible] quod in ea est de eo quod
est subtilis. quoniam non accidit in urine in qua hypostasis grossi
or est [illegible] quoniam uero grossa cum equalitate [illegible] in ea
hypostasis pauca est digesta. Et illud quoniam si hypostasis quae est in ea
est [illegible] sicut [illegible] aut similis
petalis similis aut furfuribus aut est nigra aut ui
ridis aut fusca aut plumbea aut fetida [illegible] omnia
ista cum [illegible] quod non est digesta significat [illegible] Et illud
quoniam hypostasis [illegible] similis [illegible] significat
unam duarum dispositionum aut liquefactionem membrorum et
eorum resolutionem in partes magnas aut caliditatem
aduenientem [illegible] super sanguinem quae est ad
[illegible] petala autem sunt partes [illegible]
- ex [illegible] parte uenarum cum accidit eis ut liquefiant
et resoluantur. [illegible] partes similes furfuribus non quia h
grossiores et maiores sunt simul petalis est latior [illegible]
furfurum et subtilior ea. hypostasis autem nigra significat
caliditatem superfluam igneam aut frigiditatem super
fluam ex qua accidit dispositio similis morti. Videmus
enim nubes [illegible] accidere nigredinem [illegible]
duos modos aut cum calefiunt superflue sicut
quod aduenit eis quae prolongant [illegible] in sole e
[illegible] aut cum infrigidantur superflue in [illegible]
morantur sicut accidit [illegible] et aliis [illegible]
[illegible] frigus [illegible] uehementi et [illegible]
nigredo corporis [illegible] et denigratio eius quae uidetur in
ea in nube pendente in eis aut natante in [illegible]
mo non fit nisi ex his duabus rebus scilicet aut ex calidi
te superflua aut ex frigiditate superfluo aut ex mor
te uirtutum naturalium propter superfluitatem
frigoris [illegible] quod urina [illegible] ad [illegible]
est in fine [illegible] ut non [illegible] aliquem cor
[illegible] salutem. hypostasis [illegible] cum
ad nigredinem est declinis significat est [illegible]
[illegible] et nubes pendens in medio [illegible] nigra.

est in urina signum perditionem quando res subsidens
nigra et similis nubes natans in supremo urine et cum
nigra est nubis signum perditionem quando pendens in me-
dio urine colorata viridis non est nec autem nigra sed in semita
adventus eius et quamvis ipse non sit ancillio nigra et in eo quando
cum egritudo est maligna apparet in ea per approximationem
nominatur indicis aut egritudinis indicis aut urine in
dicis [illegible] hoc tamen et ingent colorata fuscus plum-
bum non generatur nisi ex vi frigoris tantum sed odor fetidus
non generatur nisi ex putrefactione. Res similiter similis olo signat
liquefactionem corporis. omnis ergo iste nunc dictos sunt ma-
le et laudabilior omnium specierum urine est illa que est boni
coloris in qua est nubes alba levis equalis aut residens
in fundo vasis aut natans in summo eius aut pen-
dens in medio. et laudabilior harum trium urinarum
est cuius nubes subsidet. deinde secunda post eam cuius
nubes pendet in medio. deinde tertia cuius nube
pendet in eius supremo. iste namque species urine sunt
que significant digestionem. Reliquarum vero omnium specierum
urine quedam significant crudum digestionis et quedam significant
perditionem. Ille autem que significant crudum digestionis sunt
urine alba subtilis et alba turbida. et ille que sig-
nificant perditionem sunt illa in qua est res subsid-
ens similis [illegible] aut petal[illegible] aut fur-
furibus et urina nigra et fusca et viridis et fetida. Urina autem
que tendit ad ruffedinem tinctam et rubedi-
nem claram [illegible] subtilis est et tenuitas
indigna [illegible] sui coloris digna. quare est me-
dia inter [illegible] que est indigna [illegible] que est digna
[illegible] in qua est nubes in medio sua alba levis
[illegible] dulcia [illegible] quod [illegible] decem
nubis subsidentis quando oportet ut sit alba levis
et equalis et sit equalis in ea per duos modos quorum unus
est ut non sit divulsa disrupta et alius ut sit in locis
omnibus [illegible] quod dividitur in eo. quando sicut vides urinam
claram in hora et [illegible] ea subsidens res in hora
alia significat in quod non completur hora digestionis egritudi-
nis et primum quod quod sciatur [illegible] res mirabi-
les est [illegible] quod melius [illegible] dixit [illegible] quod de-
[illegible] urinam in [illegible] mulieribus est urina [illegible]
[illegible] simul [illegible] quando [illegible]
urine [illegible] et urina [illegible] ad

ruffedinem tinctam et omnis res extra ex-
istens [illegible] significat perditionem et dixit item de
urina que tendit ad rubedinem non claram [illegible]
nis quod est urina salva valde [illegible] indicat
longitudinem egritudinis plus quam urina que in pa-
ulo ante dixit. que significat quod digestio non completur
et in eo quando [illegible] urina [illegible]
[illegible] venire in hunc colorem non est nisi quod [illegible]
[illegible] de sanguine et oportet quod [illegible]
urina cum [illegible] colorata [illegible] quod sequitur ex
debilitate caliditatis innate ut generet [illegible]
[illegible] sanguis complete digestionem ut sit sanguis
aquosus subtilis significat caliditas innata indiget tem-
pore longo donec vincat et confortetur et significat in
urina quod egritudo est salva [illegible] et in eo quando
non est subtilis aquosa ut [illegible] grossa superfluam
[illegible] grossitiem [illegible] acuta vel [illegible]
[illegible] laudabilis [illegible] non sanguine [illegible]
quando [illegible] omnia que necessaria erant in inven-
tione [illegible] tunc [illegible] oportet ut narremus in quo
[illegible] nos [illegible] et qualiter sciatur
quando erit [illegible] antequam sit [illegible] reliquarum
horarum egritudinis. Dico ergo quod si est nobis signum
unum aut aggregatio signorum [illegible] certe [illegible]
[illegible] quod erit [illegible] natural[illegible] [illegible]
[illegible] pluralitate [illegible] tempus [illegible]
[illegible] sit possibile ut [illegible] medicus et omnia
ista sciat antequam sint. Cum ergo non inveniat sig-
num unum [illegible] certitudo fiat [illegible]
[illegible] hora egritudinis antequam sit
quando erit [illegible] possibile [illegible]
[illegible] signorum [illegible] adiuvare signi-
ficationem unum quando erit [illegible] hora egritudinis ante
adventum suum quando [illegible] medicus [illegible] dein
egritudinis inveniet [illegible] multitudinem signorum
multiplicem valde [illegible] ut non possit [illegible]
[illegible] rememorari
eorum. oportet [illegible] propter hanc causam ut ille qui vult [illegible]
[illegible] et sciat [illegible] horam egritudinis ante adventum
suum [illegible] quod oportet ut subtiliter observetur [illegible]
[illegible] unumquodque signorum [illegible] ut possit [illegible]
de [illegible] quod cognoscat [illegible]

illorum signorum est quod indiget de ancessione scientie et
ideo quoniam oportet necessario ut sint signa que sunt plura numero
fortiora signis que sunt pauciora numero. verbi
gratia. si inveniuntur unum signum forte contrariis signis
nis: quod autem signa plura debilia. et propter hoc dixit mun
bel. ypo. in libro pronosticorum expedit tibi ut consi
deres omnia signa. deinde ponderes fortitudinem eorum ad
invicem et experiaris esse eorum. et propter hoc posuit et
dixit illa signa que eorum significant fortitudinem. et non dixit
absolute ea. narravit. n. signa bona secundum gradus
suorum. deinde signa mala secundum gradus suorum. verum
ipse intendit per nomina quibus appellavit illa signa ut
signaret esse bonitatis sue et malicie sue quantitatem
bonitatis et malitie sue. dixit. n. de quibusdam eorum
que sunt significativa perditionis et de quibusdam aliis
que sunt maligna et dixit quod ipsa sunt de peioribus
signis. et de aliis que maioris necessitatis et de aliis
que sunt mala et de aliis que significant mortem. et
quoniam addit in sermone suo. s. que sunt signa bona aut
mala. dicendo valde. dicens. n. bona valde. aut mala
valde. et quoniam dicit signa et que significant rem laudabi
lem. deinde dicit signa que significant rem illaudabilem.
dixit enim. de quibusdam que sunt optima signa et de quibus
dam que sunt signa bona sermone absoluto. et de quibusdam
que sunt meliora. et de quibusdam que sunt minus bona.
et de quibusdam que habent in significatione salutis virtutem
magnam valde et quoniam non dicit de rebus istis et dicit
que illa signa indicant longitudinem egritudinis. et que est supe
ratio est longior. et si dimittes te ut cogites
scies quod esse eorum dispositio est hec ex egritudinibus non est ma
lum omnino neque est longior a tempore permixtionis sed sunt
et virtute fortiori et in volumine. et si est et virtute
debili est huius tempore. Iam igitur tibi necesse est ne
sis contentus ut legas hec signa in libro ypo. sufficere
tenuerit non ea consideres et consideres esse eorum in egro et con
gnoscas per mensurationem plenitudinis et fortitudinem vir
tutis eorum secundum virtutem et plerationem. et cogites in te
ipsum simul et consideres que signa sunt in fine bonitatis et que
in fine malicie et que sunt inter illa et ponas ad
ultimum comparationes. pones. n. quedam signa propinqua melio
ribus signis. et quedam propinqua deterioribus. et quedam propin
quiora aut remotiora signis que sunt in fine bonitatis.

aut in fine malicie et quedam media secundum virtutem et
signa bona et mala. deinde considera postea quod que sunt signa
mala simul. et que signa sunt bona simul. et quorum signorum durata
est secundum diuturnitatem horarum egritudinis. in quo apparent. quoniam
non. sunt bona. quoniam mala et quoniam inveniuntur ut in eis
habeatur fiducia. et ypo. quidem dixit hec et bene dixit.
in eo est dixit. non oportet ut confidas in signis bonis cum sunt
non secundum viam necessitatis. et neque ut vehementer sit timor
tuus secundum mala signa cum sunt non secundum semitam necessitatis. et
si tu non cognoveris hec. non poteris presumere aliquid
eorum que sunt scientie exquisite. sed inter hoc erit cum
presens et tu non cognosces ipsa. et non erit differentia
inter te et illum qui nichil novit de medicina. ita ut
tu dubitaveris et timeas de successione et mul
totiens quidem existimes quod eger evadit ex egritu dine
sua et concedas ei ut dimittat custodiam et cau
telam integram in regimine suo. quare accidit
sibi cum iniuria magnam. et tu quidem non evacu
aris in aliqua horarum a malicia regiminis est per
pleris quoniam erit status egritudinis. et ideo quoniam si tu
non precesseris eum in regimine a principio egritudinis secundum
propinquitatem status eius. aut elongationem status ipsius
te non evacuabis quin ledas egrum nocumento
magno. et ego quidem iam narravi istas res
et quadam conclusione narrando unumquodque genus
eorum. et ostendi in primis que species signorum certe
sunt. deinde narravi fortitudinem uniuscuiusque eo
rum. deinde narravi qualiter procedas et scias quid
erit unaquaque horarum egritudinis. et ego quidem iam nar
ravi species signorum et in eis que premissa sunt
in sermone meo. et non est malum ut nunc et te re
memorari faciam quod quedam signa significant digestio
nem et crisim et quedam salutem et perditionem. et
iste sunt due species signorum que apparent in hora
crisis. signa vero digestionis et crisis sunt ergo et
que expurgantur et vertuntur. signa vero salutis et perditio
nis sunt ea que considerantur et istis rebus ubique. et
que apparent in corpore toto. que ypo. dixit sufficien
ter in libro pronosticorum. et in scientia quidem crisis sunt
quedam horum signorum necessaria que habent genus singulare
proprium significans ea que dicam paulo post usque ad
finem suum. et signa digestionis et crisis est fixa

sunt secundum dispositionem unam in virtute sua. sive apparere
ant in primo die egritudinis sive appareant postquam preterierit
ei vel dies. Signorum enim que significant salutem egritudinis et
malignitatem est sermo hic. quedam enim sunt que dixi appa
rent in virtute et egritudine et eo quod expulerit et quedam
inveniuntur in dispositionibus totius corporis. quedam vero appa
rent in operationibus naturalibus et aliis et non sunt ex signis
fixa in esse significando dispositionem unam in omnibus horis
egritudinis et ego declarabo ea in sequentibus. dicam enim quod
sunt in hora esse sua duorum generum. quedam enim sunt
que sunt cum esse et significatio est et quedam sunt que sunt signa
et tamen et non sunt firma signa que certa et significant in
diversis horis egritudinis dispositionem contrariam et
oppositam vel contrarias. Et demonstratio pronosticationis
non est nisi cum istis signis. et est id quod ipsa in aliqua
horarum egritudinis et in aliqua dispositionum est significat
esse. et significant et faciunt ipsa et in alia hora et
in alia dispositione egritudinis sunt accidentia mala et signa ma
la. quare non significant esse nisi faciunt ipsa. Et
ypo. quidem locutus est de istis signis in locis plu
ribus. Et sufficit quidem in hoc loco ut te reme
morari faciam sermonem quem dixit in tertio libro
libri epydimiarum et est hic accidentia que sunt in hora esse et
apparent deinde in eis non fit esse. quoniam significant
mortem et quoniam non significant mortem et quoniam sig
nificant quod esse est difficilis et non reperitur hoc in signis
digestionis et contrarii est. Et unumquodque eorum signum super
re una et eadem. Sermo enim est quod urina vero quoniam est bo
ni coloris et in qua est fex subsidens si fex sit al
ba levis equalis signum est digestionis. vero non subsidit
in qua non est fex subsidens omnino est signum contrarium di
gestionis et signum digestionis bonum est est et sig
contrarii est non bona sunt est et hoc modo est apud illum
quorum que promissa sunt de sermone meo memor
existit. nam si tu vides dolorem capitis et punc
tionem in illi. aut scotomiam aut alienationem
in anhelitu. aut angustiam aut expirandum sompni. tu
non potes procedere et scire ex istis signis ad primum
modum esse et similiter si tu vides sudorem et vomitum
plurimum. aut vomitum aut fluxum sanguinis narium.
aut sanguinem evenire ex matrice. aut ex orificiis
venarum que sunt in ano. aut vides apostemata adve

nisse apud aurem aut in aliquo loco reliquorum corporis. tu
dices accidentia ista significant esse. Et quoniam sunt eadem et non sig
nificant esse omnino et in hoc est ex uno duorum modorum aut quod
non fit esse omnino aut quod esse eius est mala et dolor col
li et gravitas tymporum et rubor quod ymaginatur in
oculis et scotomia et dolor capitis et lacrime que
currunt absque voluntate et rubedo faciei vehemens
et rubedo oculorum et tremor labiorum et vigilie et
sompnum perturbatum non sunt nisi signa tamen et significant in qui
dam horis esse et similiter alterna et alie species alterationis
anhelitus et attractio mirac ad superiora et angus
tia vehemens et dolor cervicis et dorsi et ut non quies
cat et tremor lecti et alienatio et clamor. Omnia
ista indicant sunt signa esse. dicam enim aliud genus
quedam sunt que significant esse et sunt cum esse ut sunt vo
mitus et fluxus narium et vomitus plurimus et sudor et
sanguis et apostemata que sunt in radice auris et in aliis
partibus corporis et non sequitur necessario in apparitione signorum
que dixi prius et sunt illa que sunt esse signa tamen nisi in ap
paritione signorum que dixi primo et sunt que sunt sig.
esse et cum est est eventus esse. Et signorum quedam et accidentia
est species alia non apportantia ad esse preter quod
non significant ea nisi fiunt ea. nisi tota est firma cognitio
vel signum per eventionem hec signa digestionis et contrarii est.
nisi tota est firma significatio. Et quoniam inveniuntur in ea
signa significantia in omni hora bonum et signa significantia
in omni hora malum et que de istis signis non significant
in omni hora bonum et malum ipsa in pluribus disposi
tionibus significant unum eorum et id repertum est in omnibus istis
signis. Sermo enim est quod sanitas mentis et virtutis apparens
cibi sunt ex signis bonis et similiter sanitas anhelitus et
levitas corporis egri et sanitas pulsus et venarum est et
equalitas est et color bonus et appetitus faciei est et
faciei sanorum et bonitas dormitionis est et que
sunt similia istis et que dixit ypo. in libro pronosticorum signa
autem mala sunt contraria istis scilicet gravitas corporis egri et
malicia pulsus et venarum est et alteratio anhelitus est.
peius quidem est frenesis et reliqua que dixit ypo. in eodem
libro et habitudo virtutis egri signorum contrariorum malicie
et peius est quam illa que ex illis signis notantur bona aut mala
sermone absoluto. sunt in pluribus dispositionibus ex quibus ipse nar
ravit. Et ea autem dixit in eo quod est de melioribus signis aut
deterioribus eorum et peius quod addidit in rememo

radio ipsius est dixit valde. consequenter de fortitudine virtutis quia
signum est in illa quam narravimus aut in paucis omnibus et
non fortiter mollificetur. Dico quod cum signorum p[illegible]
fuerit hunc modum tunc illud est. prohibet ut sciatur. Sed quia
licet clarus signum clarum. et quod faciunt clarum bona aut
mala. res quibus fit clarus. et non est complexio veni-
alis. quod dicit ypocras quod non necesse est ut considerare sig-
nis bonis quae non sint super levitatem manentia. ut ut
vehemens sit timor unius ex signis malis cum fuerit
non super levitatem manentis. et nos iam laboravimus
exponere librum certe clarius [illegible]. Et si ypocras hunc
sermonem [illegible] protulit. sic non protulit ali-
quod quod dicit tunc necesse est ut inveniat signum
certum quo distinguat inter illud quod accidit super [illegible]
[illegible] et ego quod vellem audire a quibusdam
[illegible] apud eos certior [illegible] quod signo
sit. quod [illegible] nec [illegible] quod signum sit quod [illegible]
[illegible] quod dicit ypocras. Dico ergo signum velo-
citatem clarius et [illegible] Res autem [illegible] quod
non [illegible] ad [illegible] mala. signum
aut quod non erit clarius aut dolores vel longitudine
aut mortem aut [illegible] egritudinis [illegible]
[illegible] principium egritudinis ex alio quam ab hoc. [illegible]
dies [illegible] signum [illegible]
[illegible] declarant [illegible]
[illegible] significat [illegible] egritudinis
et [illegible] significet [illegible] presentem [illegible]
sunt loco [illegible] qui veniunt ad [illegible]
norantes [illegible] quod eis accidit [illegible] quod
oportet [illegible] et ego loquar de istis [illegible]
[illegible] qui erit non
[illegible] egritudinis. **Ultimum** [illegible]
tam [illegible] in [illegible] quod nos in primo die egri-
tudinis non intendimus [illegible] ut sciamus an ve-
niat clarius egritudinis in primis .iiii. diebus. aut in .iiii.
diebus [illegible] an non. et an declaretur in die primo.
an veniat clarius in die .iiii. decimo. an in die
[illegible] aut in die [illegible] et non [illegible] super hoc [illegible]
[illegible] plurima [illegible] sicut [illegible]
dicit quando clarius egritudinis venit in die .iiii. aut in die
[illegible] et [illegible] egritudinis [illegible]
clarius fit in die [illegible] in fine malicie. et [illegible]
medie [illegible] die primo aut in [illegible]

minus ut cognoscat egritudinem. [illegible] post
[illegible] pertransire [illegible] oportet ut sit infirmitas
maxime circa. [illegible] illi qui [illegible]
aut [illegible] quod si [illegible] estimat quod non
sit [illegible] ad [illegible] statum egritudinis aut qui
[illegible] non intelliget [illegible] de [illegible] artis medicine [illegible]
[illegible] aut non iam [illegible] est [illegible]
elongatione. ab estimatione. quod omnia que sunt in
egritudine cognoscantur antequam fiant quod ego [illegible]
[illegible] quod post [illegible] pervenire ad [illegible]
[illegible] firma [illegible] pone enim te vidis-
se infirmum in quo non ostensum est in primo
die egritudinis sue ad signorum timorosorum [illegible]
omne signum quod in ipso apparuit. significavit
salutem. et cum febris est acuta velocis mo-
tus et bonum colorem [illegible] equalem in grossitu-
dine. Dico quod medicus qui [illegible] artis [illegible]
[illegible] vidit hoc egri. scit quod egritudo [illegible]
[illegible] et veniet ei clarius [illegible] diem .vii. et [illegible]
et si apparet in eius urina laudabilis nubes natans
in supremo urine. aut pendens in medio eius et
plus [illegible] ut sit illa nubes residens in fun-
do aque. Ut [illegible] hoc [illegible] velociter et breviter.
[illegible] post ut [illegible] velociter
[illegible] quod necesse est [illegible] quod [illegible]
[illegible] omnia signa bona et mala
et ypocras quod loquitur [illegible] cognoscit [illegible]
quod [illegible] non loquitur [illegible] qui cognoscat ista si-
gna [illegible] quod dixit. salubrior febrium et melior
signorum [illegible] die. aut [illegible]
quod voluit intelligi per salubriorem febrium. [illegible]
illa quae maligniores febrium et videntur de [illegible]
[illegible] quod non pertransit [illegible] diem .iiii.
quae salubres [illegible] dubio et maligna
[illegible] sic febris acuta [illegible] sunt omnia
signa salutifera quae sunt in fine fortitudinis [illegible]
sumuntur in die primo [illegible] clarius. [illegible]
[illegible] ei qui pertransit diem .vii. et [illegible]
[illegible] illa [illegible] quod non aggravantur ei omnia signa salu-
tifera clarius in fine fortitudinis. [illegible] dixi [illegible]
[illegible] quod non est intentio [illegible] variatur.
quod [illegible] intentio [illegible] narratur. sic est [illegible]

x. f.

to. quem invenitur cum illa re sinonee absolu-
to. non est inventio sinonis non signum significans salutem
in ultimo fortitudinis virtutis. in inventio sinonis non
signum malum in fine malitie virtutis. pone quod
te vidisse febrem acutam iam incepisse in primo
die. et vidisti in ultimo salutis. et sunt in eis signa si-
gnificantia salutem. que sunt in ultimo fortitudinis et
fiducia eius. sed est salubris. et ipsa sunt signa sig-
nificantia salutem et fiduciam. dico quod hec fe. per
accidunt ... et ego declaro per quod hoc scitur. scilicet
dies in v. aut in vii. et similitudinem in febre
maligna est quod sunt signa mala non existentia
in fine fortitudinis sed diminutionis ab illa que est
maligna febris non. et deteriorum signorum que ponuntur
mortis. scilicet non facias ut cognoscas febrem
salutiferam. et illam que est in fine salutis et malam
et illam que est in ultimo malitie non est possibile ut tempo-
res eius experimento. an ypocras bene dixit in eo quod
locutus est. an non bene dixit. et si tu non cognoscas
superfluitates fortitudinis signorum estimam
ea quod hoc non sit. in duorum ordinum tamen ordo bono-
rum et ordo malorum erit lectio tua in eis que sunt in libro
ypocratis locorum iuvamentorum et detrimentorum nocu-
mentorum. et ego narrabo illud. eius dispositio hec est. ut cum adveneris ad li-
brum meum. scilicet non est qui legit librum ypocratis
nisi post expositionem et planitatem intellectus et ad-
invenit ... quos posuimus ad ex-
ponendum librum illum. et exponendas intentiones
eius. pone quod tu videas in una primo die eg-
ritudinis salutem aque fluentem et planitudinem. et am-
pliorem diem intellige ante quod ego non volo dicere diem
et noctem coniunctim scilicet xxiiii. horas. et pone quod fe-
bris sit debilis motus. dico quod egritudo hec pro-
longatur. tamen non est possibile in primo die egritudinis ut sa-
natur. quoniam longitudo eius necessarie est. necnon ut sa-
netur in a principio egritudinis. quando iam sanitatem eius
non indigemus. ante collectionem cognitionis. et ut tu
invenias ab omni. si ex eo contingit egritudinem et
statim non evenit. in die ... que con-
sideramus per hec signa que apparent quedam proferunt
egritudinem iiii. dies possibile accidere sanitatem. quod erit
scilicet ut egritudinis finiatur. Dixit ypocras.

quod necesse est quod ... ut cognoscas a primo die egritudi-
nis eam egritudinem et inquiras de dispositione eius quedam proferunt
eius iiii. dies. nam si feceris illud non obliviscens et ad
quod convertatur egritudo. et nec exponens hec amplius
quam sermone quod sit. in sermo iste ... post
si devolvitur et nec quod declaravimus quod possibile est
ut signa a primo die egritudinis. signatione ...
quo proveniat ad hoc. ut invenias et scias quantum
te bere primo egritudinis. quam nomine principii eius. scilicet quan-
tum prolongetur et quantum contineat. et si signo in die
sancta malitia. et post dilationem eam prolongationem deter-
minatur in primo die. et quod febris fuerit remanen-
tiam dispositionis suam. postea quod egritudo non in-
cipiet ascensionem ante diem vii. non dubium dicimus
quod egritudo iam incipit in ascensione. Iam
enim cognovimus quod interim similiter aque est in
ultimo fine elongationis a digestione. quod iam
possibile est ut prodeas et scias antequam contineatur
quod continetur et egritudo. quare ... lo-
gitudinis. nunc hora principii eius elongatur valde.
acutior egritudo non valde. sed principium breve val-
de. in quam si videris in primo die signa digestionis
apparere in urina. et egritudo illa iam egreditur a ter-
mino principii. ita ut forsitan ... estimetur. quod
non sit egritudinis principium. quod dixi hec in ... et
et illud ... quod non est possibile ut perveniat egritudo
ad finem suum. in... ... dein an-
geat donec perveniat ad statum suum. Dixit
tamen quod ... duorum scilicet principii et augmenti. si
in ultimo fine alleviationis. ... ut perveniat
egritudo ad finem sui status in die primo eg-
ritudinis. scilicet ... non oportet ... egritudo est
acuta valde. ut succedit ... quod cer-
... eius principii. scilicet ... ut ... egri-
tudinis ipsius in dispositione plenitudine sue. ... co-
gnoscas statum eius. cognitione sufficienti ...
hora in qua ... principii egritudinis totum. ... au-
gmenti eius ... et hinc dispositione acutarum. et
cognoscas quod principium primum ... et augmen-
tum eius. ... commune. quod ... pri-
mum principii egritudinis. cum hec est eius dispositio principii eg-
ritudinis ... et augmentum ... primum.

t f

et augmentum egritudinis totum est unum. et non est possibile
ut paroxismus primus incipiat et sit in ultimo fine suo.
quoniam hoc est ex eis que necessario videntur. utique et non possibile est
verum quod aliquando existimamus quod accidat febris acuta
a principio sui esse et sit in fine suo et statu suo.
quia signa eadem sunt egritudinis. Quod si quesieris a me que-
rens me ut cognoscam quod egritudo in quo die consequitur
statum suum. dicam tibi quod non potes scire id nisi
sensus signorum digestionis cognitione. Si namque quod accidit
in digestione chimi est id simile est ei quod accidit in urinis
apostematis. Et ypo[cras] quidem locutus est in quodam libro
suo de urinis apostematis hoc sermone. dolor
et febris accidunt in generatione saniei plus quam accidunt
cum generata est. Sic ergo non est possibile plus quam maturatio
et digestio appareat ut accidat febris difficilis et
status sit in vehementia. similiter non est possibile propter [illegible] sub-
sidentia in urina fex laudabilis vel ut febris sit dif-
ficultas vel durum. Quod si apparent in urina nubes
laudabilis natantes tunc in summo urine et pendens
in medio est tunc non venit adhuc status egritudinis et
in illo est non ypostasis apparens ad eorum omnino propter
non fuit egritudo ex egritudinibus quibus cola intrinsecus
habet forte valde et ergo consideratur est perscrutatio et
studio in omni egritudine omnia signa quod multociens dies
non occultabuntur ei aliquarum horarum egritudinis omnino. Sed si
egritudo fuerit brevis cognoscet unamquamque horarum
est in dispositione presentie sue per venationem et perscruta-
tionem. que antecedunt et faciunt ante adventum paroxismi
quod eveniet in paroxismo. Et si fuerit egritudo plura secut
quam erit unaquaque horarum est ante adventum suum tem-
pore longo. Est estimatione et approbatione. quoniam quanto ex-
tenditur est ea tempus et appropinquant presentie cuiusque horarum
erit perscrutatio est. de eo clarior et manifestior
sit ad ultimum ergo ut scias quod dum non apparet signum
in signis digestionis. tunc illa hora tota non est nisi
principium egritudinis. Et tu quidem potes nunciare quod
si super sit usque apparent illa signa manifesta sig-
nificativa digestionis propter tempus illius egritudinis et motus eius
et propter aliquas horarum anni et propter regionem et eta-
tem et propter complexionem egritudinis et dispositionem quoniam si egritudo
est in non sua longa. continua sicut febris. verbi gratia est
paroxismus eius omni die et vides eam motu in illa egritudine

motu tardo et est caliditas eius sepulta occulta et est ho-
ra presens ex horis anni vel et regio est frigida et fri-
getas egri et non est declives ad signa indigestionis in appa-
ritione signi manifeste significantis digestionem tempore longo.
et necesse est tibi ut videas id tunc tempus principii egritudinis.
Pone nunc quod febris est paroxismus et in omni die accidat in ye-
me. in corpore et dispositio est hec. dispositio quam ante narravi-
mus et sit urina est hic indigesta subtilis similis aque. dico quod
non apparebit signum in signis digestionis in hac egritudine
in die septima neque ante ipsam neque in xiiii. die neque
ante ipsam neque in die xvii et ante ipsam. Cumque dico
signum signis manifeste digestionis tunc intellige a me
signa que sunt signa digestionis occulte debilis et tunc signa
digestionis complete. Et signa quidem digestionis complete sunt
ut in urina appareat sedimentum subsidens album lene
continuum. signa et digestionis occulte debilis sunt permu-
tatio urine a dispositione sua dispositionum aque. ad hoc ut
tendat paulisper ad rubedinem subtilem et ut permu-
tetur etiam urina a dispositione tenuitatis ad ebullitionem
deinde remaneat per dispositionem suam. paulisper nu-
git et non dissonat. Et namque est ex signis digestio-
nis debilis occulte et urina est rufa tincta quamvis
subtilis est hoc genus. Et nullum quidem horum signorum
signat quod hora principii egritudinis iam sit preterita. quoniam
est in hoc necessarium signum manifestum omnibus signis istis et
est nubes alba equalis continua vel natans in sup-
mo urine vel pendens in medio est et nubes que est colorata
est rubea non clara et fex subsidens. que est urina in hac.
et urina in qua non est fex sed est boni coloris. et si spu-
tum signum quod principium egritudinis iam preterit. et in hac
similiter in peripleumonia et pleuresi sputum quod
notatur quoniam sputum est comparatio sedimenti subside-
ntis in urina et quod non expuat eger ad omnino sed tussi
at tussi sicca et est comparatio urine que est in fine elon-
gationis a digestione quam notavimus aquosa. Quod si per-
mutetur dispositio ex hoc quod non omnino expuit ad hoc
ut expuat. sed et quod expuit sit subtile indi-
gestum omnino. tunc hec permutatio est permutatio
occulta debilis valde et non consideratur adhuc post ho-
ram egritudinis quam notavi dixi principii egritudinis.
Quod si quesieris tu quando consequitur hec hora et permu-
tabitur egritudo ad horam augmenti dicam tibi. est ita

i alio [illegible]

purgat eger sputum rem putridam digestam. deinde statim
post et non cessat usque ad horam status augmentari
et quod expuit in minoribus et facilioribus et in longioribus. cum
ergo expuit ad confirmare digestionem plurimum et non est
ei in expuendo ipsum labor vel impedimentum. tunc
illa hora est hora status egritudinis. cum autem videris
quod expuit per hanc dispositionem digestionis et facilius
ī alio .n. · exit. verumtamen quantitas est iam minorata ab eo quod
fuit et non remansit de dolore aliquid. tunc scias quod
hora status egritudinis iam consumpta est. fortasse ergo nunc
quod invenimus egrotum hunc plenum est non expuere
re aliquid et mixit urinam subtilem. verumtamen habet colo
res et postremo quod invenimus eum circa diem xi. in
cipientem spuere. verumtamen et quod expuit subtile
et indigestum fuit. dico quod necesse non abigit quod in egro ante
diem xi. sit egritudinis non fuit nisi in hora principii
et fuit fortasse aliquid exaltabit. quod in die xi. iam
manifeste permutatur ex hora principii ad horam
augmenti et res non est ita. verumtamen propterea quod dies
xi. est media vel indicativa xiiii. dierum. significat
quod initium est manifestum eius a hora egritudinis
que est hora augmenti eius non erat nisi in die xiiii.
et attende et considera dispositionem an sit concors ei quod
antecessit et significat eam dies xi. deinde considera
post ipsum diem xvii. propterea quod dies xvii. est in
dicatrix diei xx. sic dixi in libro dierum creti
corum. pone ergo quod eger expuat in die xiiii. rem
putridam digestam. dico quod possibile est ut sit hic egri
crisis in die xx. verumtamen non est possibile ut eius crisis
completa sit. et hoc propterea quod non est in diebus indicatio
nis premissis que est in diebus antecedentibus indica
tionis de iuvare nisi de diebus crisis et premissis
de iuvare que est diebus crisis antecedentibus. verumtamen
dies indicationis et dies crisis per se sunt fortiores.
et quanto plus addiderit egritudinis longitudo tanto plus fiunt
dies crisis et dies indicationis in ea laudabi
liores. quare indiget egritudo cum iam prolongatur per
purgationem et longitudo eius digestione sua vehementer. si
accidat in die indicationis alteratio maior
ut exspectetur in die crisis. crisis quoque separatur et
alteratio quidem maior non est nisi ut [illegible] eger
virtutem complere digestionis et expuat sputum con

firmare digestionis. pone ergo quod res sit in die xvii
ergo non est possibile ut egri sit dispositio et hic in die xx. a sua
egritudine egrotus et sit eius crisis completa. sed sufficiet
de ea ut in ipsa accidat egro alteratio fortis. sola
est et est possibile ut sit egro in aliquo dierum sequentium
diem xx. crisis completa. Aliud est ergo existimatio mea
nunc in hoc sermone. an videtur tibi quod non sit in sermone arti
ficialis. i. in quo [illegible] quod non est virtus visibilis. an iam
vidimus in multis cum hic sit dispositio. dixit ego video
quod omnia que dixi recepta sunt in egris quod dixit ypocras in
tertio libro epydimie. et est octavus egrorum quod egro
tavit in hora pestilentie. et totus sermo eius est
de ipso hic. enkrates quem inveni in heydide posi
tum ante portas [illegible] quod sedet prope borea
le. accidit febris acuta et dolor in costis in la
tere dextro. assidue et tussiebat tussim siccam.
et non expuit ad in diebus primis sue egritudinis
patiebatur sitim et vigilias. et urina eius habuit colo
res et subtilis multa. et hic in die vi. et dolor est
vaporatione non alleviabatur et continuavit cum
dolor in die vii. et propterea quod febris est augmentata
est et dolor eius non alleviabatur et ledebat eum
tussis et alterationi cum anhelitu [illegible]
eum in viii. die de mediana et alleviavit
et exivit ab eo sanguis plurimus [illegible] quod oportebat
et alleviatus est dolor. verumtamen tussis fuit
[illegible] sua sicca. deinde febris in die xi.
alleviata est ab eo et sudavit. id quod sequitur cum
sudore pauco et tussis et precipue sputum sub
tile quod oportebat. deinde in die xvii. incepit spu
ere rem digestam paucam et alleviatum est cor
pus. deinde sudavit in die xx. et eradicata est
ab eo febris et alleviatum est corpus eius post crisim.
verumtamen fuit sitis et id quod expuebat de pulmo
ne non erat laudabile. deinde rediit ad eum febris
in die xxvii. et tussivit et expuit rem digestam
plurimam et apparuit in urina eius sedimentum subalbidum
album plurimum et sedata est sitis eius et dormivit.
deinde in die xxxiiii. sudavit corpus eius totum et era
dicata est febris ab eo et completa est ei crisis. et
si intellexeris hunc sermonem scies quod omne quod apparuit
ei in hac egritudine conveniens fuit ei ex eo quod diximus de
crisi egritudinis quod narravimus et est quod hic non est [illegible] + l. eg.

n(on) sit rememoratus sicut meminerimus, et e(st)
aliud tempus preter quod rememoratus est. hoc est q(uo)d dixit q(uo)d
fuit in principio subtilis. deinde dixit q(uo)d die xv-
vii. factum est in ea sedimentum plurimum album leve et n(on)
p(ro)pter hoc q(uo)d n(on) invenit nisi affirmate digestionis n(on) in illa
hora n(on) ad(huc) complementum. propter quod advenit ei declinatio diminu-
ta in die xx. sicut dixit q(uo)d oportet ut sint urine die
xvii. s(ed) q(uo)d incepit spuere sputum digestum parum
et n(on) completa est eius declinatio in die xx. q(uonia)m n(on) fuit affir-
mata digestio in urina et in aliis, et ideo q(uo)d exspu-
it post hoc q(uo)d dixit. deinde fuit in eo lenitas et q(uo)d ex-
pectoravit ex pulmone suo n(on) fuit laudabile. meme-
nimus [illegible] in hoc loco q(uo)d ypo(cras) ... dixit in sermone su-
o q(uod) de consuetudine ei q(uo)d remanet de egritudine
post crisim est ut redeat. deinde lege q(uo)d ipse dixit
de dispositione huius egri in die xxvii. [illegible] deinde
redit ad ipsum febris in die xxvii. et [illegible]
expuit [illegible] digestum plurimum et apparuit
in urina ei sedimentum subsidens plurimum album et se-
datus est [illegible] in dixit q(uo)d in omnibus di-
ebus q(ui) sunt xxxiiii fuit in eo lenitas et illis q(uo)d ex-
puit ex pulmone suo n(on) fuit laudabile. et ex-
[illegible] in eo dixit q(uo)d in die xxxiiii. redit ad e-
um febris et sedata est et incepit spuere spu-
tum laudabile, et apparuit in urina ei sedimentum
subsidens plurimum album. hoc est illud q(uo)d [illegible]
[illegible] accedit [illegible] q(uod) accedit in [illegible]
[illegible] sicut est in [illegible] in dis-
positione [illegible] febris et dolor plus
quam [illegible] in febre [illegible]
ne [illegible] facientis [illegible] hanc [illegible]
tam accidit hanc illud q(uo)d accidit
ei ex reditu febris ad eum. et ideo q(uonia)m sup-
erfluitas que remansit post declinationem diminutam
que advenit ei [illegible] calefacta est et bulliit
in hora digestionis sue generavit febrem que ad-
venit ei ante crisim [illegible] q(uo)d significat q(uo)d
ei calefactio et bullitio [illegible]
[illegible] calor [illegible] calientis
[illegible] n(on) [illegible] in quibus [illegible]
[illegible] q(uonia)m incepit in die [illegible] signa lauda-
bilia [illegible] apparuit in die.

vii. signum manifestum primo signis digestionis de-
inde in die xx. declinatio diminuta que apparuit in di-
e xxvii. signum digestionis complete [illegible]
sermonem [illegible] cum dixit deinde in die xx-
viii. [illegible] et recessit ab eo fe-
bris et completa est declinatio et illud [illegible] q(uo)d
in vii diebus post dierum xxvii. digestio fuit [illegible]
facientes egritudinem [illegible]
ad [illegible] earum [illegible] superfluitas que fa-
ciebat febrem [illegible] in spiritu superflu-
itas que erat in pectore [illegible] sic [illegible]
sermonem in hoc loco. et eis que venerunt post [illegible]
q(uo)d ista fuit [illegible] nolo intelli-
[illegible] digestione debilem [illegible]
[illegible] diminutam et completam. et q(uo)d digestio [illegible]
fuit in [illegible] in die vi. et digestio diminuta fuit
in die vii. et digestio completa fuit in die xxvii.
deinde post [illegible] dierum vii diebus affirmata est eg-
ritudo. et hora tota fuit hora status egri-
tudinis [illegible] declarando sermone planiore
[illegible] sequentibus. et sputum q(uo)d apparuit in die xx-
vii. [illegible] in diebus primis egritudinis eius
in q(uo) erat sedimentum laudabile n(on) [illegible]
[illegible] modum [illegible]. Ergo q(uo)d
nolo intelligere [illegible] egritudinis in dies [illegible]
[illegible] [illegible]
q(uo)d [illegible] egritudinis [illegible]
[illegible] hore [illegible] ei [illegible]
[illegible] noluit ypo(cras) in sermone suo in illo [illegible]
[illegible] et [illegible] sputum a [illegible]
[illegible] incipiens. egritudo brevis [illegible]
[illegible] q(uo)d [illegible] modo [illegible]
[illegible] in q(ua) incipit egritudo. [illegible]
[illegible] et [illegible] modus est hora q(ua) [illegible]
[illegible] q(uo)d [illegible]
[illegible] hora q(ua) [illegible]
egritudinis [illegible] signa digestionis et
ypo(cras) q(uo)d [illegible] has [illegible] q(ue) [illegible]
principium [illegible] ostendimus [illegible]
[illegible] de sermone suo ostenderat in
[illegible] q(ue) [illegible] notiora [illegible] ypo(cras).

i sermone suo quod spatium quod apparet in principio egritudinis non intendit ni intentionem illa. quoniam sig
nificat non pri. et ego declarabo hoc in sequentibus
preter. aut quod est per egritudinis tacet et hora princi
pii horarum eius. ego existimo quod non ostendit de
claratione notionis qualis cognoscatur in dispositione p
senciae suae et in dispositione complementi sui. et sue di
minutionis. et qualis cognoscatur antequam compl
eatur et sciamus et quando erit complementum eius et ipsi
superius et quoniam sig quod signat quia iam consumit e
digestio manifesta. et sig quod signat quando consumetur an
quam ex n egritudinis et hora periculosa de horis anni et
etatis eg. et complementum est illius regio in quam egritu
do regnum ipsius eo precessit in hora sanitatis. hic sig
qualiter ipsa ad signandum quando erit post consuptionem eg
ritudinis horarum. sunt sig digestionis. et ego ostendam
et declarabo sufficienter in illa quae sunt post quae ap
paret et scias quando apparebunt sig digestionis. nec ego
rememoro extremitatem illius. Dico ergo quod op
ortet ut consideres quanta sit longitudo quae est ut sig ple
na quae signant t quod non diu est digestio. et ut sig digestionis
manifeste quae significat ut sit quanta sit. quantitas ve
locitatis motus egritudinis. sic ut consideres si egritudo
movetur cum levitate et velocitate. aut cum
tarditate et ut sit res certa. vel sublimis et d
nullus usus eius et hoc immo ex eis quae necessaria sunt
in ipsis est ut scias quantum superfluitatis digestionis
et quantitas digestionis adiungatur. nam sig quae signant quod
digestio non sit diu vel valde. et ut quando corporis
est difficilis mag. et difficilis quae ut signa digestionis ma
iora quam eorum quae diu sufficiant adiungere. nam
si permanent signa quae signant quod non est digestio. ad
iiii. diebus a principio egritudinis prec. illius egritudinis lo
ga est mora sua apparuit in iiii. prius diebus e
gritudinis sig sunt significantia quod est digestio prima. et il
la egritudo longa est. Verumtamen non sic prima quod si
signa quae signant certum digestionis sunt prima. et
quod remanet de hora prec. est pri. et oportet ut
consideres cum istis signis et signis quae dicuntur per ipsa
quae signant longitudinem egritudinis et iubeo illum
illa signa secundum expositionem completam in sequentibus. ac re
memoro in his locis ad sensum libri prognosticorum.

ut illud exemplum quo significatur illa signa
et sermo prognosticus. sudor sit quando est cum febre a
cuta mortem signat. et si est cum febre molli signat
longitudinem egritudinis. et in eo quando illa signa sic ap
parent in diebus prius egritudinis. et signa quae signant
quod non est digestio. ad hoc sit certa. signant additionem in
longitudine principii egritudinis. et cum est angustia
egritudinis et sit longius. et sit sicut est illud post tempus
longum valde. et illud est consuptio egritudinis. iam
ergo manifestum est quod tu post in diebus primis cogi
tare ex quantitate digestionis horam prec. egritudinis et quan
titatem reliquorum quae sunt post ipsam horam egritudinis cum estima
tione propinqua. deinde addit post scientiam illi certifica
tionem et sig apparet antecessio cognitionis hora
egritudinis cum considerationibus in diebus egritu
dinis precedentibus et si in iiii. primis diebus e
gritudinis affirmantur signa digestionis certe
sig est manifeste illius quod remanet de hora pri
cipii scias et signum in ista vita quod hora continuationis
egritudinis in quo non diu apparet de signorum significantium dige
stionem est prima hora de horis egritudinis quod nomi
namus prec. egritudinis et quoniam tu cum consideras hoc non
est sic difficile cum cognoscis quanta sit elon
gatio egritudinis ab eo quod apparet in primo die
eius. quoniam consideres illud et cognoscas in quot diebus sic
mitur illud quod remanet usque quo appareat digestio
manifesta. deinde ad illa hora magnae augmentationis
egritudinis in primo possibile est ut sit cuius sicut
accidit huic pleureticio. quoniam dicit paruit in
possibile est ut fiat egritudo donec veniat statu
eius completo et stat in eo eius hora. complemento quod posse est
ut fiat eius omnino post horam status egritudinis. sic
inter egritudinem paulatim cum adveniunt digestionis ad
eam secundum longitudinem dierum. et ego ostendam ita
in eis qualiter post istum hunc librum quem scias res illas
antequam eveniat mecum namque ostendam est quod sic
post istum tractatum quem sit dies in augmento egritudinis et in
cedas quale est illud et quando sit eius in hora
egritudinis status et quale sit sig quibus declarat illud in
quo eveniant et quando non eveniat eius dico. sic ac
cidit ei digestio paulatim paulatim deinde consummatur
et quae sunt signa digestionis quibus significatur illud antequam

fiat. ⁊ ego n̄ nolo hic ſrēm ꝯſūptōis eg
tudīs eē. vū n̄ nolo h noīe n̄ dᵃ altarō
nē egᵒ venientē a ꝯmotōm diuiſā frē
mentē egᵒ an̄ illā altarōm. ⁊ illa qdē
diuiſa ꝯmotio apᵈ me dignioꝛ ē noīari
eē qꝫ alteratio q̄ euenit ꝑt ipſā. Et mea
qdē ītentio ī eis q̄ ueniūt ꝑt n̄ ē n̄ n̄
nūciē t̄ qᵘ̄r anccdas ⁊ cognoſcas unā
quāq; hoꝛaꝝ duaꝝ an̄ qꝫ fiat. video. n.
ꝙ ē melᵒ ut n̄ ſis ꝯtētᵘˢ ut ſcias q̄ egtᵈᵒ
ꝯſūit ī illa hoꝛa ⁊ illa ſbito. ꝑt qꝫ ſci
as an ſit illa ꝯſūptio ꝑt ꝯmotōm di
uiſā ē laboꝛe ⁊ difficultate uehemēti. ꝗ
abſq; diuiſa ꝯmotōe ⁊ laboꝛe ōīo. Et
ego qdē declarabo oīa iſta ꝑt hēc ſc
tatū ſȝ ī mei lib̄ ⁊ declabo t̄ ī eis ꝗ
ꝗ̄r anccdas ⁊ ſcias de eē eēſſ. an ſit
bona an ſit mala ⁊ an ſit ꝯplem. an
ſit ꝯtinua ⁊ an̄ ꝙ illa eᵒ īcipiā ⁊ da
bo t̄ ſig̃ ſignia t̄ egtᵘᵈⁱⁿᵉˢ a pnᵉ ꝙ ī
pūto. ⁊ ꝙ iō qm̄ ꝑrea qꝫ ꝯtra hoꝛaꝝ
egtᵘᵈⁱⁿⁱˢ n̄ cognoſcit ſic duᵒ an̄ n̄ ex n̄
ipā egtᵘᵈⁱⁿᵉ ē eo q̄ ꝯſidāt ī eis de ho
ra ꝑſētis ex hoꝛis āni ⁊ reliqs coꝛ
q̄ dixi. ⁊ ero ſi n̄ dedō t̄ ſig̃ hoꝛaꝝ
āni ⁊ reliqꝝ q̄ ſignt̄ t̄ unāqꝗ eg
tudinē a pᵒ die ē actū īcedēs illa
via q̄ īceſſerīt plures medicoꝝ mei
tēpis. ⁊ ꝙ iō ē qm̄ ipi noluīt demrā
re unā duaꝝ rꝝ occultaꝝ ex ſua ꝯ
pari. ⁊ qm̄ ꝯnāt declare manifeſti
oꝛē abaꝝ ꝑ eā q̄ ē magᵉ occlta. Et
ſi nos n̄ dedim̄ t̄ ſig̃ eꝝ egtᵘᵈⁱⁿⁱˢ ita
ut cognoſcas eā ī diebꝫ pmīs ē eīm
īcedēres uīs eoꝝ ⁊ facerēs ſilia ꝯpo
nibꝫ eoꝝ. Et de melioꝛibꝫ qdē rebᵒ ē
ut cognoſcas egtᵘᵈⁱⁿᵉ a pᵒ die. Et demrā
uim̄ qdē nos mltociēs q̄ illud ꝑᵒ ē ſci
re. ſ;ā nos ſcim̄ ꝑoxiſmos tciane ⁊ ꝑ
oxiſmos q̄rtane. ⁊ ꝑoxiſmᵒ illᵉ ē ꝑoxiſm̄
ē ī oī die ⁊ qm̄ ē pᵒ die accit. q̄r erit.
ꝗ ſi ꝯtīgat ut tu n̄ cognoſcas egtᵘᵈⁱⁿᵉ a pᵒ
die ē accit. cognitōe ēta tu tn̄ ꝑ diſpōm

ꝑoxiſmoꝝ a pᵒ die ad de cognitōe ē ē eſtiatōe
ꝯpoſitā q̄ ꝑuenias ad h ut īcipias ⁊ mīſtres
ꝑ eā regim̄ egᵗ ⁊ qᵒ oꝫ. deīde ētificet t̄ ꝑt
res qꝫ cognouiſti ī pᵒ die a ī die ſcᵒ a ī tcio
ꝯpʳ dubio a ī q̄rto. Et melᵒ qdē ē n̄ ondā
t̄ h ī ⁊ ut dē t̄ ſig̃ egtᵘᵈⁱⁿⁱˢ ad qꝝ cognitōne n̄
ꝑueit ī pᵒ die n̄ ē eſtiatōe. n̄ egrediere a uia
medicīe. deīde diſcēre eas ꝑt. diſcretōe ſana
ī die tᵒ a q̄rto ⁊ ē qdē ꝑuā aptōm ſinēſ
mei. ī tētatū ſcᵒ de h ī pmīs. deīde reſtim
unīqꝗ coꝛo q̄ ꝑmiſi ꝑ oꝛdinē qꝫ oꝫ.
am dixi ī pᵒᶜᵒ
h lib̄ qꝗdā ē te rememoꝛari facio. ſ q
n̄ ē intentio mea ī h meo lib̄ ut determi
nē ꝑ qꝫ intentōm cadat n̄ eēſſ. an ꝑ eē
alteratōm tm̄. q̄ ſemꝑ ſbito ſit. an ꝑ lau
dabilitᵉ illᵉ. an ꝑ ꝯmotōm diuiſā que
ancedᵗ eēm alteratōm ⁊ qm̄ accidat ī eg
tudīe. vū mea intentio ī h meo libᵒ ē
ut ondā qūᵉ ſcias unāqꝗ haꝝ rꝝ q̄
dixi. ī hoꝛa ſue ꝑſētie ⁊ ancedas ⁊ ſig
nices eā an̄ qꝫ ſit qm̄ erit. Et nos qdē de
monſtrauim̄ q cognitio uniuſcuiuſq; haꝝ egtᵘᵈⁱⁿⁱˢ
q̄tuoꝛ ī diſpōne ꝑſētie ſue ⁊ ſignū eᵒ
qm̄ ueniet an̄ aduētū eᵒ. ex magīs ē rebᵒ.
⁊ eᵒ neceſſitas ē uehemētioꝛ ī cognitōe eᵒ
haꝝ rꝝ ⁊ narrauim̄ ſig̃ q̄ ſignt̄ unā
quāq; illaꝝ hoꝛaꝝ ī diſpōne ꝑſētie ſue
⁊ an̄ ſuā ꝯſūptōm. a aduētū ipſiꝰ ⁊ de
clarauim̄ q ſignes eaꝝ ſit plurioꝝ mo
doꝝ ⁊ q unā illaꝝ rꝝ ē n̄ egtᵘᵈⁱⁿⁱˢ ⁊ ꝑ
miſim̄ ut enūciem̄ ī h tētatu ſcᵒ q̄r
cognoſcas n̄m egtᵘᵈⁱⁿᵉ a pᵒ die. adueit ⁊ ille
ē qꝫ ut ꝑſēs in ſit ē viſito egri ⁊ cognoſco
a pᵒ ꝑoxiſmō febris an ſit illa ē ꝑoxiſmᵒ ſit
oī die. a tciana a q̄rtana. an ꝯpoſita
ex tciana ⁊ illa ē ꝑoxᵒ ē oī die. an ſit
febris q̄ noīat̄ cauſō ⁊ egtᵘᵈⁱⁿᵉ alie plures
iā expertᵒ eē ut cognoſcis eē hāc ſcīā ſtā
bilē. q ſi tu ſiūs ex illᵉ q ꝑſētes ex me
n̄ uidērīt ad h iudicioꝝ ſit egis. tē ꝑ
eēptatē ꝯt. t. ne laudes qꝫ dico an̄ qꝫ
expiariſ ipū ⁊ cognoſcas ēē tē ē n̄

vituperes quod non intelligas totum quod dico. deinde
reprehendes quod et consequenter experimento sola audire
que dico et intellige ipsum consilium cum omnibus hominibus.
sed post consequenter de expositione et declaratione in eis
que dico. quod non legitur liber meus hic ... ordi-
natur ad eorum que sunt in ipso. Experiri autem continuatione
sermonum meorum est experientia sed prosequatur et ut
plenius sit mecum apud egritudinem est ex factionibus
rebus et sed non prosequatur quod et indiges ut semper pre
expiaris. ... non est tibi facilis res si igitur me pre-
sente non indiges ut sis exercitatus. iam in cog-
nitione signorum physice veritatis et presentationem et ve-
rificationem et ut sis edoctus in omnibus operibus me-
dicine sufficienter. Sola enim continuatio lectionis non oportet ut ad
discendum non ab eo qui vitat illa et continuationem et
rectificationem non ab illo qui conatur recte scire eam
et deficit in ipsa. Sola non placet mihi ut hic meum
sermonem addiscat et expiatur non ille qui est
huiusmodi et aliud autem de illis qui contendunt se de
abbreviatione medicine ut sit sufficiens eis quod sunt de illis
que prius est docti in se ... multis non placet ut addi-
scat et quod est dico nunc ut expiatur et iudicet
de continuatione est post naturam est ut retardet et firm-
ut possimus et iam igitur non oportet ut dem tibi
que cogitentur tamen egritudinis in prima die et
curatione. Et dico diem. intellige a me quod
non volo dicere solum sed diem et noctem et sed hunc
scientiam duorum horarum quod mensis est .xxx. dierum.
vna est dies et non signatur per diem hora que
sol oritur et terra tamen sed ipsi signatur est hoc
nocte et sed hanc similitudinem dicimus quod annus est
ccc.lxv. dierum et secundum derivationem in terrenam
sed nostri sermonis dies. Et oportet ut derive-
mus in terrenam sermonis nostri egritudinem. Dico igitur
quod egritudo est divisa quando nocet operationi et ipsa quando
est sicut quando operatur et iam ostendi has res in
totum in ... derivatione egritudinis. Egritudinis
autem cognitionis singularis non ignorantur a prima die que ad
venit ab aliquo qui scire eam cogitat. quoniam vi-
niens egritudinis ... et sicut ... absque aliis
egritudinibus. Egritudinis autem communicate et composite non est pos-
sibile ut unaquaque specie cogitemur a principio sui. Et

ut est tempore medico ut nocet ei si indigeat in cog-
scendi egritudinem compositam ex duabus egritudinibus die prima et secunda et
similiter si ex tribus egritudinibus est composita indiget consideratione in
die prima et secunda et tertia. Sed in egritudinibus fiunt singularis
et non cognoscitur ea a prima die ... est tempore valde ma-
lum. Iam igitur oportet ut certifices te profundo de ipsis
adeo donec cognoscas vnamquamque singularium egritudinum
et sit ipsa et est longe completa. et velociter et sana
sit. nam si tu non consideraveris et exercitaveris te
in ipso in hoc est studio et sollicitudine non cognosces egritudinem
quam incipiet. et sit parva et debilis. sic tu non
poteris cognoscere olivam aut quercum aut ficulneam. cum
tamen est in parte de cognoscas has arbores cum sint con-
plete longe et magne. Sic est quoniam si sufficit tibi
cognoscas hanc arborem cum est completa et perfecta. sed
tu non pervenies ad cognitionem eius donec oriatur non cog-
noscis eam antequam est completa. nam cum tu cognoscis
eam cum est completa in primis. donec videas eam non oritur
cognoscas eam. sed est sicut cognitio huius arboris
quando est completa est facilius et velocius propter vi-
dere eam in ... similiter indiges in cognitione eius cum
oritur. ne sis contentus ut consideres eam solum quando bis
non videris eam in ... donec fias sapiens cog-
nitor eius. Et tunc sed conaris experiri ad eorum
que te rememorari facio et eris in eo prima
vice cum ipsum experiris ne desperes te posse per-
venire ad secundam vice autem et ... ut in eo quem ...
et non dimittes viam eo et tamen ... donec
exercitatus in ipso et ... et bonum scias tu non vi-
des adolescentem iacere cum sagittis et in signo suo er-
rare in ... in principio et non cedit a disciplina nec
error ipsius ... ei tollit ... cum
iaciendi cum sagittis est ... adeo vel disciplina ... po-
sitis ... addiscere eam non ... addiscere ... af-
firmare eam a principio cum experitur eam. et quod est exerci-
tatio tua in arte magistrorum qui sunt esculapii. cum indi-
geat ... ad hoc quod indiget exercitio
in opere suo cum perseveratione et studio. tu igitur qui
legis librum meum si es ex illis qui eligunt stu-
dere et laborare in pluribus rebus intellige
primo omnia que narro tibi de esse cuiusque
egritudinis secundum veritatem et

certitudinem. de qua certe te ipsum in cogitatione
est ex egritudine. deinde post hoc iudicet de eo quod ap-
paret vel de veritate. si sit iudicium aut de falsita-
te si sit fallacie. si tu es piger eligas con-
[illegible] ut [illegible] si tua manifestatio non est non in
rebus premissis, et eligas consilium et diligentiam et in-
genium [illegible] in inquisitionem veritatis ut vel
melius ut non experiaris quod de hac scientia. et similis
es illi qui accepit urceum aque clare et eiecit
eam in puteo pleno limo faciens non
corrumpitur aqua et non rectificat puteum. Unde
ego video id in quo veritatem tenet. Dico
quod ei quod necesse est ut excecas te ipsum per [illegible]
eo donec cognoscas universaliter egritudinem cum
singularis non opposita. et sic cognitio tua quam
de ea habes ex parte erit. non de rebus tantum que eis ex-
teriores accidunt in quibus plures medicorum consideran-
tur in aliis. Unde sit propter tue intentionis complementum
et in rebus que sunt in [illegible] egritudinis complexione. deinde con-
sidera post in eo quod accidit in ipsa plurimum exemplum
sit ut in febre que dicitur tertiana. ut sit accidens assidue
an sit paroxismus febris in die uno. et ille paroxismi con-
plere moveantur. nam si ego duas febres habet
tertianas habet aut duas febres quartanas. cum due
tertiane tertiane paroxismum omni die faciunt
et due febres quartane faciunt paroxismum tertianum
quare existimas quod due tertiane sint una febris
cum paroxismus fit omni die. et estimas de duabus quar-
tanis quod sit tertiana una. Iam si sit signum vel si quod
[illegible] necesse sit accidens assidue in illius [illegible]
[illegible] in ipsa non. [illegible] namque febris non [illegible]
[illegible] suorum paroxismorum nec in augmento suo nec
in statu nec in declinatione nec in terminis que co-
[illegible] quod non unaqueque duarum febrium ter-
tiana et febris cum paroxismus omni die non inveni-
retur aliqua horarum [illegible] per se singularis erit quod
non [illegible] nec cognosceret. et propterea quando nos in-
venimus febrem tertianam [illegible] singularitate
incipe. deinde augmentum [illegible] complexionem. deinde
[illegible] paroxismus cum febris fit omni
die in [illegible] duas tertianas [illegible]
tum [illegible] primum [illegible] in febribus [illegible]

post namque ut dixit. quod febris tertiana cum pro-
longatur quanto plus prolongatur tanto [illegible] et sim-
[illegible] vii. periodos fabulose et falso sicut me-
dicorum quidam dixerunt falso. et tu quod indiges ut
scias que febris est febris tertiana pura quam [illegible]
ei signum ut possis scire [illegible] cognosce sic eam
[illegible] scientia. nam si ego vel dicitur plurimi [illegible]
[illegible] directo scies eam cum facilitate scies
que febris sit quod narrant ypocras febris tertiana
et si divisio te in [illegible] a te sta-
te super via inquisitionis non cognoscis que [illegible]
nec de [illegible] febris tertiane nec de [illegible] aliarum ex omni-
bus rebus. et non si tamen accidit [illegible] et quod non erit lo-
[illegible] qui erit intellectus plurium sermonis in
[illegible] quod quando legis in libro aforismorum quod egritudi-
nes quando multiplicantur in estate sunt febres minus
[illegible] et tertiana plurima valde. oportet enim o-
nem [illegible] ut intelligas sermonem eius in estate. et non
recedat a te quod ipse voluit per estatem. nec
[illegible] sicut illa quam narrant que ac-
cidit semel in regione [illegible] cum dixit venit
plurima [illegible] in calore [illegible] et pluvia [illegible]
estate tota. Unde oportet te intelligere quod una-
quaque horarum anni complexionem habet determinatam. et unaque-
que complexionem habet in ordine. et scias quod hiems est hu-
midior horarum anni et frigidior. et quod estas est cali-
da et [illegible] siccior horarum anni et calidior.
quod si autem ver [illegible] ut fiat hiems siccus
et humida estas non erit dispositio horarum anni [illegible]
[illegible] et propter hoc non multiplicantur in estate egri-
tudines estive. Iam ergo necesse est ut non existi-
mes quod unaquaque horarum egritudines non multipli-
cent nisi in una horarum anni. et non in alia propter
[illegible] Unde [illegible] non sic [illegible] complexione [illegible]
[illegible] quod ipse resolvit [illegible]
[illegible] et propter hoc dixit ypocras [illegible]
[illegible] existit non oportet te [illegible]
re adventum egritudinis [illegible]
[illegible] sic complexio estatis cum remaneret
[illegible] complexione calida et sicca.
[illegible] quod [illegible] complexio estatis [illegible]
[illegible] quod [illegible] disponitur febris tertiana [illegible]

et necesse est. cum sit hora colera et sicca. ex horis
anni adiuvans ad hoc ut eveniat terciana
sit regio calida et sicca. secundum hanc viam ma
gis adiuvans ad hoc ut eveniat terciana quam
regio calida et humida. et sic oportet ut aptio est secundum
hunc modum et secundum hanc dispositionem regiminis. natu
ra omnis enim est huius dispositionis. scilicet declinet ad
caliditatem et siccitatem. est magis adiuvans
ad hoc ut eveniat hec febris. et est quod volo in
telligi per regimen quod declinat in corpore ad calo
rem et siccitatem ut sit labor plurimus et soli
citudines et sollicitudines et ut sit cibus magis
et minus declinans ad illum a corpore est. in corpore enim cu
ium dominatur colera vehementer quando fuerit et sit ca
lor et levior quando fuerit. Iam enim docuit nos
ypocras quod colera fit ex rebus calidis et siccis in locis
pluribus suorum librorum de quibus est sermo eius quod mul
tiplicatur et dominatur in estate. Iste ergo res quas nar
ravi tibi iam fecerunt te cognoscere quid operetur ge
nerationem febrium. et in eo quod qualiter est febris in estate et propin
que quoniam estas est vehementis caloris et siccitatis et
regio et non egritudinem sunt convenientes ad hoc. Et quod
fecisset de regimine est quod declinat ad hanc
viam hec ut possibile est ut sit febris terciana. Dixi
adhuc sine non complevisti est ex sermone meo
quem locutus sum. non generatur febris ex colera et non
ergo tamen ut sit febris terciana et illud ideo quoniam cum
aliis fuerit accidentibus febres continue et cau
sonidem terciana et sic utraque habet causam in
quas dixi. Et iam invenerunt terciane in gene
re ex hiis causis febris causon. et illud quod apparet
in sensibilibus similes est et est. quoniam non est distinctio
proximum febris terciane et inter febrem que est in hunc
acuitatis et adustionis. Dixi nunc vero est
distinctio quod colera in terciana febre est sparsa in toto
corpore et propter hoc accedit eam tremor et sequitur
eam motus colere et linquit vestigia colere et vomitus
et sudore manifesto. Et iam locuti sumus de re
bus istis in libro alio abscisso. in reliquis vero feb
ribus advenientibus que non separatur colera est conpulsi in eo
conventum venerat cum sanguine et propter hoc dividit
causa iste febres a febre terciana quamvis sit ca

nus faciens eas unius. Scilicet quod in istis febribus co
lera est in acuitate venarum. Sed in febre terciana mo
vetur motu forti. Adeo donec spargatur et procedit
in omnibus membris et propter hoc adiuvat ad rigorem
eius expellendo eam cum fortitudine motus eius et ve
hementia fluxus eius et hic est in quo terminatur febris et ceci
dit eius per sudorem et vomitum. et sicut est ca
lu febribus autem advenientibus unde quasi proximorum fe
bris. non sinunt sive sunt consumptione completa ca
ut eveniatur. quoniam causa quidem causa febris non
expelli regitur a corpore. Dixi et in istis febribus
quod movetur colera motu fortiori quam ipsa bulliat
et fortetur et fervet. et non quadam fortitudine
virtute procedit et expellit eam et spargitur in toto corpore
et accedit propterea eius rigor. Et sic cum febre a
sepito. dixit ypocras. Si invenit eum qui habet febrem
causonidem rigor solvitur febris eius et est quod iam
ostendi in quibusdam tractatibus in quibus narravi
causas egritudinum. Quoniam cum hoc est faciens eve
nire rigorem sed quod fuerit accidens ipsum est cum colera
acuta. rego adiuvat illud cum testimonio
sensibilium et de eis est quod tu invenis cum aqua ponit
super ille medicinam calidam mordicativam ipsum ve
hementer et patitur rigorem et tremorem et invenis
eum illic est corpus plenum est superfluitate fumo
sa. Deinde ingreditur balneum. [illegible] patitur
tremorem. Et invenimus quod febricitans et falli
dit cum nauseativa est fortis sanies et omne
eius corpus est plenum sordicie acuta. si ingreditur
balneum aut in loco in quo calefiat cum fuit
fortior et si movetur motu cum quo sit [illegible]
tudinis [illegible] vel locum in [illegible] quod
si movetur per illud in loco illo aut in illa dispositione
pervenit ad rigorem et tremorem quando superflui
tates erant quiete motu fortiore in bal
neo et capit motum fortem. cum moventur
et perveniunt in membra sensibilia mordicant
ea et pungunt. ipsum quod accidit eis per illa
rigor et tremor. et modus iam declaravimus in
in libro alio ab isto. Et sic cum febris sit generata
a colera cum movetur spargitur in corpore tunc oportet
ut veniat in eo primum rigor fortis et inde rigore

est et rigore quartane est contraria. Antiqui omnes dixerunt quod
quia huius rigorem tertiane sentiat quasi cutis est plena
sit aculeis et pungatur. Et huius rigorem quartane
sentit in ea frigus forte simile rei frangenti id est frigore
quod accidit homini in yeme apud vehementiam frigoris a-
eris. Et nos quidem declaravimus in libro alio ab isto
quod quartana non sit nisi ex colera nigra quando multiplicatur
in corpore et quod febris est febris proveniens omni die sit non fit nisi
ex flemate quando multiplicatur in corpore. Ante determinatur febris
ergo tertiana non est possibile ut sit nisi ex colera et in ea fit
rigor fortis in quo sentit homo quasi cutis est plena sit
aculeis et pungatur. Acutis febris autem quartana non
tempore a principio diei quo tempore est rigore forti. Sed rigor
non fit fortis et augmentatur in ea nisi per additionem
suam per dies. Et ... in rigore est non est quasi corpus
pungatur sed quasi sit res infrigidata ... et quasi est hoc
arctatur ... vel constringatur ut perveniat lesio ad os-
sa. Iam non audivisti patientem hanc febrem conqueri
de lesione in ossibus suis et attritione in carnibus suis.
Febris autem que est proveniens sit in omni die non perdit rigor nisi in
principio sui adveniens nisi propter ipsum. Immo non accidit ha-
benti eam nisi infrigidatio extremitatum ... quod ap-
paret de corpore illius. Et non habemus ... signum febris ter-
tiane sed sunt et signa que ab ea non separantur inventa
in ea ex pulsu venarum. Quoniam venarum motus in
febre tertiana non assimilatur motui venarum in febre
quartana. Et hoc est quia febris quartana in principio proventus
sui ponit venam in dispositione parvitatis pulsus et debilitatis
et raritatis et tarditatis ... non sequitur egritudo propter eam.
Tertiana vero febris contrarius ponit pulsum vene quando
est in principio sui proventus. Procul dubio parvum tardum
debilem rarum. Verumtamen tarditas et raritas
ipsius diminute sunt a tarditate et raritate que sunt in
febre quartana plurimum valde, et ymaginatur esse
in primis proventus quartane quod vena sit solida ...
ta constricta sicut quasi ... ad interiora et prohibeatur
elevari. In primis ergo proventus febris tertiane non ac-
cidit ... ex hoc et tarditas in pulsu ex eis est
... dispositionis ... hominum
... febris quartana est tempore ... po-
nit pulsum ... adolescentes sit
per dispositionem ... que est in ultimo fine senectutis.

Ex illis ergo signis omnibus cognoscitur febris tertiana pu-
ra et signa ipsa est illis signis et quod pulsus invenitur
in ea equalis per proportionem et hoc est quia non invenitur in eo
diversitas nisi in motu uno ex motibus venarum
nisi in eo quod est in motu ... accidere
in febribus nisi forsitan vel invenitur in principio febris nisi in
paucissimis earum. Solo ergo declaratur hec febris est in
tempore ... eorum que videris in ea ... declaratur
declaratione ... in hora augmenti
est. Et hoc est quia velocitas pulsus est equalis non ...
et pervenit ad magnitudinem et vehementiam velocitatis
et ... pervenit ad frequentiam et non reperitur
in eo signum quod significet egritudinem. Et accidit in hac febre
sitis et inflatio et non moratur nisi parum donec per-
veniat status eius. Et invenimus caliditatem ipsius in
corpore toto est equalem et non invenimus in ...
... caliditatis ... et quando ponis
manum tuam super corpus obviat tibi in primis ...
tactus ipsius caliditas multe acuitatis quasi elevetur
cum vapore deinde ipsa non moratur quin debili-
tetur et vincatur a manu tua et non est sic cali-
ditas febris adurentis maligne. Tu enim in illa
febre ponis manum tuam super corpus ... quanto
plus moratur super ipsum est caliditas acutior et
magis ledens manum tuam et malignior. Deinde in
hora in qua eger bibit aquam recedit febris more
maris occidentis quando a littore recedit. Quare
vides eum bibentem elevari vapore ... continue
ex cute. Deinde ... sudorem et vomitum colere citri-
ne et quandoque habet fluxum ventris colericum et ...
urinam in qua est colera dominator. Et iam quidem ...
quod ... cognoscere tertianam
puram et hoc ideo quia in ea tempore sudoris vaporos
calidus sicut sudor quem homo emittit in balneo et
est sudor ille equalis in corpore toto et fit plus ve-
ne in dispositione illa similis illi per quod est plus vene-
... in dispositione exercicii et quando ingreditur balne-
um. Sed quia est velox fortis magnitudinis frequens
est sitit a principio febris equalis amplius propter ...
res omnes febris quiescit et eradicatur complete et non
quidem ... quartanas longitudinis proventus xii horas
et est quartanas quod possibile est magis prolongari proventus ...

bris tertiane pre in pluribus n dispoib quis e quan
tas. vii. horarum mi. et quia eradicatur an hac
quantitate par. a pt ipsa par. Et si p h tot n
cognoscas febre tertianam pu. et n ne e expta
re tribus diebus iii consideres dum ea cognoscas. quad
modum tlani thesil te tu apud me eris asin
solus et n asini tm s lapis. Et si tu vides
urina eg tedere ad rufedine tincta. a
rufedine clara et vides eas eqlt spulsionis
deinde n vides ea morari qn evenit i
ea nubes alba. natans i summo e. a pedes
i medio ipsius et n scias pt h q ipa e
febris tertiana. et q e tertiana pu. et q n ptins
ut quartum pvodum. dum consideras. te tu n eris
lapis absolute s de gne lapides moledini.
Et si vi sunt uchemtis etiam et n appa
ruit i p pvodo nubes. n i medio aq. n i
supmo e. te h tertiana plongabit usq ad pueni
at. vii. pvodi. deinde consuetudine et tertiana qde q
facilior e et salubior e illa i q aggat sig q
dix ee tertiane pe. et e h videm i vi se
dim subsides albu lene eqle. a p die egri
na tertiana q e f huc modum n ptulit pvo
du tertiu dum consideras. Propter g ia sig oia
tertiane pe narravi. te colliga ea bon
ne nrame gtioes hom. deinde tepta de
aliis. Dico g q h febris tep e rigore et p
mt plsu f q narravi paulo an. deinde ipa
n morari qn ipa augmentur et puenit ad
statu suu velocit e oibz sigis q dixi. de
inde ipa consuetudine p modum q narravi et idig
i gtioe sua tepe calido et sicco. s estivo. et
ut etas sit etas iuventutis et ut sit qd
corpi dnatur i n cola. et huius eius sit usus
labore et sollicitudine et vigilus et minutione
cibi. et si vis adde i eis q dix i q tlano
thesilo et socius e visu e. et q fuit de co
sucrudine archigenis adde. et e ut hora
plest attendere sup plures hom tertianam
febre. i ut p h q tu addas ad e q nar
ravimus de sigis scribilibus hac estimatom
nobile ut e sic eta. sic tn addit i an

cessioe tue cogitatoi. et sic de adiutor m.
si nos pt oia ista n diximus q ista febris e
febris tertiana. si indigimus ut e pcedentibz
et presentibz lana ia sic dies expectem. sic
thesil tlani necios fore cogitavit. e ipse
eet n mlieres textores. et cora mliere
carpinate lana male. et te exclamavit
f eis. et aus e dehonorare ypo. et reliqs
antiqs. s q mir e h. ypo. n. d q tot esse
medicie apud eu e fmu et etiu et n pt
cognosce febre tertianam. a p aduentu suo. s
idig ut expectet sic dies. dum cognoscat ea
et h e mir q ipe dic de eo q n e fmu. e
tn fmu. q e fmu et fmu et ignorat ee q
e i vi fuerit etiu et n mies h an. n dig
e ut e memoria faciam. Et propter ia exe
cuti sum de tertiana feb. ne pveniam ad
febre quartana pura. Ia qde dixi paulo
an quir incipiat h febris et q i ipa n e ad
siste ei q fuit i pnc febris tertiane. n i ri
gore n i pulsu venarum et oz ut dica e et
facia sicut id cuius oportet ut te reme
morari facia e q dixi paulo an de dis
pone plsi i pox febris hi. dico g q si tu
cognovis pulsu eg i sanitate sua. et teti
gisti ipsu i egritudie alia ab ista egitudine
i pmo pvoxismo febris n erit e necim
considerare i sigo alio ab isto dum cogno
scant q ipsa e quartana et i io qm qui
sto pulsus ad raritate et tarditate e
i inceptioe hi febris supflua valde. Et
ego qde ia fui psens pluribz q i ip
soz sanitate cognovia et cognoverim
pulsu venarum eorum notioe eta i qd
febris ia inceperit et iudicavi q n
erat possibile ut hec esset incep
tio febris nisi quartane. et ve
rificatum est apud me iudicium
meu. qd si tibi no fuerit de ex
perientia pulsus hoc totu. deinde
cciderit aliquid i te ipsis p illud
q Renus i venis pulsantibz de

ut te ipso ad. propter illud quod in uenis pulsan
tibus de uelocitate et tarditate necesse est suffi
certificare et uerificare illud tunc reuelatio
nate additionis ypocratis in hoc est. Ita sicut ipse dix
it quod febris tertiana multiplicatur in estate et
dixit iterum quod febris quartana multiplicatur
in autumpno. considera ergo in primis si autumpnus
est siccus et calidus. non diuerse complexionis tunc simi
lis cum in se ex eis que conferunt nimia euidentia
tenem quod febris quartana accidat in eo pluri
mum. deinde considera in regione an sit adiuuans
ad generationem huius febris. deinde considera egritu
dinem an sit declinis ad colam nigram. de
inde quod precessit in regimine eius. an sit gra
tum melius. deinde considera si febris quartana
iam accidat pluribus hominum in illa hora temporis
deinde uerificatur id quod diximus necesse est ut con
siderans per id quod diximus necesse est ut consideres. an
eger habeat splenem grossum. et an accidit
ei ante illud febris punctura. et an dispositio in an
gustia febris eius et per inuentionem status eius sit se
cundum dispositionem in febre tertiana in motu calida
tis et in pulsu. deinde considera in hoc totum. an uero
sit aliud subtilius. aliqua hoc ergo in omnibus dispositioni
bus est secundum eius que currunt res febris tertiane
et quod non ualet discernere inter febrem tertia
nam et febrem quartanam. a primo die egritudinis tem
pore non est in aliquo genere nisi inter non febrem fa
cientem paroxismum omni die et inter febrem tertia
nam distinctam est. quoniam febris continua non incipit cum horripi
latione a primo die cum quibus prendunt eum omni di
e et tunc illud quod accidit in primo die paroxismorum
est frigus in eo quod aggreditur de con. quarum
tibus eius non rigor nec incipit in pulsu diuersitas
et corrumpitur ordo eius in principio paroxismorum febris
et remanet de illa diuersitate. ad horam au
gmenti paroxismi febris et non reperiuntur in febre fa
ciente paroxismum omni die uelocitas et ma
gnitudo et fortitudo que reperiuntur in motu
tione in febre tertiana. secundum finem declarationis non sen
tit in ea eger inflationem uehementem et non se
i necesse ut discooperiatur et spiritus a se pa

neque non et emittit anhelitum magnum frequen
tem. neque inflammatur et egreditur ex eo aer calidus. sic
flamma ignis. et non inuicem petit aquam frigidam. sic
et sitis fit in hac febre magis quam in reliquis omnibus
febribus. et est uerum in primo die eius quod in principio febris quar
tane. neque eger forsitan sudat in ea in primis die
bus. sed in eo quod est post eum prolongatur in ea dies
tunc iam fit in ea sudor. et iam demonstra
tum est quod inter febrem facientem paroxismum omni
die et inter febrem tertianam est distinctio manifesta non
ambigua. et ambarum neque regimen propter parita
tem assimilationis naturalis. et febris que fa
ciens paroxismum omni die quartane est principio
conuenientia inter utrasque est distinctio manifesta
et dico quod inter eas ambas distinctio plurima
est in pulsu uenarum. et quod medicus non cognoscit
eis ipsum certe. non in eo quam cognouit a
illam egritudinem. et cuius dispositione plus co
gnouit et inter eas iterum est distinctio in rigore et
in causis extrinsecis in quibus eueniunt. et in eo
que febre faciens paroxismum omni die. indiget
ut sit non humida constitutio et ut sit regimen eius cu
ius in re et multitudo cibi. et propter hoc plurimum
accidit hec febris pueris. et fortasse non acci
dit hec febris nisi cum ea sit lesio in ore stoma
chi aut in epate. et antecedunt eam nausea
ua satietas plurima et tarditas in digestione
et eructuatio acetosa. et quam incipit hec febris
tunc necesse est ut infletur et magnificetur
illud quod est febris ypocondriis plusquam inter
eum est secundum tenem. et nil tociens inuenimus hab
itum reuertendi. et uidemus colorem eius egri in
ter citrinitatem et albedinem. hic paroxismus
febris cum ad finem peruenit status. et res eius que co
mitantur adhuc ut hec febris adueniat est hy
emis. et hora humida eius. et eius regio conueni
ens huic complexioni. et in ceptu paroxismorum.
hec febris fit circa hyemem. hic ergo modus discer
nendi febrem facientem paroxismum omni
die et febrem tertianam et quartanam adiuncte
in primo die egritudinis. sed febrium continuarum
comparatio ualida istius febribus que diximus

q plubet

non prohibetur discretio ad invicem in primo di-
e egritudinis apud illum qui iam exercitatus est
illis primis et scivit eas in die secundo et cognovit
eas et discernit cum considerat eas etiam licet non sit
exercitatus. Secundum quod oportet. et nolo intelligi per fe-
bres continuas proportionales febribus invadentibus
et dimittentibus, sicut febres adurentes putridas
proportionales febri tertiane pure, et febrem que fa-
cit paroxismum omni die et non eradicatur fe-
bri que facit paroxismum in quarto et non eradicatur
proportionalem febri quartane que eradicatur
et quoniam inter febrem adurentem putridam continuam et
omnia signa febris tertiane pure non est distantia nisi quod ea
non que incipit cum rigore et non eradicatur ple-
ne, et febris que facit paroxismum omni die quoniam
ea sunt omnia signa que sunt cum febre facien-
te paroxismum omni die, scilicet hora plenitudinis et ho-
ris aliis complexio est in etate et regione et tempore aeris
et eo quod processit de regimine in dispositione plu-
ris et dispositione caliditatis. Deinde non eradicatur
tamen ipsa est et homogenea febris facientis paroxis-
mum omni die pure et similiter est et res facientis paroxis-
mum in quarto et non eradicatur quoniam ipsa est proporti-
onalis quartane et hoc est quod febrium paroxismos non
precedit rigor neque sequitur eos sudor et est dispo-
sitio in febre adurente scilicet non est in ea ad horam dura-
rerum neque in principio eius neque post usque quo pervenerit ea-
dem iam quando tempore necesse est ut exerceas te ipsum in prius
in egritudine harum febrium et discretione ad invicem
scilicet febrium singularium. In quibus non est permutatio fe-
brium aliarum et nominaverunt has febres propter
hanc eandem causam antiqui medici putridas. et inde
est quod febris que generatur ex colera citrina rema-
nente in concavitate venarum est febris adurens
putrida. et si generatur ex colera citrina et ipsa sparsa est
per corpus totum tunc est tertiana pura et similiter est febris genera-
ta ex colera nigra. nam si in melia est mota in
corpore tunc febris generata in ea est quartana pura. et
si in melia est stans remanens in venis tunc
ipsa est relativa quartane ex febre continua
et similiter si febris generata est ex flegmate tunc ipsa
facit paroxismum omni die et eradicatur aut

facit paroxismum omni die et non evellitur
et unaqueque harum putrida est et similiter febrium quarum parox-
ismi eradicantur sunt tertiana sunt quartana et similiter que facit
paroxismum omni die et unaqueque earum pura est et similiter fe-
brium quarum paroxismi eradicantur. Et causa
est eius huic relative de febribus continuis quod deinde
et non est distantia inter eas et eas nisi quod humor est sparsus
toto corpore in illis et est in illis fixus in concavitate vena-
rum. et similiter omnes res inveniuntur equales nisi quod
cum illis est rigor et cum istis fit non et sudor.
et cum istis non est nominatur neque sudor. et cum dico febrem
continuam aut conclusam tunc non intelligo nisi quod
non evellitur donec plene consumatur et quoniam non fit
in ea declinatio que sentiatur omnino et moratur
febris secundum dispositionem unam super [illegible] incepit
eius usque ad crisim. tunc hec febris est de genere febris ad-
urentis et distantia inter eam et eas est quia superflu-
itate acuitatis et non est post in die primo nec secundo
ut [illegible] cognoscas ex hoc febris neque in-
[illegible] cum cogitatione eius si [illegible] ad summam ma-
[illegible] quod sufficit ut cognoscas genus hec febris que
generata est ex colera citrina et quoniam ipsa est inflamma- *est acuta valde*
tiva adurens et quod ipsa est composita. Et quod quidam
antiquorum medicorum nominaverunt hanc febrem
nomine proprio quod est sinochus. oportet ut perhibeam ut sit
genus eius ut genus febris adurentis. nec est [illegible]
[illegible] quoniam [illegible] febris habet tres species
unicuique specierum quarum non posuerunt nomen proprium
et nominaverunt unam speciem addentem et aliam speciem
eius diminutionem et speciem aliam sive [illegible]
ut sint species egredientes ab hoc genere febris et
[illegible] quod tamen non invenias per cogitationem ha-
rum specierum in hac lectione magno auxilio quia in istis
febribus omnibus venit crisis in ebdomada prima et in
quod [illegible] in hac lectione non est nisi hoc ut cognoscamus
hore egritudinis et hora crisis eius in diebus primis eius
nam si febris est tertiana pura tunc crisis eius et ipsa [illegible]
[illegible] non pretransit vii. periodos et similiter febris adurens
[illegible] proculdubio consumitur et pervenit in ea crisis
sicut antequam transeat ebdomadam primam. febris que
faciens paroxismum omni die quando sequitur et non sequitur
[illegible] elongantur proculdubio. et similiter quartana

et eius relatiua. Ponere igitur quod omnia genera febrium singularium tria tantum sunt. et diuidit unumquodque igitur eorum in duas species. et in eo quia aut est continua conclusa aut facit paroxismum et sequitur. et cognoscuntur omnes in die primo. alie in principio paroxismi febris et alie in hora augmenti paroxismi febris vel al. [?] de-ce. et alie in hora status paroxismi febris. et alie in declinatione paroxismi febris. aut in hora diuisionis eius et quando egritudo est composita. tunc non est facilis eius cognitio. sicut egritudo singularis. et indiget tunc apprehensione cognitionis et exercitio. Si enim ad hoc habet ad comprehensionem et intellectum. aut non habet. non [?] unicuique hominum nec exercitati nec assuetum. ad exercitium vero non est ita magis utilis. quam via quam ego narro. et hoc quia necesse est tibi ut exercites primus ut cognoscas unamquamque speciem. species febrium cum singularitate. deinde conaris cognoscere egritudines compositas. et febres que composita diuidit in primis in duas partes. aut ut quidam illarum specierum quas dixi componatur cum quibusdam preter quod malicie loco sue compositionis sit lesio. aut in aliquo membrorum accidit apostema calidum et generetur ex illo febris illa. et unaqueque habet duas diuisionum relatarum ut diuidatur diuisione alia. et in eo quod species ex quibus componitur febris composita. cum adueniunt non est preter membrorum in quo accidit apostema. non euacuantur quando sunt intime adinuicem. et sic est dispositio febrium in membris compositis. nam compositio in eis quando est secundum continuitatem. et quando est secundum annexionem et permixtionem et tu quoque exerce te ipsum in primis ad cognoscendum compositionem secundum continuitatem. deinde conare ut cognoscas dispositionem secundum annexionem et permixtionem. compone iterum tunc exercitium in compositione febrium. Dico igitur quod febres componuntur secundum continuitatem. quando sunt unius generis et speciei unius. et quando sunt diuerse. et in eo quia quandoque componitur febris faciens paroxismum omni die cum febre tertiana. et componitur quartana cum eis. et componuntur febres unius speciei adinuicem. et ut unus homo habeat duas quartanas et quandoque tres. et hoc quoque cognitio non est difficilis valde. et quandoque componuntur ambe febrium quarum paroxismi separantur cum febre continua. et hec compositio est de difficiliori-

bus. in quarum cognitione studentur. et longior ut cognoscerentur. et ego dicam in sequentibus hanc compositionem. postquam ueniendo ad rememorandum has species quas dixi. Dico igitur quod in membra apostemositas aut de compositione illud quod vocant febres et illud est quando quandoque accidit apostema in duobus membris diuersis. sicut in splene et epate. et facit unumquodque eorum accidere febrem que alia a febre quam aliud euenire facit. et quandoque accidit in membro uno apostema compositum. verbi gratia quod quandoque est compositum ex apostemate quod fit ex sanguine quod flegmonem nominant. et ex apostemate quod fit ex colera quod dicitur erisipila. et quandoque accidit hoc apostema et fit media speciei duarum earum et eo nominatur nomine duarum. et variantur nomine speciei alterius. et quandoque est compositum ex apostemate quod accidit ex sanguine et ex apostemate quod accidit ex flegmate et melancolia. et res eius est sicut res primi. et tunc quoque necesse est ut exerceas te ipsum ad cognoscendas has species compositionis omnes postquam iam sciuisti species singulares secundum pluralitatem et sufficientiam secundum unamquamque speciem. nam species febrium que accidit ex apostemate accidente in pulmone est preter febrem que accidit ex apostemate cerebri. et unaqueque ambarum est preter illam que accidit ex apostemate epatis. et sic tunc febris que accidit ex apostemate sanguinis quod est in aliquo membrorum. quemadmodum sit membrum est preter febrem que accidit ex apostemate panniculi regentis costas. est preter febrem que accidit ex apostemate existente in eo ex colera. Si est quod febris adueniens maligna accidit ex apostemate facto ex colera in pulmone aut in epate [?] in stomacho et quoque necesse est unicuique egrotanti ut discernas et scias primum an febris eius sit propter apostema in aliquo membrorum aut absque apostemate in aliquo membrorum quod membrum sit et quod apostema accidit in eo. et cum exercitaueris te ipsum in his rebus donec cognoscas eas. tunc tu postea incipe stare vel discerne me omnes species compositionis omnimodo quod necessarium est. et ut tu roges me quod narrem tibi in hoc libro qualiter cognoscas unumquodque apostema cum accidit in unoquoque membrorum. et ut narrem tibi omnes compositiones febrium. quamuis si fecerim illud irritares pluralitatem huius mei libri. et hoc quia plurium hominum existit mens in hoc

capitulo. quoniam ipse quaerentur res que aggregantur ei. et in
illud. quod apponit eis. ut ipsum addiscerent primo et ut sci-
ant omnes res et non remaneat apud eos quod ignorent.
Sed quod archigenes edidit .x. tractatus et narra-
vit in eis qualiter cognoscantur sedes. quoniam prolongavit libros
eius et vituperant ipsum. nec patiuntur ut de eo legant
nisi tractatum unum. in quo abbreviavit summam eorum que
in illo libro. et non placuit omnibus illis. sed in ut que sunt
tractatum breviorem illo. et edidit etiam archigenes
tractatum singularem. in quo narravit intentiones febris
et ipsi vituperant ipsum. et non patiuntur ut ipsi legant
tractatum. et faciat eos scire quod arbitrantes er-
rant. et elongantur valde a veritate in eo quod nar-
ravit de intentione febris. et cum ipsi contingunt ut e-
nuntiet eis quid de febre. et enuntiat. non recipiunt quod
primum capitulum sit febris. quod quidam proveniunt ab
a parte actione in aliquo membrorum. et quidam proveniunt
in aliquo membrorum absque parte. et hoc quoque accidit eis in
hiis propterea quod ipsi vituperant ipsum quod prolongavit libr-
um. et prolongavit quoque duo sunt modi de eis. et per plura
tantum ipsi taci. quod necesse est in scientia eius ad quod intendi-
tur et expositione et declaratione eius tantum et de eis est. sed quod di-
i. et est contrarie. sermoni eius quod dicitur in eo falsitatem in. ipsi ergo vi-
tuperant utrosque modos simul et vituperant abbreviatio-
nem et directionem per plurimum vituperent ambas. et eorum que vi-
tuperatio et directio et abbreviatio est. et contrario dicunt quod in quo eius
titur. tam dimisit res quas non dixit de eis quibus indi-
gebat necessario. aut contrario dicunt ad minus quod non exposuit
nec declaravit illud ad quod intendebat. et eorum qui
vituperant in elongatione quoniam sit sermonis elonga-
tio contrarie intentionis ea intendit. ut perscrutetur omnia quibus v-
tilitas provenit ex scientia ad quam intendit. et di-
citis cum hoc omnia que dixit in eadem falsitate. et quoniam di-
cunt quod inscripsit vanitate. et prolongavit
abbreviationem ad replenda loca vacua posuit
quod liber inutilia i. aliena loquacitate ut in febribus. et dicunt
quod laudabile non est. nisi quod dicit illud quod necesse est tantum et quod vi-
us non intendat. nisi intentionem rei quibus proveniet
utilitas tantum. verumtamen non prolongavit nisi perscrutationem
comparationum expositionem. propterea ergo contrario ipsi inveniunt scien-
tiam ad longitudinem sermonis vituperandi ex ma-
teria longitudinis contradicunt ei per sermonem illius quod dixit.

diversum ab eo et vituperant eum et componat
ipsum adiunctum et vestimentum. et ad hoc quod ipse dixit ser-
monem et non declaravit ipsum et videtur illis ab audito-
re suo non suscipiat ipsum ab eo cum credulitate ab-
sque demonstratione. et dimittat quoniam dixit aliquid non
ergo minus. cum sit res sic vituperetur sermo in ce-
rtis quoniam dixit aliquid. non ergo minus. sed hanc sententiam
narravit in ea abbreviatione. et directionem vi-
tuperat et illud quod dixit. iam dimisit res plurimas quas
oportet ipsum dicere. et sentent dilatationem in sermone non
patiuntur ut legant ipsum. deinde vituperant
illum propter id quod narraverunt prius de eo. et archige-
nes quoque tres scripsit tractatus de locis patientibus
et narravit egritudines cuiusque membrorum corporis in tracta-
tu. et qualiter significet unaquaeque earum. et michi quoque dixit te-
stem quoniam omnes qui scripserunt earum de illis que intendunt ad
intentionem hanc. quod hic est prolongatio omnia que ipse
narravit in libro illo de illis que necessaria sunt in cognitione
febrium que fiunt ex egritudinibus cuiusque membrorum corporis. et
addidi cum hoc omnia que inveni de illis que non dixit archi-
genes. et vituperabant librum meum et blasphema-
bant ipsum propter longitudinem. et hic ego narravi cum hoc
omnia que necessaria sunt ad scientiam capitulorum febrium
et specierum earum. et in hoc meo libro vituperabant homines
in libro et vituperabant ipsum de longitudine.
verumtamen hic decem librorum non est res nova. immo antiqua
valde adeo quod plato scivit eam et dixit quoniam non
quod non salvatur de librorum a vituperatione vituperan-
tis et de melioribus quoque veluti cum res sit sic hic est ut eli-
gatur in sermone via media. et via media in ser-
mone est hic in qua nos fuimus. et est quod ego narro et de-
claro res que necessarie sunt ei qui vult ut intendat scien-
tiam de cognitione egritudinis qualiter erit et quando erit. ad
faciendum necessario. et ego volo pervenire ad res omnes illas
locorum usque ad finem sic sunt ut exponam que
dixerunt illi qui fuerunt ante me. verumtamen contrario
inveni ipsum et addam illud quod diminuerunt et di-
miserunt de illis qui fuerunt ante me. et exponens illud
sufficienter et contradicam quod dixerunt. et est sermo prolo-
ngatus librorum meorum. hic est quod ego ostendi in tractatu
primo huius mei libri. cum exposui affectuum de libro affectuum
quod ante significatur ex non egritudinis significatione fortiori.

que presentatur quod erit de eo eius, et docui te explorationes
hominum cum dixi quod eis possibile est ut cognoscatur an
egritudinis in principio die egritudinis. minuitur sed natura eius.
conatus sum ego declarare istud. quoniam iste in
uenerit ipsum esse non tamen impossibile et uariam
uiam que pertinet ad lucem iam quem inhibuit
et non potest ad hoc peruenire ut abstineam et prolon
gem sermonem et ut procedam ad illum qui diligit
scire hoc ut exerceat se ipsum in libris archigenis scilicet
in libro de locis patientibus et in libro eius de significationi
bus febrium et in libro ipsius de periodis febrium et nec forta
sse scripsi de unaquaque harum intentionum librum in quo
narrabimus illud quod inuenimus et addemus ipsum super
illum quod fecit archigenes et explicaui ex eo res quas
archigenes dixit non secundum rectificationem et expositionem in eo omni
a que necessaria sunt et declarabimus eadem declaratione
ultima sed in agilitate: sic quoniam attendes ut exer
ceas te ipsum in libris archigenis et ego redeo ad illud
in quo eram dicens in quo et est possibile hunc intentionem ad quam
intendo in hoc meo libro et uos quare et propter eius et ut uide
t uiam quam in medicis et quod exerceas ad cognoscendas
egritudines compositas similem me quoniam descripsi tibi
in cognitione egritudinum simplicium singularum et illud
est quoniam si febres pure sunt paroxismus earum dicitur
et et si sint admixte commixte tunc tu potes cog
noscere eas a primo die sui aduentus febris non
cui admisceretur alia ab ipsis dispositiones diuer
sificantur et regitur a minimo earum quare di
fficilis cognitio est a primo die aduentus et illius
quoniam licet sit difficile non est tamen impossibile ut plures ha
rum febrium cognoscantur in die secundo aut in die tertio
aut magis ultime in quarto cognoscere earum et non est ad
ueniunt egritudinum non est apud peritum earum quod presciat
dierum earum in multum certum quod cognoscere
eam non sit certe. pone ergo quod febris incipiat
et sit cum ea horripilatio et est cum hoc diuisus in ossi
bus medius scilicet in pulsu uenarum et in caliditate que
in corpore tota ita ut ultracuius sit estimatio
tua quod iam appropinquet status eius et quod iam sit medi
ata in augmento suo. deinde redeat in ipsum cum omni
pilatione et redeat pulsus et post eminor quam
fuit et debilior et tardior et ueheme{n}tioris tant

tatis et in uenias caliditatem sequi ab extremita
tibus et multiplicari in uentre et pectore dico quod est
in quo egrotus cum habet dispositionem et ut timeat et cerptat
ut sit secunda eius compositio ex terciana que sequitur et eius fa
ciente paroxismum omni die et eius compositionem ex interpolatio
ne et permixtio nem. ergo quasi nominant emitriteum
non uno est scilicet semitertiana uulgus non cognoscat eam nisi in di
e tertio. sed post has duas febres quarum diximus ex quibus fit
haec febris quam narrauimus non sit nisi secundum dixi aut secundum mo
dum commixtionis sumere eiusque: eam cum summa al
terius permixtionis eius cum ea scilicet febris continue tercie
cum febre flatica tota. apud nos has duas febres
secundum modum intentionis fit scilicet in . iii . speciebus. aut enim compo
nitur terciana que sequitur faciente paroxismum omni
die que non sequitur a compositione terciana que sequitur cum
illa que facit paroxismum omni die et que non sequitur in
non compositione certiana que sequitur cum faciente paroxis
mum omni die que non sequitur a compositione faciente
paroxismum omni die que sequitur cum illa que facit par
oxismum tercianum et non sequitur et non possibile est ut cogno
scatur ad . iiii . speciem harum scilicet permixtionem omni die post
semitertiana est difficile cognoscere eam in die secundo de
inde cognitio eius in die . iii . est multo plurima ce
rtior fortasse non indiget in cognitione sua in
die . iiii . pone ergo quod febris paroxismus incipiat in
die primo eius exempli et sit cum ea rigor. deinde in
flametur febris acuta aduersa in quo sit angu
stia et sitis et peruenit ad statum eius uelociter et sit plus
uenarum in ea equalis magnitudo uelox. fortis frequens
et sit in corpore caliditas equalis secundum similitudinem. est rigo
ris in omnibus dispositionibus suis. deinde ipsum cesset
nominatur et sudore et sequatur integre. dico quod
manifestum est quod in paroxismo non est nisi terciana. de
inde pone quod sit in die secundo paroxismus febris flatic
e et ego iam narraui tibi testimonia eius et non est
nobis necessarium iterare ad ultracuius dixi quod ne
cessarium est tibi tunc ut non alas sensum tuum negligen
ter et tua consideratio ad horam receptionis
duorum paroxismorum ut procedis et scias quod hic sic
dispositio in die tertio et quoniam sicut sicut quod par
oxismi continue secunde ueniat in hora prima diei
eius et quod paroxismus secunde flatice ueniat in hora

xii. scies quod principium eius quia corpus est manifestum
et si ii quod est inter duos paroxismos fuit longius principium
eius erit manifestius. et si tu invenis quod principia
duorum simul sunt in una hora. scies quod necesse est
ut sit paroxismus mixte. et hec est bona discretio
ipse videt rem eius commixtam ex procedo febre tertiane
et procedo febre flatice. deinde certificatur ei discretio
eius in die iiii. et iam ambarum cognitio fuit in die solo.
apud eruditum prudentem. et quia ipse febris que se
parat et febre continue. dispositio eius cogitatio difficilior
ut plures iam existimaverunt quod hec ipsa non sit par
ut sit et ideo quia dicunt quod necesse est quod dicatur quod est paroxismus
ut sit hec ipsa dicens quod iiii horis est in dispositione una ac
febre est separata. in ut perveniret febris non habet et ut sit febris
eius continuitas inseparabilis ab eo omnino quod est absur
dum invenies. [illegible] in quo [illegible] cognoscere vere non [illegible]
harum duarum febrium que componuntur scire manifeste quia
hec ipsa non est ex illis quod non est post [illegible]. iudex est quod vidi
nuper mulierem quam in diebus pluribus paroxismus febris in
vaserat cum qua erat horripilatio et omnia signa
febris commixte ex tertiana et cotidiana. quam greci no
minant emitriteum. et invasit eam in diebus
pluribus in principio quibus diei febris multo debilior quam febris
que fuit ante eam in die xi ut ipsa estimaret
quod in ea esset non febris composita. que fuit in die xi. et re
dux in die xi. sicut de consuetudine eius ut fit
et circa octavam diei invasit eam febris cum qua e
rat rigor fortis. et omnes signes que significant fe
bre. deinde magnitudo huius febris facta est. circa horam
tertiam noctis cum sudore et vomitu colere citrine
deinde [illegible] in reliquo eius usque ad horam sextam di
ei. [illegible] xxiiii horarum partis. sed paroxismus iste
incepit circa diem successit ei item paroxismus
alius cum quo fuit horripilatio et fluxus ventris quam
dixit venisse in partibus. deinde morata est hec
febris die toto cum malignitate quia est debilis et
tarda. et quia ebulliens et apparens. deinde cum
labore venit status eius in hora occasus solis
postea cepit declinare circa horam quartam noc
tis. deinde in mane cum remansisset ad hec de febre
precedente reliquie plurime. et esset augmentata ca
liditas addita in ea non esset diversitas plurima et co

tinuaretur illa caliditas adderetur ad illam ho
ram similiter. et est estimare quod ita veniret sta
tus eius. et si foret manifestum successit hec febris
paroxismus alterius febris que certe fuit febris tertiana. propter
quod considerans esse hec mulieris in die post. deinde
declaratum est mihi in die xo. quod egritudo eius erat
composita ex febre cuius compositione narravi. antiqui
greci nominant emitriteum. et ex febre tertiana de
in certificata est apud me. cognitio eius multo plus
quam esset in die tertio et confusus sum quod contin
uaret procedus iiii duarum febrium que est febris t
ertiana. velocior. et que febris alia que composita prolonga
retur quod in [illegible] est et declaratum est in apud me ideo.
quod remansit de egritudine mulieris illius
quarto indicium quod erat febris una composita quam
greci nominant emitriteum. et fuit incepto omni
um procedorum eius in pari. et videbatur in impari
tantum ad egritudinem hec compositionis et similiter non primo erat
quod debilis est in secunda. in autem que videretur tertiam. pariter. de
inde videretur in ipso item febrem aliam similem febri
prime in veritate non est difficile scire que fuit due
tertiane. et per hanc similitudinem multotiens compositionum
terciane due quartane. et quotiens tres. et tu quia potes co
gnoscere eas et discernere inter eas et febre flatica
pro testimonium paroxismorum eorum et quia in usio
febris omni die non signo certa nec firma quod febris sit
flatica. sed eius signo certa est testimonium eius et tres
inseparabiles ei. Iam convenit in omnibus que
scire vis ut sit experiencia in eis precedens
sicut fuit quibusdam magistrorum nostrorum qui dicebat
prius. deinde conabantur operari post. experiencia
antecedens in omni arte non est ut cognoscas veros
eas. signa dispositionum omnis rei que vult in ea proce
dat prius et cognoscat dispositiones singulares pos
terius. deinde cognoscat species cognitionis illarum
dispositionum que fuit et que sunt. et in hec via ad cognos
cendam compositionem medicinarum consequenter sicut
ostendimus in eis que narravimus de esse medicine
naturam in libris nostris et res que utuntur medici in ar
te sua sunt duarum specierum. una earum est in qua homines ad
quod intendunt et est in sanitate corporum hominum
et species altera est res que complent corporum in temperamento et se

cuntur finem suum. et medicine. et que eis similantur
necessaria ergo in libro medicine egritudinum dispositionum specierum non de me
que administrantur in medicina. Iam ergo convenit ut sciatur
ex libris in quibus narravimus esse fe. quod omnia genera febri
um ex humoribus sunt tamen cum quia quidam sunt que fue
runt ex colera. et plura que accidunt de febribus. et quedam sunt
que fuerunt ex melancholia et quedam que fuerunt ex flate. Si
quod sit res que accidit humoribus quod dicimus id ut ge
neretur ex eis febris illud indiget sermone plu
rimo. et in illo ergo sermone declaratur. quod non est minimum
quod generet febris ex humoribus sunt tamen non sua corru
putrescunt. et quod reliquas omnes febres licet sint mul
te et diverse non sunt nisi ex dispositione huius generum. et dici
tur etiam quod febris que nominatur febris diei. et febris
quam greci nominant ethica. cum nomen derivatum est ex
fixione. et in lingua autem arabum ascel. Sed duo
genera. alia febris diversa a febribus que dicuntur acute. et quod fe
bris acuta non sit nisi ex putrefactione unius humorum ergo
dicitur autem egritudine acute in aliquo membrorum colera
illa egritudo est egritudo que greci dicunt flon. cum non derivatum
tum est ex inflammatione. et quod oportet ut intelligatur
in hoc loco sed non secundum intentionem. Sed quando evenerit con
tra antiquos. et in omnibus rebus apud plurimos eorum qui eas audi
unt sunt mirabiles. sicut in eo quod dixi prius iam. quod
quando possibile est ut componatur fe. que separatur cum febre. conti
nua. et sic est sed quod possibile est ut sit corpus non vacuum a febre
omnino. in aliquo horarum et sit composita febris cum ex febribus que non
separantur. et iam ostendi hoc in libro quod accidit febribus
tercianis et facientibus paroxismum omni die. et non in hoc est
accidit hoc. sed accidit in febribus quartanis. et in eo quod cum
componuntur fe. et similiter unius generis cum interpolatis
coniungitur. ut fe. si incipiat antequam certe separe
tur fe. prima. deinde succedit unius fe. tercia secundum simi
litudinem. antequam eradicetur fe. sicut et hoc plurimum
accidit cum prolongantur febres prolongantur. et in eo quod cum
paroxismi fe. non consumuntur in complemento. et hoc non apud
medicos sequitur corpus. cum complementum est .xxiiii. horarum
tunc necesse est ut sit composita ex febribus pluribus. et
non continue. et permaneat fe. composita ex febri
bus que separantur. quod non est certum et illud in
hiis rebus nominant plures huiusmodi febrium cum sit a
cute continue. et quando motus earum est tardius nominat

eas planetas. et in eo quando ipsi proprie quod licet ex
semel. quod in febre continua tardatur febris mul
tociens. et quod febris planete procedens compositionem or
do derivatus nominat propter hoc. ordinem febrem que
compositum non cognoscitur in continuitate. aut plane
tam. quoniam sunt plurimum sunt in ea paroxismi propor
tionales valde. hoc est quod vidi adolescentem
in quo incepit fe. in fine autumpni. et fuit incepto
eius in primo die circa horam .v. et fuit. cum eo ri
gor parvus. deinde ipse apud vesperas alias sudavit pa
rum. deinde circa horam .vii. noctis. antequam evelle
retur ab eo fe. prima cepit invadere fe. alia. cum qua fu
it rigor parvus. sed ipse sudavit in die .ii. parum. dein
de redit ad ipsum fe. circa horam .x. parum et su
davit in nocte. secundum similitudinem que sudaverat de
inde in die tercio cepit invadere ipsum circa horam sexta
fe. cum qua erat rigor antequam eradicaretur residu
um fe. que fuit ante ipsam. postquam ergo consideravi omnia
testimonia huius fe. patuit mihi quod erat composita
ex tribus febribus que omnes erant tertiane. et in eo quod febris que
incepit in die primo in die quinto. et illa que incepit post ipsam
in hora .vii. noctis. et in que incepit hora diei .x. sed
fuit in pluribus venarum et velocitate ad eius ordinem
fe. tercie inseparabilis autem propria ordinem fe. tercie. et fuit
in ea de signis propriis terciane. quoniam fuit in inicio e
arum rigor et sudor. Verum nulla earum extirpa
ta fuit proprie quia paroxismus febris que erat post ipsam
veniebat antequam evelleretur paroxismus prime. et si
tardat paroxismus fe. sed circa tres horas alias
aut .iiii. evellerentur fe. in eo quod evacuaretur totum
illius adolescentis omnino. declaratum est mihi ex
illa huius fe. in die quarto eius. quod ipsa erat composita ex
febribus que extirpantur. et quod ipse erant omnes terciane
In die vero .iii. cognovi apparuit mihi res que
ante illud cogitavi. et fuit quod paroxismum earum antece
debant. et in eo quod paroxismus febris in die .iii. incepit
in hora sexta et non in hora quinta. sicut incepit in primo die. et
fuerunt signa febris terciane. omnia in hac die
secundo manifestiora. quoniam erant in die primo. deinde consider
avi reliquos paroxismos. et inveni ex omnibus antecedere
duabus horis aut tribus in eo quod paroxismus proporcio
nalis paroxismo primo die precessit et incepit in

die .v. cum ortu solis. deinde in die .vii. ante illam
horam per quantitatem magnam circa horam ter-
tiis. deinde incepit paroxismus qui fuit post eum prepostero-
rus. et in hora .vii. noctis. deinde incepit paroxis-
mus qui secutus est eum in hora .iiii. noctis. deinde paro-
xismus qui fuit post ipsum incepit in hora .v. deinde in ho-
ra .vi. deinde incepit paroxismus .x. a principio egri-
tudinis in hora octava. et secundum compositionem paroxismorum hu-
ius febris fuerunt paroxismi duarum febrium aliarum. deinde
post paroxismum .vii. recessit ab interpolatione. et cepit post
ponere declaratum est manifeste illud quod estimabatur quod
febris illi adolescentis esset continua. manifeste erat ab
initio et maxime in eo quia elongatio paroxismorum cepit mi-
norari et facta est quantitas eorum octo horarum. et non tem-
porum paroxismi sicut fuit secundum semitam successionis
unde ipsi fuerunt circa duas horas quibus ceperunt pa-
roxismi eradicari plene. deinde longitudo paroxismo-
rum earum. et incepit diminui paulatim donec ma-
teria cum febrium consumpta fuit. et fuit prima febris que
est consumpta leuior earum. deinde consumpta est post eam fe-
bris cui in magnitudine sequebatur passio. deinde postre-
ma earum que consumpta est fuit illa que erat uehemen-
tior. et testificium huius est quod ipsi fuerunt tres
febres omnes terciane. et ego reddo ad te per quam dixi omnia
ista. et est quia conuenit tibi ut exerceas te ipsum et cogno-
scas omnes febres singulares secundum pluralitatem earum
et ut cum inuenis eas per ipsum accidunt secundum suam
singularitatem facile cognoscas eas a principio co-
uenientes et quando admixte componuntur. deinde si cognoscis
eas in primo die non cognoscis eas in die .ii. aut .iii. aut
in uniuersum in quarto. cognitione certa. et si quod non hoc inue-
stigans fuit apud egrum. iam scimus quod non cognouit
omnes has tres febres. continuas in die secundo egritudinis ei. et cum
peruenit ad cognitionem illius ab alio et ex cognitione huius
febris. illius namque quod accidit in cognitione egritudinum
est sicut id quod accidit nobis in cognitione hominum figuratione
facierum eorum. et hoc est quod non cognoscimus illum quem inspeximus
semel et uidimus et cum collocuti fuimus. ex ipsis longi-
tudine est et continuatione morum sensuum super eum. illud non
quod nos non uidimus non semel aut bis. aut uidimus in-
terdum. sicut etiam nec non cognoscimus secundum multitudinem
cognitionis non in ipsis longi temporis. neque cum uelocitate.

unde inspexerimus in hora exercitamus et cognoscimus ea
hoc est sicut exempli causa et cetera. et super est dispositio in
egritudinibus unaquaque earum habet semitam propriam qua fac-
ile cognoscatur quod cum inspexerimus eam in die in propria
et cum singularis est cum earum non in ipsa. et forme que feb-
rium ex putredine fiunt aliquorum humorum absque ex
tudine in loco membrorum et singulorum eorum est. unde
cum et forma febrium que fit ex flatu et forma formam
febrium que fit ex melancolia. et tercia febrium que fit ex
colera. et tu exerceas te ipsum et instituas tuis in cogni-
tione earum quia earum singularium secundum suam singularitatem
non erit tibi difficile cognoscere compositionem earum que ex e-
is componuntur. forte non omnis febris accidens cum apostemate
feruitate accidente in aliquo membrorum est et composita.
et in eo quam inuenis in ea signum signis et locorum in quo
est apostema et signum signis et causa ex qua accidit in apo-
stemate. et in eo quod habet plurimas proprietates locum in quo est apostema et est pri-
mus exemplum costas accidit dolor quod est silicet ex-
tensus in spatio primo quam locus in quo est apostema est pun-
ctosus. et dolor qui accidit in panniculis subdicto
hoc est et sic tamen in panniculis per quoddam instrumentorum
hanelitus. et necessario propter hoc ut accidit hanelitus al-
tus. et propterea quod est propinquus est cordi. necesse est ut adue-
niat cordi aliquid de eo quod est in ipso de inflammatione
et cum cordi aduenit ista inflammatio in ueritate o-
portet ut sit febris. et propterea quod est proximum pulmoni et pul-
mo sit secundum quod in ipso est raritas et motus et lenis. et habet po-
tentiam suscipiendi omnem superfluitatem humiditatis.
cum uelocitate et facilitate. oportet ut adueniat pul-
moni per eum quod est in illo panniculo de humiditate. et cum in hu-
militatem necessario est ut accidat tussis. et non oportet necessario in-
pleat aliquid a primo die. ueruntamen hic quod erit ad pul-
monem ex apostemate illius panniculi est plurimum confusum per
liquatur cum eo. et hoc est propterea quia plurimum subtile. tunc
ipsum necessario excitat et mouet tussim. ueruntamen non
expuitur non aggregatur et inspissatur et addit in multitudi-
ne et grossitudinem. at ut hoc sit. ex signis egritudi-
nis. si apostema panniculi. ex signis in quibus est apostema
et in eo quia apostema panniculi cum est solidum apprehendens conti-
nens totum quod in ipso est de humiditate non sit cum
pleureticis spiritus. et cum ipsum cum lenit et mollificat. in
ut erat ex eo aliquid ad pulmonem est tussis pri-

ma. et incipit sputum esse. et similiter hoc signum de
positione apostematis non dispositione loci in quo est apostema. et tu
quidem potes scire. an causa que facit accidentia apostemati
sit declinior ad flegma aut ad coleram aut sit
ad aliquem humorem ab eis duobus ex dispositione
eius quod expuitur spumosum. et quod est rubeum clarum
et quod est tinctum. et quod est in se ei subtilitatem acuitas
et quod est rubeum non clarum. et quod est nigrum. cum ergo est
spumosum significat quod superfluitas que currit ad
panniculum tegentem costas. et facit in eo apostema eam
ad flegma declinior. et quando illud quod expuitur tendit
ad colorem rubeum clarum significat quod ista superflui
tas tincta est colera. rubeum colere admixtum est plurimum
humiditatis aquose. et quando tendit ad acuitatem
subtilem est illa res subtilis aquosa permixta
ad coleram declinior. et quando illud quod expuitur
est nigrum significat quod cum ex quo est apostema est declinis ad
coleram nigram. et quando illud quod expuitur ten
dit ad rubedinem non claram. scilicet tendit ad
colorem clarum significat quod in superfluitatis ex qua
fit apostema est plurimum est sanguis. et minus colera est. et propter hoc sit
hoc sputum minus malum omnibus speciebus sputi re
liquis. sicut sputum nigrum est maioris malicie. et ma
gis significativum periculi. et fortitudo horum accidentium
omnium que diximus significat fortitudinem egritudinis scilicet di
fficultatem egritudinis. et eius magnitudinem. et debili
tas horum accidentium et ipsorum levitas significat debilita
tem egritudinis et eius levitatem. non ergo omnia accidentia sig
nificant omnia que sunt in corpore egri. sed unumquodque eorum
significat rem propriam. et faciunt quidem existimare. vel
est tua estimatio in quibusdam eorum que significant
duas res aut simul tres. verumtamen cum tu perscru
tatus fueris inquisitionem ab eis invenies quod non
significat illa duas res nisi per dispositiones duas que
in eis sunt ergo verbi gratia significat per aliquod eorum que in eis
locum in quo est egritudo. et per aliud eorum que sunt in eis sig
nificant magnitudinem apostematis. et per tertiam aliam ea
rum que sunt in eis significat fortitudinem accidentium et se
parabilitatem eius. sicut est quod pulsus est qui videtur plurosim que
significat omnia ista que diximus. sed non significat ea omnia secundum
modum unum. verbi gratia quod est durus cum intensione quod in
corpore in quo est egritudo est nervosum. et ex hoc quod est similis serre

significat quod egritudo vel ex apostemate generatur febris. vel
generatur febrem. vel generat febrem cum apostemate. et ex
hoc quod unaquaque habet in se quod diximus est fortior et debili
or significat fortitudinem et magnitudinem aut debili
tatem et parvitatem apostematis. nobis quidem sufficit hoc
dixisse in hoc loco ut sit exemplum. quo significa
tur reliquis que sunt preter ipsum. non est intentio me
a ut narrem esse locorum patientium. scilicet membrorum
in quibus accidunt apostemata. scilicet que hec significent. neque ut
narrem rem esse febrium. neque esse species earum per radices
causarum. et compositionem ipsarum aut causas earum. Verum ego
non dixi unamquamque harum rerum nisi propter duos modos
quorum unus est quod nolo ut significem unam quantitatem
omnis et nullus in eis. et cum tu cognoveris eam sic po
teris cognoscere non solum in libro de unaquaque harum spe
rum que dixi immo per libros aliorum a nobis consilia
re tempus si fueris huius intellectum et prudentia ut per
venias ad illud quod restat de eis quod non diximus
et aliud est ut enunciem tibi quod sit ad quod necessaria sit
una quoque necessitas unicuique harum rerum quas diximus. et una
quaque in eis. illud ergo est quod ducit me ad hoc ut dicam
species febrium. et species compositionis earum. et species apostematum. et
species causarum eorum. et species illorum locorum in quibus acci
dunt. oportet ergo ut exerceatur in quo vult cognoscere an
egritudinis vel febris acutus diebus suis plene non om
nibus istis rebus. et in eo quod febris est singularis. et est compo
sita et est cum egritudine in aliquo. et absque egritudine in a
liorum est febris tertiana. et est febris diei. et est febris fixa que est fe.
in membris fixis. significat est singularis necesse est ut de
clarentur in ea signa significantia cronicam generantem
eam. et si est composita. tunc ipsum significat quod nostris ele
mentorum generantium eam est secundum quantitatem numeri febrium
singularium ex quibus est eius compositio. et est significat istas res
tunc ipsa egritudine. an longinqua sit an brevis et
in eo quod cronica generans febrem. hoc est flaminatum ten
necesse est ut prolongetur egritudo et si est ex colera ni
gra est egritudo longior. et si est ex colera citrina non erit
egritudo longa. et sic est dispositio in loco in quo est egritudo
scilicet apostema. nam si ipsum est plenum nervorum calidum. tantum
magis timoris et significat illud quod egritudo est acuti
or et brevior. et si est plenum motus firmi spissum pau
ci timoris et significat quod egritudo prolongabitur.

et similiter est dispositio in ipsis egritudo egritudinibus scilicet
apparitionibus ex eis. namque si difficilis motus. et fri-
giora et spissiora ipsum prolongabunt et quod eis sunt
faciliora motu et calidiora et rariora ipsum consu-
munt velocius. et similiter est dispositio in causis gravitatibus scilicet
ta apparitionibus scilicet chronicis. quod igitur cognoscitur de egritudinis to-
tum certe potest est. post in toto inventione magna et
in prognosticando illud quod erit. et convenit te ut scias
quod consumptio egritudinis furiosa cum qua est labor magnus
et illam quam dixi nominari precedere [illegible]. non est ipsa in ste-
bus que generantur ex chronicis acutis de [illegible] post si apparitioni-
bus acutis vel calidis velocis motus que fit in membris [illegible]
tibus tumorem. febris autem dicitur et febris sive de qua
dixi quod ipsa sit in membris fixa alterando non fit cum mo-
tione diversa vehementi. [illegible] fit in alteratione vehementis
furiosa febris. scilicet cum medici nominant consumptio-
nem illarum. et illam consumptione dixi esse huius in
sequentibus. non autem volo sigillare hunc sermonem in quo
sum aggregando omnia que dixi in summa una. dico igitur
quod si amas ut procedas et scias esse alterationis que fit
in egritudinibus subito et necessarium est tibi perquirere ad
hoc ut cognoscas principium egritudinis et augmentum eius que
adveniet. an autem diminutionem eius que minuet
et an consumptionem eius que consumet. et cum pervenis ad
hoc ut antecedas et cognoscas res illas tunc ex non egritudinis
et ex hora plenum. ex horis autem cum omnibus rebus que
ore proferuntur. et ex comparatione [illegible] et ex signis
que apparent post ex [illegible] egritudinis ut consideres in his
rebus febribus singularibus [illegible] febris flammea. et febris me-
lancolica. febris colerica. et reveles te ipsum in cognitione earum
in [illegible] cum sint [illegible] simplices. nam cum feceris in
potestate post cognoscere [illegible] et ipse que non sunt [illegible]
non quod [illegible] et hora deliberans autem plenitudine aeris
in ea regione [illegible] et quod possit de regimine eius
et [illegible] plenitudine et ad ultimum omnia que autem dixi
sunt convenientia et similia non chronicam generantes illam
febrem. et quam remanent chronicam inter venas
sunt febres que generantur ex eis continue. et que fiunt
et [illegible] in toto corpore. sunt in inceptione febri-
um que generantur ex eis rigor et horripilatio [illegible]
tes et post eas sudor et [illegible] que est re-
lativa de febribus continuis explicit. Verum tamen

prolongatur quam quartane et eius relativa.
si igitur scias illa. hec autem esse facile cognos-
cas non erit tibi difficile cognoscere febres que generan-
tur ex apparitione accidente in loco membrorum corporis et [illegible]
accidit in omnibus membris in quibus accidit apparitio. quod [illegible]
mus faciens apparitio accidit significat in meatu membra [illegible]
bet ipsum corpore [illegible] [illegible] quod ex [illegible] in igitur ge-
neratur chronicus. et est perfectior generatur ex eo caliditas [illegible]
modum que generatur ex omnibus rebus que perficiunt. et
est forma illi caliditatis singularis. tunc perpendo
[illegible] est similis uni illarum febrium que nati [illegible] in
mo quam [illegible] est melius dixi tunc ipsum est una ista-
rum febrium quas dixi. scilicet an febris colerica. an febris melancolica
an febris flammea. et est quod iam audivi ypocratem
in libro suo quem [illegible] dicentem. quod egritudinum nomina-
tur vel acuta. [illegible] plurimum [illegible] cum febribus est continua.
[illegible] significat [illegible] te in ut cognoscas. in [illegible]
[illegible] secundum singularitatem [illegible] non erit tibi diffi-
cile quando erit febris cum apparitione in splene. aut in
parte aut in splene aut in [illegible]. et cognoscas non in
et quod antecedis et scias quantitatem longitudinis
[illegible] que est inter [illegible] egritudinis et inter consumptionem et
completionem. necessarium [illegible] est ut sit superfluitas que
erit ad membrum et fiat apparitio eveniens in [illegible].
[illegible] aut colera [illegible] aut flammea. si igitur super-
fluitas fuerit colere [illegible]. aut fuerit [illegible] plurimum
erit apparitio que dicitur erisipila et [illegible] que ambulat
et fuerit superfluitas colere nigre. erit apparitio cum
[illegible] [illegible] et fuerit in corpore toto erit lepra
aut aliquid reliquorum similium istis egritudinibus difficilibus
[illegible] et si superfluitas fuerit flammea erit apparitio [illegible]
[illegible] et que [illegible] [illegible] chronicorum est singularis [illegible]
dus solus accidit apparitio quod fit ex eo. in quo non est
[illegible] [illegible] [illegible] et quam [illegible] chronicorum ad
[illegible] sanguinem. deinde currit ad [illegible] membro-
rum et fiat eveniens in eo membro apparitio erit illa
declinet ad urine albedinem. in mollitiem
et declinet [illegible] ad duritiem que sanguis est permix-
tus melius [illegible] ad rubedinem est declinet que sanguis
colere est permixtus. et declinet ad mollitiem est que
sanguis est permixtus flammea. quod [illegible] ad membrum cur-
rit sanguis [illegible] remanet [illegible] [illegible] et figi-

in eo et putrefiat. tunc nomen illius apostematis apud gre
cos est flegmon cuius derivatio est ex inflammatione. et febris que
generatur ex eo est febris levis laudabilis. et febris autem ma
gis assimulatur effimere dici eveniens ex apostemate cu
ius mollities que in emligatoriis et aliis. hec autem apostemata non fiunt
ex sanguine sano. verumtamen cum incipit putrefieri non re
manet verus sed declinat ad coleram. constat ergo quod
hoc quod generatur febris singularis omnino sed tamen propterea quod febris
que provenit ex sanguine qui putrefit proportionalis
ad coleram cum sanguis qui putrefit declinat ad coleram
et iam est manifestum etiam. cum confidam in sermone meo
de rebus naturalibus et constat apud te. quod nos iam vere
ostendimus quod sanguis non generatur nisi ex caliditate equa
li. et quod colera non generatur nisi cum caliditas superfluit. [illegible]
quoniam oportet. et quod melancolia non generatur quoniam caliditas superflu
it. et quod est in sanguine de re unctuosa levi fit colera ci
trina. et quod in ipso est de re grossa simili feci. quando in eo super
fluit caliditas ita ut exsiccet humiditatem. fit colera
nigra et quando est extra quam admixta fit melancolia. Iam
ergo declaravi in illo sermone. quando dixi in prologo. quod ge
neratio melancolie fit in secundo modo et non omnis feb
ris est ex egritudine alicuius membrorum est. non una de febribus que
diximus. et iam singulares in compositione. singularem non fieri
quod humor unus fortior dominatur super reliquos humores sed
potentie sue quas declarant virtutes rei [illegible]. et quoniam
si apparet in eo tamen sic cognoscitur in eo virtus alterius
et quoniam permiscentur tres humores simul et sunt equales
in virtutibus suis. quoniam ad illos qui cognoscant unum mel
et aquam. et bene discernunt unumquodque eorum per se. cum
permiscentur. ita tamen non celatur permixtio eorum sed
illi qui possunt cognoscere certe unumquodque febrium
secundum singularitatem suam. non abscondit ab eo earum compositio et
mixtio. quando componuntur et permiscentur. Propter hoc ergo fit
clavis cognitionis omnium horum. et melior via quam
invenitur ad cognitionem febrium non tamen sed certitudi
nem et per scientiam. scilicet quantitate eorum. faciemus
posterius omni die. Iam declaratum est quod sunt de
febribus [illegible] tales sunt istis in veritate. Iam
ergo abreviavi tibi viam exercitationis et usus in sum
mis et intentionibus paucis manifestis. et non fecit tibi
[illegible] necesse considerare intentionibus philosophorum [illegible]
nam si exercitatus fuisti in his rebus non erit tibi diffi

cile in primis diebus egritudinis cognoscere formam et
nomen eius. et ego quidem iam ostendi tibi. qualiter cognoscas divisi
o de generibus febrium. et febris. que est ex egritudine alicuius membrorum
et febris que est ex putrefactione humorum etiam. Et tamen ut re
memorare. generis tertii febrium. et febris. quando diximus
nominari febrem diei. et febris hec non est nisi egritudo accidens
in spiritu tantum. preter quod putrefiant humores. ac provenire
ex eis apostemata aliis membris. non febris que fit ex apostemate cuius
mollities. que est in emligatoriis et aliis. sed non ex quibus prove
nit. hec sunt vigilie. et nauseativa sacietas et tristi
cia et timor et ira et tedium. et calor solis. frigus et labor
et multa repletio vini et omnia similia istis. et ego ostendi
tibi. nunc qualiter oportet cognoscere hanc febrem et spetiem eius
in die quo accidit dico ergo quod de signis febris commu
nibus que conveniunt omnibus spetiebus eius est quod pulsus neque
addit velocitatem et frequentiam. et multotiens addit
magnitudinem. et remanet secundum dispositionem naturalem. in e
qualitate. et ordine et densitate. et sunt urinam que est ei
nubes laudabilis pendens in medio. et quandoque est in ea
fex residens. et quandoque est natans nubes. et est similis bo
ni coloris. caliditate non invenitur per vaporosam virtutem
quibus declarant tibi illum in primis cum ponis manum tu
am super corpus. et quandoque non declaratur tibi nisi post horam. et non
invenis in eo quod habet hec febris de signis malig
nis que diximus [illegible] in libro pronosticationis ad istam. ergo
sunt signa communia significantia hanc febrem. at propria eius
spetierum eius iam dixi in tractatu [illegible] libri primi. ad glau
conem de curatione egritudinum. et ego dico ea iterum
in hoc loco. et pono principium sermonis mei in eis acci
dentia anime et sunt tristicia et tedium. et ira et timor. dico ergo
quod si in superficiebus huius egri et in accidentia remanent
adhuc in ipso tunc oportebit te ut tu intendas in cog
noscendo eum ad pulsum primum sicut hic ostendi tibi
in libro pulsus venarum. deinde post illud signes re
liquorum rerum. quod si accidentia anime iam sedata fuerint
et remanserint ea que ex eis proveniunt. tunc invenies
in pulsu venarum signum occultum signis que accidentia anime
que fuerunt ea generantis et que sufficiunt sunt pulsu [illegible]
que signa que narravimus quoniam quedam quibusdam simi
lia sunt aliis. Cum autem eorum est quod tu invenis in corpore ei
cum advenit hec febris ex tristicia accidentis
plurimum caliditatis et invenis in corpore eius cum accidit

ex imo et manifestiorem inuenis oculos profundos et
colorem turbidum. et quoniam communicat febri cum acci-
dit febris ex ethica in hiis signis ei cum ipsi acci-
dit ex tedio accidere ei ex alia via absque ethica. et plurimum
quod inter eas ambas febres distinctio est. ex oculorum figura et
ex oculis. quoniam dispositio anime in hora dispositionis sanita-
tis necessario cognitus. Verumtamen signum in eis in ore est clarior et
manifestior apud illum cum possibile est intelligere dispositionem
eorum utroque per hoc signum oportet ut discernas inter ipsum qui te-
dio aliquo afficitur et inter illud quod ethicat. In non ac-
cidit ex uigiliis potest esse etiam ab aliis discerni et cognosci
ce ipsum per colorem suum. et in eo quod declinat ad liuo-
rem vel ad inflammationem. et discernas inter per mo-
tum oculorum. et illud ideo quia tu inuenis ipsum qui uigi-
lant cum labore quidam minorari motum palpe-
brarum eius. et discernis inter pacientes ex uigiliis et
pacientes ex ethica etiam per humiditatem oculorum et quia qui
oculi exsiccati sunt ei qui ethicantur aut tedio afficiuntur
Verum profunditas oculorum est accidens commune omnibus eis. scilicet pa-
cientibus ex ethica et pacientibus ex uigiliis. et non com-
municat eis in hiis pacientes ex ira. et illud ideo quia non apparet
pacientibus ex ira in oculis strictura nec in colore mu-
tacio. et inuenis caliditatem in corporibus istorum plurimam
ut eleuatur ex profundo cordis cum uelocitate
et minuitur magnitudo pulsus eorum sicut minoratur
in pacientibus ex uigiliis et ethica et tedio. Iam ergo
patet quod differentia inter iram et ethicam et tedium est manifesta
et discrecio inter pacientes ex eis est secundum quod diximus ante.
Alius vero cum aduenit hec febris ex labore et las-
situdine inuenis cutem sicciorem quam in omnibus reli-
quis quibus aduenit hec febris. et hoc contingit omnibus quibus ad-
uenit hec febris ex labore. in hora que est inter principium febris
et inter statum eius. deinde statim in illa hora in pluribus e-
orum qui non multum excedunt modum in labore eleua-
tur res et uapor calidus ex profundo corporis. in quibusdam
eorum remanet siccitas secundum dispositionem suam in eo
quod est a principio febris. et in eo quod plurimum accidit cum
modum excedit in labore. aut est accidit cum labo-
re frigus. et non est dispositio pulsus uenarum in utilitate se-
cus ira. et ideo quia illi qui in labore modum exce-
dit. pulsus est paruus. et in ipso qui modum non excedit pul-
sus est paruus. et in ipso qui modum non excedit pulsus est

magnus. et quoniam fit hec febris ex soliditate cutis
cutis vero soliditas accidit. aut propter frigus aut est
obuiat ei res stiptica potionem. de cuius aduentu
dine non est ut ei obuiet. sicut in eo quod accidit balne-
ato in aqua aluminis. et illi qui nouerunt sermones de
medicis humilibus ingenium. sunt minores in
ingenio quam alii dicentes quod omnis febris est compo-
sita ad retentionem et accensionem non hec species febris.
et tu quidem potes cognoscere species stipticitatis et soliditati-
tis in primis per tactum. quoniam cum tangis per ipsum cu-
tem cum quibus quasi siccitatis et sunt in quibus fiunt ex labo-
re. aut ex calore solis. et ideo quoniam non occultatur soldi-
tas eius quando tu attingis in tactu tuo eam. deinde inuo-
nis caliditatem ex tunc inuenis eam augmentari et in-
uenis eam esse in ponens manum tuam super cor eius etc. et
si prolonges in mora eius super eam amplius inuenis
eam iam acutam. et si fit una humiditatis soliditate cu-
tis cum rufedine tincta huius. et inuenis cordis deu-
inctionem. in oculis eorum profunditatem. ut existimatur. si tu
inuenis eorum quasi humidiores et grossiores. quam esset
in hora sanitatis. et tu inuenis pulsum minorari sicut
cum minoratur in ethica et tedio et uigiliis et labo-
re superfluo. Alius vero cum accidit febris diei ex
apertione cutis mollis. que est in emigratorio. et alius pulsus
sunt uenie. in fine magnitudinis. et sunt ueloces et frequentes
et caliditas in corde ei plurima. et post statum febris eleuatur
uelociter. ex profundo cordis res calida. Verumtamen ei cali-
ditas est suauis. et non superflue maliciae. et ideo quia caliditas
et mordicatio in hac febre minores sunt quam in omnibus fe-
bribus aliis eius. et facies eius rubea in pluribus dispositionibus et in
hominibus inflationis quoniam sunt. et non sunt declinis
ad albedinem ex signis que conueniunt omnibus hiis pacien-
tibus hanc febrem. scilicet febrem diei est ethicas
pulsus uenarum. et raro inuenitur in pluribus hora
uini huius febrem dubitas in uno plurimum eius et est
in eo quod non est manifestum. Iam nunc narremus est signa
quibus significatur est febris que nominatur febris diei. febrem
autem hyam que est illa de qua dixi quod ipsa non fit nisi
in urbis sitis. non est hoc dicendi hora. et ideo quoniam hec
febris non accidit. ex premissis egritudinis. sed in primis ei dic-
bus. deinde non accidit nisi post cum extendit quod sic potue-
rit medicine eam. propter hoc non habet in hoc loco termino tractatum

Intentio mea in hoc Incipit tercius liber
libro quemadmodum dixi antea est ut enumerem
signa que significent omnem alterationem evenien
tem egroto in hora plenitudinis eius. et indicent eam
ante horam adventus. et alteratio egritudinis fit secundum vi
modos. et ego narro dispositionem in modis eorum secundum sin
gularitatem suam. sed antequam illud non est facio te rememo
rari quod omnes species alterationis que fiunt in egritudine sunt
sex. dico ergo quod egritudo aut permutatur subito ad
sanitatem. aut interficit subito. aut permutatur
paulatim. aut aggravantur in ea due res et convertitur
ad sanitatem. aut aggravantur in ea due res et conver
titur ad mortem. et volo intelligi per sermonem meum con
vertitur ad sanitatem paulatim quod minuitur egritudo
ad plus ad quam donec destruatur. et volo intelligi per ser
monem meum interficiat paulatim quod dissolvitur
virtus egri paulatim donec minoratur. et volo intelligi
per sermonem meum quod aggravantur in ea res et convertitur
ad sanitatem. et quod fit egritudinis commotio subito ad
dispositionem que est melior. deinde residuum eius minu
itur extunc paulatim donec consumatur. et volo intelligi
cum dico. quod aggravantur due res et convertitur ad mor
tem illud. et est quod subito fit egritudinis commotio ad
dispositionem que est deterior. deinde non cessat resi
duum virtutis egri dissolvi. paulatim donec mori
atur. et ego quidem in primis narro esse alterationis que
fit subito ad sanitatem. quoniam hec species alterationis est
melior reliquis speciebus. et propter hoc appellatur nomine cri
sis absolute sine speciebus reliquis. et propter ut fit non cum
non in virtute durat omnibus rebus ex natura. Re
liquum vero specierum alterationis in illa nominatur crisis
nomine absoluto. et in eo quoniam commotio ad mortem
furiosa non nominatur nisi crisis mala. Alteratio vero que ma
nifeste facit declinare egritudinem ad sanitatem aut
ad mortem. et appletur ei ad perpetuum durare et
nominatur crisis diminuta. Sed alteratio que fit cum dimi
nutione egritudinis aut virtutis egri paulatim nominatur
crisis. et non nominatur in consumptio. Iam ergo patet quod al
teratio subito que fit ad sanitatem in crisis. et ipsa quidem
non fit nisi una duarum rerum aut evacuatione mani
festa. aut exitu bone quantitatis. et omnis egritudo que sedatur
absque hiis duabus rebus redit cum maligniore

dispositione quam fuit. et antecedunt evacuationem et ap
paritionem exitus. dura commotio vehemens in corpore e
gri. et illud est quia accidunt ei inquietudo et elevatio et pruri
tio in sensu. et profundus sopnus. et alteratio in [illegible]
et vertigo et gravitas sine corporis. advenerunt ei do
lor capitis et dolores in collo. et in stomacho et in locis aliis
pluribus corporis. et accidunt ei et quandoque tinnitus. et sonitus in
auribus. et videt coram se filia radius. et currunt
lacrime eius absque voluntate retinere non ei. et
tremunt labia eius. et advenit ei in sumpno subito
timor et accidit ei oblivio. et negat cogitationem
eius quod est ei presens. et quod videt. advenit ei rigor
vehemens. et antecedit paroxismus febris eius. et plurimum lo
ca in quo consuetudo erat ei ut veniret. et adve
nit ei inflammatio vehemens et sitis intollerabilis. et
clamat et saltat sic dolorosus. et non quiescit cum eo
lectus eius. deinde procedit ex eo sudor calidus aut
vomitus plurimus aut solutio ventris eius subito. aut
procedit ex eo sanguis plurimus. et accidit ei species dun
te de istis aut [illegible] eorum [illegible]. Et iste accidit ex hiis a sapienti
bus ipsum ita quod eo vehementer timeant. et hec dispo
adhuc producat quod videtur de hiis [illegible] ad hoc
ut assimulet dispositionem [illegible] iam [illegible]
ad iudicium in sanguine. et dicitur egri hec in dispositione
iudicii equare notatur hec dispositio propter hec crisis quia
non sunt est autem intentio iudicium. et non posuit
nomen crisis per hanc intentionem medicus. et non [illegible]
nectio ut sit in ipso huius nominis non [illegible] qui [illegible]
in quod videt quare vocatur in iudicium et in illum. quod
autem medico [illegible] est ut non terreat eum in quod
videt de hiis neque [illegible] eum. et neque ignoret finem
rei et ad quod convertatur dispositio et in quod melius est medico
est ut exerceat se ipsum in cognoscendo esse crisis. antequam
quam sit nam dispositio esse crisis presens ad quam convertatur dispositio
in ipsa non est longinqua a dispositione necesse crisis. antequam sit
[illegible] experiencia uniuscuiusque rei similis et convenien
cia eius est unius modi consideratoris. et ego quidem iam narra
vi [illegible] et declaravi ea in tractatu primo libri de
diebus crisis. et de eis in duobus tractatibus qui fuerunt an
te tractatum hunc libri. et ego rememoro summam eorum in hoc trac
tatu. cum abreviatione et compendio usque ad finem
eorum. et narrabo signa significancia crisim presentem. Sed ad

quod curatur dispositio in ea. signa que significant crisim
complementi eius. dico ergo quod primum quod celebratur in ea
et maius est. digestio urine et egestionis et quod expuitur ex pecto
re. et ego iam complens sum narrationem infirmorum qui
non comprehendi in hora crisis. et nequaquam vidi aliquem eorum mo
ri. quibus advenit crisis post digestionem. et non oportet quod ve
reatur medicus veritatem omnium signorum post egritudinem in om
nibus egritudinibus. sed cum egritudo est in pectore et pulmone
tunc melior res ut consideres illud non quod expuitur
et non oportet ut negligas cum hoc esse non digestionis. oportet est ut
tu consideres esse egestionis et urine. et cum est febris tantum absque egritudi
ne in aliquibus visceribus. aut in capite in parte capitis. aut
renum aut vesice aut splenis. tunc melior rerum est
ut consideres esse urine. quod egritudo est in parte stomachi et eorum
que communicant cum eo tunc melius in quo consi
derare oportet est egestio. et oportet ut non obliviscaris esse urine. et
in eo quando febris est ex putredine facit esse aliquorum
humorum tantum aut ex apostemate in aliquo membrorum tantum accu
te. tunc consideratio in urina est de melioribus rebus quibus
significatur digestio sicut diximus. Ergo primum signorum signi
ficantium bonitatem crisis complentis et maius ipsorum est digestio.
et signum secundum est ut fiat crisis in aliquo dierum ei qui pre
cessit et iudicatorum dies indicativus communis ei in in
ventione. de iii post illud de signis significantibus dispositionem
crisis est non egritudinis et ipsius manieries. et per hoc quod ei in
telligo ut sit febris terciana. aut faciens paroxismum
in omni die an adversa. an febris pluries si an
paroxismo. et in illo permanens est. ut sit facilis
salubris. aut mala maligna. de iiii post illa dic
o de signis significantibus dispositionem crisis est ut con
sideres an crisis sit conveniens non egritudini. Nam
si febris est adveniens tunc necessarium ut fluxus san
guinis narium conveniat ergo nigror fortis. deinde
sudor sequitur calidus humidus resplendens totum
corpus. aut evomat aut egerat coleram plurimam. et
similiter si febris est terciana. tunc necessarium est ut fiat cri
sis per vomitum colere. et egestionem eius et sudorem
plurimum in corpore toto. et si est faciens paroxismum omni
die tunc necessarium est ut evacuetur flegma plurimum
aut sudor plurimus exeat ex toto corpore. et si febris est
cum apostemate calido in cerebro. et egritudo quam greci nominant
frenesim. et quam per se nominant cura. tunc fit crisis
eius per sudorem laudabilem. precipue si ex capi
te exeat sudor eius plurimus calidus. et humidat totum
corpus. et quandoque fit in hac egritudine per fluxum san
guinis ex naribus crisis completa. sed non est conveniens
fluxus sanguinis narium febri que est cum apostemate frigido
flegmatico in cerebro. et est illud quod greci nominant litar
giam. et hoc quoniam nomine derivatur est ex oblivione
et non convenit fluxus sanguinis narium in febri que fit
cum apostemate pulmonis. et est egritudo quam greci nominant
peripleumoniam. et est passio pulmonis. febri non que est
apostemate accidente in panniculo tegente costas
et est illud quod nominatur pleuresis. scilicet passio lateris. et medi
a superdicitur dispositione. et in eo quando ei similis est per
fluxum sanguinis narium minus quam febris adven
tis. et febris que est cum apostemate calido eveniente in cereb
ro. et post hanc febris cum apostemate pulmonis. et febris
que fit cum apostemate frigido eveniente in cerebro. et quando
est consumunt apostemata calida. que sunt in splene et epate
et per fluxum sanguinis narium. cum apostema est in hiis vis
ceribus cum febre acuta. et fit per fluxum sangui
nis narium in crisi omnium apostematum acutorum que accidunt
in eo quod est sub ypocondriis. convenit oportet ut fiat
sanguinis fluxus narium ex parte ex qua est apostema. cum
ergo apostema est in parte dextra epatis in aliquo eorum que sunt in par
te dextra. de illis que sunt sub ypocondriis est fluxus
sanguinis narium ex nare dextra. et quando apostema est in sple
ne aut in aliquo eorum que sunt in latere sinistro de illis
que sunt sub ypocondriis est fluxus sanguinis narium ex
nare sinistra et quandoque convenit sudor laudabilis
ergo habentes apostemata in eis que sunt sub ypocondriis
cum in epate apostema est in latere gibboso. eis tunc plu
rimum fit crisis per urinam tantum vero. aut per fluxum sangui
nis narium ex nare dextra. aut per sudorem lau
dabilem. aut per urinam laudabilem. et quandoque per du
as istarum rerum. aut per omnes eas. et quando apostema est in la
tere concavo. tunc ei crisis sic fit. aut fluxu ven
tris colerico. aut per sudorem. et quandoque fit per vomitum crisis
a dolorum que accidunt in renibus et vesica et omnibus que
sequuntur eas. melius est ut fiat per urinam plurimam et la
te epatis gibbosi. egritudinum autem que sunt in pectore et pul
mone et que sequuntur ea. sputum est melior crisis
sudor non convenit omnibus febribus et precipue que de capite

sunt uehementis inflammationis aduenientes et
innuantur per ipsum non modice patientes apostemata a
cuta inflammantia quemadmodum sicut dixi post digestionem et
fit crisis febris faciens paroxismum omni die propter uo
tum flatis regionem et estatem iam ut cum eis
eu acuet ex colera nigra et res bonitates colores diuersas
et fe. compositione extra quam sequitur. quemadmodum dixi gratia nocu
te eminentem sed cum ea euacuatio colere et flatis
et quia fit crisis fe. quod cum apostemate febrili acutum in cerebro
quod dixi nominari a grecis litargiam. alius locus con
siderari febrium que prolongantur. uel in non locus dicendi egritu
dines prolixas euenire et ideo quod alterius quod accidit libro
non acutum egritudinum. et uera quod intentio non est non ut na
turam meliorem dispositionem alterationis nemini
subito. sed ut non fiat non procedente ipsa digestione. et
quod ipsa non fit in die crisis. quoniam indicatur de
ex indicationibus quod est ante ipsum. et ut fit in crisi in ea
eius egritudinem. et quod necesse est ut consideres apud hoc
eum eis quod dicendum sit de etate infirmi et etiam et eo
quod processit de regimine ipsius et regione in qua infirma
bitur et hora plenitudinis ex horis anni et complexione aeris. in
quo non tamen solum quod egritudo generatur ex colera citrina. non
quod eorum que diximus adiuuat. ad generandam colera
citrinam oportet ut in quo euacuatur in crisi sit colera citrina. et si
unumquodque eorum significat dominium flatis et tunc oportet ut e
uacuetur in hora crisis flatis. et si in eo dominantur hu
mores diuersi. tunc oportet ut euacuatio sit diuersa per
eum quod plenitur sunt esse hec omnium. et in
dicias quod oportet esse necesse erit tunc ut consideres ad
quod mutatur dispositio. nam similis febrem cum adue
nit crisis separatur ab egro et reuertitur ei aliquis acuti
bus que sunt in ipso. et uideb colorem eius quanto plus
euacuatur adde ponitur et plurimum eius fit bonum
et augmentum uirtutem et in conualescentia eius et scias quod
hec crisis melior quam in quod sic ad decliuis significat
imminuatur tunc diminutio illius in crisi significat
uirtutem signorum que imminuuntur. hoc magis per quem
oportet te cognoscere meliorem crisim in hora plenitudi
e eius egritudinis non eius ante ipsi plenitudinem in a consideratione in
uirtutem sua. aut egritudo sit generata a colera uel a flatu
a melia a que permixta. et quia iam narraui in trac
tatu quod est ante ipsum que significat illud. deinde considera in

hora plenitudinis. de horis anni. et etate egri et complexione
eius. et in omnibus rebus que sunt reliquie istas. et sicut iam dixi e
as ante tractatum est. quinimmo est similiter sicut tene dicere uitam
eam. et tu rememorans eam in una omnium que est in su
te rememorat prolongantur in res sicut eas nuntiare
sequitur. deinde considera in periodis paroxismorum si fe. sit tri
ta est quartana. sic faciens paroxismum omni die. si non habet p
aroxismum omni die sic fe. continua. que dicitur sinochus. paroxismus eius
cum festinat in motibus suis. et anticipant horam suam
per quod anteceßit et sunt difficile plurimum fiunt plurimum
et faciunt paroxismum crisis. significat quod crisis ueniet et uelociter
ter. et si paroxismi sunt tardi in motibus suis. et incipi
unt in una hora. et facit paroxismum omni die. significat quod crisis
sic non ueniet nisi post longum tempus amplius propter ista res
siderationem in digestione est deuiatoribus signis et formatoribus
eorum. et oportet ut tu consideres ex esse digestionis alterationem fe
tem. in non alteratio si accidat in die indicationis significat
quod crisis illius egri ex egritudine sua erit in die crisis que con
tinuatur illi diei ex diebus indicationis et ad sum
mum enim indicationis tertii sicut iam dixi in illo. que permissi
sunt de sermone meo non consideratur in ex istis
in. generibus que dixi. ypocras dixisse in libro afforismorum
dixit significat paroxismos et ordinem egritudinis ipsius et
hore anni et additiones periodorum adinuicem. deinde dixit
post in consideratione ipsa ea que apparent. uel sicut dixi in eo quod habet
pluresim si appareat sputum uel ante apud egrum
erit egritudo breuis. et non appareat sputum in fine eius
prolongabitur egritudo. et nos iam plurimum locuti fuimus
in tertio primo libro de his significationibus que declarantur
prius. et in quo significant digestionem egritudinis. et narrauimus dif
ferentias inter ea et inter significationes et contraria que proportiona
tur ad crisim. nam si fuit memor illius sermonis sui
quod precedit et per hunc sermonem potentiam cognoscendi crisim
laudabilem. in hora plenitudinis eius. et antequam plenitudo fit
dispositione laudabili. cum non est dispositio in aliis speciebus eius
et ideo quoniam ad cognitionem ipsius speciem crisis non precedit
ante plenitudinem eorum ut cum estimatione propinqua sic
sit laudabilis est illa que dicitur crisis sermone absoluto
nam cognitio ante plenitudinem eius cum estimatione
scitur et sunt certe. et ideo quoniam omnia significantia que apparent
in egritudine in qua uenit laudabilis crisis apud egritudi
nis cum sit a tempore remota. si fit in ultimo ap

mito huius dispositionis significat quod crisis veniet in iiii° di-
ebus. primus egritudinis quia adhuc docuit Ypocras in libro
pronosticationis. v° dixit illud quod calidior febrium in qua appare-
nt signa firmiora sedentur in iiii°. aut ante quartum et non post
quod inveniatur febris in qua aggregentur omnia signa in quibus
est fiducia a summa. et a principio egritudinis pertransiens diem iiii.
donec finiatur in ea quae aggregentur signa pretiosa que sunt
in ultimo fortitudinis a principio suo pertransiens diem vii. do-
nec deficiat. quod si illa signa signa bona aut mala que
apparent in egritudine non sint in ultimo fortitudinis sed mi-
norantur paululum ab ultimo. tunc non est possibile ut pertrans-
eat. hec scilicet vii. donec finiatur egritudo aut egrotus. et non est possibile
ut scias ex hiis signis scilicet digestionis et signis salutis
quod fiat crisis cum fortitudine et labore vehementi. au-
tem ex horis anni et regione et etate et reliquis rebus quas audivisti.
cum omnes sint iuvantes ad quandam eolam et in contra-
rio iuvant ad tarditatem adventus crisis. cuius exemplum
est quod si fuit hora plena estas et egrotus fuit adolescens et
fuit non est calida et fuit egritudo ex inmoderatione cibi et
multitudine laboris et vini cibi et postremo generat coleram
erunt omnes iste res iuvantes adhuc ut fiat crisis in di-
e iiii. et proprie si aspectus hore antecedentis et plenus fu-
erit vehementis siccitatis et fuit regio in qua egrotavit
est inferens in non sua calida. quod si videris cum hoc in illa egros
plurimos quibus venit crisis in iiii°. erit confirmatio tua ma-
gis et magis firma. quod si aggregentur contraria horum omnium
et est ut sit motus egritudinis tardus et ut non sit vehementis
fortitudinis et ut sit hora plena hiemps et sit in quo dua-
tum in egro flegma. et iam processit in etate. tunc expecta crisim
suam cum proximo que venit in die v. et proprie si regio
est frigida et humida. et aspectus aeris est in illa hora secundum similitudi-
nem dispositionis. et videbis etiam in hora illa egros
plurimos quibus venit crisis in die v. cum reliquis que ve-
niunt crisis ex longitudine eorum et multitudine ci-
bi et propter assiduitatem cibi que generat flegma. deinde pone
quod videris egrum alium in quo non apparuit signum manifestum
digestionis in ipso die. licet egritudo sit in statu. virtutem non ap-
paruit in ipso de signis significantibus elongationem a
morte. cum ergo videris hoc. scias quod ipse in similibus
virtutum non egredietur ab egritudine nisi in crisi. nec
ante ipsum egrotus cum affuerit quartus tunc considera cum
studio. et considera an appareat in ipso signum digestionis

manifestum. nam si illi fuerit tunc egritudo procul dubio
consumetur in die vii. si non accidat accidens ex errore
in eo. quod est inter iiii et vii. tunc est potius cogitare an
sit consumptio egritudinis eius cum crisi per considerationem in quantitate
fortitudinis egritudinis. et in eo quod similiter egritudinis est for-
tis tunc necesse est ut sit consumptio eius cum crisi. quod si ipsa
cum fortitudine movetur velociter. tunc est ipsa digna ut ve-
niat in ea crisis. et ut quamvis erret medicus sit infir-
mum. deinde non sit error in se valde. oportet ut expec-
tes crisim in die vii. et si egritudo non est velox in motu
suo et accidit egro accidens ex errore in eo quod est inter iiii
et vii. tunc crisis tardatur usque ad viiii. amplius pone
quod videris egrum alium cuius egritudo est salubris lon-
ginqua a timore. virtutem non apparet in ipsa signum di-
gestionis manifestum donec sit dies vii. et postquam ex dies
in appareat. dico quod similiter egro egritudo est fortis mag-
na et motus eius est velox tunc crisis eius est dignior xi. quam
xiiii. quod si egritudo debilis lenis et motus eius non est velox
tunc crisis eius xiiii. est dignior quam xi. et consideratio eius est cum
reliquis signis et in eo quod si egrotus est adolescens et colericus
in quo eius dominatur colera est estas et regio est calida in n-
sui et regimen eius in eo quod precessit. et aspectus aeris in illa
hora ad caliditatem sit declinior. tunc crisis eius pro-
cul dubio in die xi. et si aggregentur omnia contraria horum
omnium in egro. tunc crisis eius veniet in xiiii. si autem fue-
rint quedam et non fuerint omnia. deinde accidit egro
accidens ex errore in eo quod est inter vii et xi. non erit pos-
sibile ut veniat crisis in die xi. et multotiens eius
non venit cum hac dispositione in xiiii. cum error quod egro
supervenerit est magnus. si egro accidens non accidit ex er-
rore. et accidentia fuerint permixta. scilicet ut sint res quedam
accidentes egro facientes velocitatem crisis. et quedam facien-
tes tarditatem eius. et necesse est ut sit medicus tunc a-
cutissimus. et sit in plus exercitatus ut possit discerne-
re que duarum specierum signorum sit maioris virtutis et faci-
at fiduciam in eventione crisis cum significat illa species. et
cum impressione cogitationis est ambiguitas super hac dispo-
sitione. tunc quamvis non sit possibile in die vii. ad certe cog-
noscatur illud quod erit de exitu egritudinis. tamen possibile est co-
gnitio illius secundum certitudinem in diebus aliis qui sunt inter
vii et xi. et in eo quod si augmentetur velocitas egri-
tudinis aut velocitas motus eius in illis diebus augmen-

tentur signa digestionis plurima. tunc illi egro veniet c
risis in die .xi. et si res fuerit in ipsa secundum illud veniet
ei crisis in die .xiiii. pone ergo quod medicus egrum aliquem
cuius egritudo salubris erat longinqua a timore. et medic(us)
motum egritudinis in diebus primis tardum. et non erat febris
eius inflammata neque adurens. et apparuerunt in ea cum
hoc signa significantia quod non erat digestio dico quod cum
medicus hoc tunc certe sciet quod non egredietur ab eg
ritudine sua ante diem .xiiii. et quod potest discernere
et scire si crisis veniet in .xiiii. aut tardetur post
ipsum ex horis egritudinis reliquis. et ideo quando signa precedentia eg
ritudinis fuerint tempore longo significant quod egritudo est
longa eventura. et si signa significantia egritudinis demonstrata
fuerint in die .iiii. aut in .vii. tunc oportet ut expectes rem e
venientem in .xiiii. et discretio illius rei in .xi. nam
si acciderit in eo cum eo et fuerit velocitudo augmenti ve
locitatis motus egritudinis virtutis egri et signum manifestum
egritudinis digestionis. tunc crisis veniet in die .xiiii. pre
cipue si hora paroxismus ex horis ante terciana. et non eg
et reliqua res advenientes istis sint minuentes ad hoc
quod si appareat signum digestionis manifestum in die .xi. solum
et non declaret augmentum forte plurimum neque veloci
tas in motu eius. tunc non erit crisis eius in die .xiiii.
sed si hora paroxismus ex horis ante tercianas egri et reliqua
res. que sunt similes istis fuerint declines ad fu
gam. tunc non speres quod consumatur ante diem .xx.
sed si signa fuerint prima et addantur signa
digestionis plurima in .xiiii. crisis veniet in die .vii.
x. si autem non evenerit in die .xiiii. tunc necesse
erit tibi ut plantes considerationem et speculatione
si fuerit ipsa tamen est de certioribus signis. et significat
quod crisis erit in die .xx. et si tu iam intellexisti et
consideristi omnia que dixi a principio mei sermonis. tunc
non indiges demonstratione nimia. adhuc quod
iste species omnes crisis que narravimus sunt lau
dabiliores omnium specierum crisis. scilicet quia non est in eis ti
mor. et quod ipse sunt complete. et quod habetur in e
is fiducia et ideo quando cum ipse sint post apparitionem
signorum laudabilium. et signorum significantium digestio
nem confirmatam. tunc necessario ut existimetur
quod sit de melioribus speciebus crisis cum ipso. di
cit de digestione absque alius quod digestio significat ve

locitatem crisis et fiduciam sanitatis. et si ipsa
post apparitionem digestionis confirmate in egritudine non ve
niat in qua horarum crisis illa laudabilis. et digestio quo con
firmata non est in statu egritudinis. et ipsi primi sint
a principio iam sermonis. ut aiunt plurimum tamen studium et
venias plurimo exercicio tuo in perscrutatione status
egritudinis a principio suo. et ideo quando autem non inveniun
tur in propinquitate status et elongatione eius et lau
dabilior crisis non fiat. et in statu egritudinis et sicut
species crisis ipsa experiencia omnium specierum crisis. et ideo quando
crisis propinquior est speciebus laudabilior quam ea que longi
or ab eo. oportet ut non contrahet medicus propter plurimum
sine sollicitudinis que non precedit et cognoscat quando
erit status. pone ergo quod medicus aliquem egrum speraue
rit quod eius esset crisis in die .xiiii. et recepit crisis ei
fit in .xi. aut propter magnitudinem egritudinis et vehementiam
fortitudinis eius. aut propter velocitatem motus ipsius. aut
propter eccentricitatem defectionis eius. dico quod est non est possibile ut
sit illa vel alia in isto crisis completa neque laudabilis.
et oportet ut timeatur super infirmum ex eius vehe
menti timore. et precipue si egritudo non fuerit curabi
lis longinqua a timore. quod si egritudo fuerit si
milis certo sit securitas. in ipsa quando sunt. cum crisis
accidentia sequa. aut ut non sit completa. et revertetur
de ea. se. per eradicationem suam vel est per lumina ad quod
pervenit virtus digestionis. et cum digestio fit de maioribus
rebus in fortitudine. et ideo quando in omni egritudine in qua non
venit crisis in hora status est impossibile ut veniat crisis
in hora declinationis eius. et omnis egritudo cuius hora
status pertransit. et non venit in eo crisis non fit complete
non perveniat. et non timetur in infirmo mors post ho
ram status egritudinis sue secundum summam mee sententie.
et iam existimaverunt quidam de quibusdam qui mo
riuntur in hora declinationis egritudinis. verumtamen si est
tempore hoc non oportet ut fit nisi cum expulsio. et non
fuerit sit cum ...atione. tunc ego scio quod iste qui
moritur in hora declinationis non moritur nisi ex eo
quod preter hoc ex egritudine ipsa. et omnis qui moritur
in hora declinationis egritudinis non moritur nisi ex er
rore accidente ei. et hic error in pluribus dispositionibus est
ex infirmo per se ipsum. et quandoque invenitur error
egri ex medicis. sed quod est sicut quod testificatur expe

mitu quod tron

mentum quod non moritur aliquis in hora declina-
tionis egritudinis cum egritudo ipsius terminatur testifi-
catur certitudinem eius plurimum testificatur ex-
perimentum multotiens. Et ideo quando non est possibile scire di-
gestionem humorum generantium egritudinem et fortis fuerit
super eos natura ita quod eos vincat quod moriatur
infirmus, si invenerint eum medici secundum quod oportet
et ideo quoniam cum non iam sustinuit vehementes ho-
ras egritudinis et restitit et firma steterit et certatur
vir adeo donec vincat quod cum sedebat. Et non sit di-
gnum ad non hoc terminum est possibile per hoc ut vincat cum egri-
tudo et cum non vincat egritudo terminus non est possibile in ab-
quo ostendat ut accedat mors et cum mors non sit nisi do-
minium egritudinis super virtutem complete et cum non sit fixa in
quo necesse sit ut salvetur eger. Quamvis tamen nato
ex omnibus modis necesse provenit ad illud quod oportet ut
plurimum studii et intentionis ad cognoscendam
horam status egritudinis. Et id ideo quoniam oportet ne moria-
tur eger donec egritudo virtutem feriat perfecte et
quod necesse est cum dico non aut dico virtutem ut in-
telligas ante intentionem meam in hoc libro a
sermone. Et non est possibile ut cognoscat quando hora status sit
hora in qua victoria egritudinis cadit sic non perfecte ille
qui nescit de horis egritudinis sermonem meum et ideo
quoniam si acciderit ut sit in tempore egritudinis et in tempore ut ve-
niat ei crisis in dies iiii ad statum usque ad diem vii.
v. quando tunc non possibile erit ut sustineat virtus illum
propter longitudinem spacii. Iam quidem possibile est ut in-
veniamus duos egros in dispositione una secundum omnes modos et
salvetur unus eorum et moriatur alter propter mutationem
hore status egritudinis et elongationem eius. Et si aperte in
hominum esset via preter hanc qua pervenires
ad discernendum illud de egris quod moritur ab
eo qui salvatur et non indigerem in hoc ut cognoscerem
quando esset status egritudinis. Cum quando non sit possibile ut sciat
de eis duobus egris quorum utriusque egritudo est
unius dispositionis scilicet quis eorum salvetur et quis eorum
moriatur per viam aliam ab hac via, quoniam narra-
tum est et declaratur per hoc in magnitudine utilitatis
in cognitione hore status egritudinis. Et Ypocras quando dixit
oportet ut ponderes virtutem egri et scias si sufficiat
firmiter usque ad horam status egritudinis et rema-

neat super illum cibarium aut egritudo deficiat
ante virtutem et quiescat. Et nos videmus quod Dioclis
et Colosfinus et Diocsagoras (?) et Colocinus (?) et omnes
famosi medicorum et antecessores eorum non cognoscen-
tes viam meliorem hac via ad cognoscendum dispositio-
nem egri aut salvetur aut moriatur. Quoniam non
qui comprehendit omnem bonitatem huius artis non poter-
it invenire viam extra hanc et diminutum
est huic viae utile et non est aliquis eorum qui convenit
ut exerceat se ipsum ad cognoscendam quantita-
tem virtutis egritudinis et non exercet se ipsum
ut provideat et sciat quando erit status egritudinis et non est
possibile ei pervenire ad cognitionem dispositionis egri
aut salvetur aut non, nisi cognoscat ex quo sunt
et quibus sit. Non est possibile ei scire de eo per ea que sunt super
quod est hora an possit pervenire cum eo ad locum
quem vult. Non sciat quantitatem virtutis portionis
loco eius et spacium temporis quod est inter initium egritudi-
nis et inter statum eius et loco spacii eius. Non est quando possibile
ei scire de eo egritudinis an remaneat aut non
et sine antecedit et sciat quando erit status egritudinis et
ratiocinatio sciat est de eo necessarium omnibus modis ne
sit studium tuum in aliquo sicut studium meum ut
exerceas te ipsum ut provideas et scias quando erit sta-
tus egritudinis. Et ideo quod cum non sit tibi possibile ut regas
egrum et ministres cibum eius secundum quod oportet ut cognos-
cas quando erit status egritudinis et non sit tibi possibile ut
pervenias ad cognitionem dispositionis egri aut sal-
vetur aut moriatur per viam preter hanc et
ut sit tibi possibile est ut cognoscas de eo egritudinis
crisis aut erit aut non erit omnino et scias quando e-
rit et qualis erit, nisi antecedis et scias quando erit sta-
tus egritudinis necessarium est ut sit exercitium ad pro-
gnosticandum eo status egritudinis quando erit de maiori-
bus que sunt in hac arte et de minoribus eius ut
antecedat super omnia que sunt in ea et sermonem
eorum ille oporteat ut tu cognoscas hoc in eis
qui precesserunt, nunc autem redeo ad id in quo eram.
Dico quod quod cum processimus et venimus per cognitio-
nem quantitatis virtutis egri et quantitas virtu-
tis egritudinis et hore status egritudinis aut salvetur e-
ger aut non oportet salvetur potuimus scire per hoc ut

considerauimus. et sciamus horam crisis et viam eius
et id quod significat egritudinem longinquam aut
mortem citam. et non fuit in ea acuitas cum difficultate
nec fortitudo. nec accidit accidens ex errore non est
crisis cum veniat egritudinis status. et hec que laudabilis
est crisis et illud id quod fit per digestionem morbi que
si non faciat crisim cogat ut veniat crisis ante
quam veniat egritudinis status. aut propter fortitudinem
egritudinis. aut propter superfluitatem acuitatis et ve
locitatem in motu eius. aut propter excitationem rei
excitantis eam preter istas res. tunc crisis
que fit ex eis. tunc minuitur in bonitate a laudi
bilitate crisis. Et quod ipsam antecedit bonum statum
egritudinis quod si hic non remaneat usque ad horam sta
tus egritudinis oportet ut tunc moriatur eger in illa
egritudine. Verum eius mors non oportet ut fit necessario
cum principio status. et id quod possibile est ut moriatur
ante statum plurimum et plerumque est ut moriatur tempore
egritudinis. crisis vero non fit nisi in hora status egritudinis. et
antequam perveniat morbus ... omnis egritudinis. sit
hora principii eius. et in hora augmenti ipsius. et in hora
status eius. et quia res de quibus locuti sumus sunt
plures. et nos volumus ut sermo noster in eis sit pa
tens et manifestus. expedit sophistice ut con
cedant nobis quod nomine est unaqueque istarum
rerum nominetur proprio. et si non concesserint illud no
bis faciemus eis in initio quem liber meus iste non
est ... et non fecimus illud nisi non illi qui intendit
ad scientiam veritatis. dico ergo quod cum egreditur
eger ex egritudine sua subito. tunc necesse est ut
iam accidat ei evacuatio plurima. aut per
vomitum. aut per fluxum ex orificiis vena
rum que sunt in ano. aut per fluxum sanguinis menstru
orum que sunt in muliere. et plerisque infirmorum igitur
venit ex egritudine sua per exitum egredientem in
radice auris. in hora laudabili. et quandoque est exitus
in genu. aut in pede. aut in aliquo membrorum corporis alio ab
illis duobus in quo non est tumor. et fit per eam crisis et
antecedit has res. et fit cum eis commotio diversa
vehemens in corpore egri. id est quod permiscetur ei sensus
et accidit ei [illegible] et alteratur ei hanelitus et
accidunt ei reliquie res quas dixi. et hic modus

est unus modorum completionis egritudinis. et nos etiam nomi
namus hunc modum. ut sit sermo noster manifestus
crisim. et nos tamen nominamus cum hoc nomine. sed iam
nominaverunt ipsum cum omnes antiqui. et completio egritudinis
est modus alius contrarius huic modo in omnibus dispositionibus
suis. scilicet quia non sanatur per ipsum eger integre. et quandoque
nominatur hic modus est crisis sermone absoluto. sic
nominatur modus qui est cum ipsum. et quandoque additur in ipse
tate eius et dicitur crisis non completa et diminuta ac
sic egritudinis que completo que paulatim sanatur
dicitur sanatio et non dicitur crisis. licet quandoque nominetur
hec completio et sic dixi preter completionem crisis nec
non iam imposuimus unicuique horum modorum
cum esse dixi non unum proprium. ut sermo manifestus
nominamus egritudinis completionem eius que fit subito et non
sanatur cum ea eger integre crisim diminutam
et nominamus completionem egritudinis per longitu
dinem temporis paulatim sanationem sermone absolu
to et cum est id quod necesse est ut sit evacuatio plurima
aut exitus egritudinis in aliquo membrorum cum diversa com
motione maligna cum sanatione non scilicet completione
egritudinis que fit paulatim non fit diversa commotione. id est
nec evacuatione subito. nec exitura. et isto sunt
tres species alterationis advenientes egritudini cum
esse eger convertitur ad salutem. et alterationique
egritudinis sunt tres species alie contrarie illis cum esse
eger convertitur ad mortem. et una est quod aut mori
tur subito cum diversa commotione et labore ve
hementi. et evacuatione plurima aut exitura
maligna. aut non moritur cum accidunt ei iste
res. sed tamen dispositio sit mala valde. et nomina
mus has dispositiones nomine communi. sicut crisim bo
nam et sicut crisim non bonam. faciamus sin
gularem unamquamque harum nomine proprio. nominemus
ergo primam crisim malam completam. et nominemus
secundam crisim malam diminutam. Speciem autem ter
tiam de speciebus alterationis male que fit paulatim
donec moriatur eger nominamus arefactionem. et he
tres species sunt opposite tribus speciebus primis et al
terationique male. est species quarta que fit subito
absque evacuatione plurima. et non est exitura certa
et non moriatur hic species crisis. et non occultatur aliam

ea que dixit nos ad hoc ut discerneremus. quod hec species est pre-
ter duas species quas ambas diximus fieri cum commotio-
ne dubia. et labore et emaciatione plurima et cetera.
et in eo quidem adventus mortis per approximationem accidentium
horum de quibus ante diximus quod nominantur accidentia ethi-
ca propter emaciationem et applicationem extreme. preterea ad-
ventum eius preter quod appareat de illis accidentibus aliquid et
non fit emaciatio neque extenuatio. dispositio autem eius qui no-
biscum advenit in hoc quod unum dixi aut non unum dixi in uno pla-
bitatione quod ita nominavimus hunc modum mortis ethicum
non est in nomine non inmutatione. ergo quoniam iam ostendi quod
mortis sunt iiii. modi dubii admirationem et unum-
quodque eorum feci singulariter nomine ut sit sermo
meus manifestior expositus. quod hec autem nominavit et
cum nominibus melioribus et manifestioribus istis quibus no-
minavi eos non invideo illi neque contradico in nominatione
sua. doctrina enim quoniam unamquamque sit nec cum impone-
re nomen. sed cum narratione mea qui cognoscat unum-
quemque horum modorum in dispositione presentie sue. et antequam pre-
sens fiat. et sic ego conor ut narrem unumquemque ho-
rum modorum deinde considerent in eo quod in illis est. et conetur ostende-
re quod meus non bene dixi. et estimat quod pluribus
accidit istis eiusdem modi. et iam mala sit eius estima-
tio. et in eo quidem res quod unumquodque sit in sanatione e-
gritudinis huius capituli. et non est nisi quod modi quibus sanatur in quo
sanatur de egris. et moriuntur de egris sunt alii modi quos
narravimus. et non nominantur istis nominibus que diximus. non
cognoscentur in hora presentie sue. et antequam sint pre-
sentes. quemadmodum igitur est ut communiter sint semper nomina
et ut semper esse horum modorum in hora presentie sue et
antequam sint presentes cum expressione sua convenit ut
inveniremus modum quo perveniamus ad horum cognitionem
harum rerum in hora adventus earum. et antequam eveniat
et obiecit nobis unus eorum qui sit de virtute resisten-
di et contradicendi hoc. quod hic enim mutabilis Asclepia-
des prohibeat et abscidat nobis sermonem unum
et facientem ipsum intelligere. quod non oportet per hanc suam
operationem considerare rei in qua locuti sumus. et nos hec conside-
ro non sermoni et imitationi eius. Asclepiades autem est op-
dic quod non fit vero in corpore infirmi dubia commotio su-
bita. et quod non sequitur dubiam commotionem plurima
emaciatio plurima. et quod non accidit egro alteratio mag-

egritudine sua per illam dubiam commotionem et ema-
ciationem. et quod non hec res dicuntur ethice. et ipse qui ma-
conatur ut declaret quod iste res non sunt propter
eam quod non impugnat eam facientem egritudinem
et alienatur in hac alienatione alienatione plura
ad quam pervenit illud quod dixit ipsum de proposito
suo mutabili super quod fabricavit sermonem su-
um. et est quod corpus sic componitur ex corporibus non commixtis
et quoniam nature. propter hoc enim hunc nescivit quod
corpora in hiis sunt virtutes regentes ipsum et nec quod iste vir-
tutes declinant in omnibus que operantur versus
salutem corporis nostri in hora sanitatis eius et in hora
egritudinis eius. et quod cum egritudinum non fit nisi propter has vir-
tutes et hec res dilatetur Asclepiadi ad alie-
nationem rebus que sensui non apparent nocet tamen
non alienatio eius hoc arti ipsi in aliquo. et in eo quod erro-
res non prohibent nos quin cognoscamus omnis
species ethicis in hora presentie sue. et ut non significent
antequam sint presentes. et Asclepiades alie-
natur plurimum ab omnis qui non diximus. quod dixit ypocras
quod non est sanantis egritudines et non potest ac cor-
rumquam procedere et curare vias salutis eius. quod salva-
tur eger neque via eius quod moritur ex eis. sed quoniam
sedimus medico ut tractet eum esse ethicis iam
presentis sicut tractet nos de illis qui non causan-
tur. ad demum et conveniens quod est ei quod non sit
precurrens ut cognoscat ethicum cum incipit. et propter
dat et curat esse eius ante adventum eius. et nos pro-
mittimus ad cognitionem omnium harum rerum de esse ethicis
ei in hora presentie eius. et antequam fit presens ex
principiis aliis ab exitibus quos narravit ypocras. hoc
quod scias qui dignetur ad eorum quos in co... dirigit. a-
non sequitur in principia ypocratis. non principia Asclepiadis
et sermo eius quod non habet virtutes plurimas quibus re-
git corpus unum. non est in sermo ypocratis. non sermo Ascle-
piadis. et non est possibile absolutus rebus ut perveniat ad
hanc scientiam de qua locuti cognitione certa. et propter hoc
dicitur. et in eo quidem non oportet ut consideres in lumine sig-
norum quorum unum manifestum non resplendet. sua ergo ex
unaquaque istarum sciat quoniam non resplendet nisi
quod ipsum sequitur rem propriam. at non non oportet ut adiungatur
omnis res particularis adinventionem unam cognitionis

et illa de quibus loquimur. et dixit sophistis quibus
non sufficit quod ipsi non sunt parati ad inveniendum
ad quod invicem fiat. unde intendit corrumpe-
re quod invenerunt, sed quod oportet cum eis esse convenient
qui videntur nos procedere et stare diem in quo fit c
hic. et una in qua sit eius et videntur eam et cognoscere quod
presens sit causis ad quod mittitur ut parati esse
ad discernendum scientiam ex qua pervenerimus ad cogni-
tionem huius rei. et ut non placent ipsis esse stolidi
hominibus qui ignorant esse medicine. ex hoc quod accidit illi
detractione in eo quod est presens est causis et non sciunt succes-
sionem que accidit. et est quia iam expertus sum multi-
tociens et cognovi que sunt medicorum quibus placebit
esse peregrinis exire cum videant ipsum certifica-
ri in egris et tamen parati ad dissolvendum eam. cum
quia incipiebam. ex dicere ipsum et dicebam eis a
hoc quod de esse digestionis egritudinum que de esse utentis non. aut
alius de illis fuit quibus non est possibile ego esse scire causis
dicebant nobis et quare habet est ut certificet apud
nos quod in corpore est non regens ipsum. et quod ipsi inten-
dit in omnibus que operantur ad salutem corporis in
vi et quod consilium plurimorum egrorum ex egritudinibus
suis non fit. non est non expellit superfluitates que sunt
in corporibus eorum et quod forti quod est in corpore unum. sed ca-
liditate. et quod compositio corporis non est non ex calido et frigido et
sicco et humido. et de consuetudine quia in ea erant qui hoc
preferunt sermonem non esse responsio mea
ad eos quod dixit tu incepisti inceptione disci-
puli dicentis. deinde fecit eis quattuor questionibus
potentis concedentis   et non sufficit est ut ad-
das eis unam aspectionis huius artis que refacit ad
minus. sed unus ut experiaris et probes princi-
pia eius. et non placet est ut ponas te in hoc loco
medici tamen. sed pones te ipsum loco speculationis
in naturis quoniam melius esse ut iudicares
de principiis certitudo. quam intendisti in eis. nam
melius est cum videas operationes mirabiles ua-
lentes ad ista principia. ut verificet apud te
ex illis operationibus esse illorum principiorum. quam in
unaquaque aut verificatio eius et res declaratio est
tunc cum certitudo. me intentionis expressionis ipsi
et in eo. quia verificatio eius et rei affirmatio fit ex opi-

nionibus ipsius. et eius inventio expressio est
ex principiis eius. non vero non est possibile ut invenias aliquid
huius artis non per usum principiorum certiorum que per necessita-
tem necessarias ad discendum scientiam naturalem. et in
vestigandam speculationem in ea. aut est certitudo opera-
tionum iam inventa sufficit. ut scias verba eius
quod si non perveniat est ex latitudine huius. ut in
codicis naturalis speculantis in medicina et scies quod res
ex principiis suis non est. unus qui presenter est
ex cognitione quod non invenitur via alia preter istam
viam quam pervenimus ad cognitionem eius quod
erit antequam sit. et in quo non est coactus. ut com-
prehendas rem secundum principiorum cum demon-
stratione cum tu possis tamen consequi scientiam
per quod comprehendas eam. et in eo quam non sit se-
cundum. et que incipit. invenire similia huius rei
qui firmat complementum cum naturate per
ea. quia si posuit principia erronea. et saber
curavit rem sua super eam. non inveniet ex ea
aliquid nocivum. cum autem ad mentem inquire-
re iam rectum sit arte. et non dividens non ut ad
discas illud quod tam inventum est secundum rectitudinem
tunc inquisitio tua ut complendi scientiam
principia superflua. et perpone cum est non sit
ex que dixi locutione. ad inquirendum hoc tamen debi-
lis res ut addas ad in hac arte de illis que divulsit
alius ante. et sufficit est ut utaris eo quod iam in-
venerunt est secundum rectitudinem. pone quod in corpore
est virtus que custodit vitam eius. deinde exerce te ipsum
ut cognoscas dispositionem illius virtutis in debi-
litate et vehementia sua. cum que affirma-
veris hoc capitulum. tunc redi ad te ipsum
ut cognoscas cum facilitate omnium egritudinum
in illa. et in   deinde exerce te ipsum plus
ut procedas et scias. quam erit status egritudinis. cumque
affirmaveris has res omnes. tunc exerce te ipsum
ut estimes certe. quanto tempore tollet
unaquaque quantitas virtutis eger. in unaquaque quam
partem virtutis egritudinis. et de illis que fortiter
te iuvant ad hoc est usus in operatione medicine
autem non est quod addiscas in unaquaque huius rei quas
dixi. et intelliges ex quesite cognitionem eius. non est

nutrimentum tamen ex hoc quod spectans egri
aliquis et non est ita ut addiscas in magisterio hoc ver
quod diximus. Ita namque quando narrauimus paulo ante. ego
enim iam narraui tibi quod cum cognoscas quantitatem u
tutis egritudinis et quando cognoscas mansionem eius et quando
cognoscis statum eius exquisite sufficienter
scilicet debilitatem et uirtutem et uehementiam eius in deter
minare in libro post hunc et tunc tractatur quando notaui librum
plorans. iam igitur necesse est tibi ut addiscas quod significes
super eas certe ex illo libro. deinde utaris ea signo
ne in egro ut conforteris per ea ad laudandum eas. hec
deinde in alio libro ab isto. et utaris ergo in scientia cri
sis et quemadmodum in egro apparent omnia signa lau
dabilia a principio egritudinis sue. non permisit egritudo ei
uni dies quibus medicetur sibi. et cum apparent in egro
omnia signa mala tunc ipse proculdubio morietur
in certa diebus per eas. Verumtamen eger qui saluatur et
uertitur in omnibus temporibus libere uni. scilicet principio
et augmento et statu et declinatione. Quamuis quidam
estiment quod eger in quo ueniat crisis subito non sit
declinatio. et ego dicam paulo ante. Eger uero quando
crisis non est possibile ut ueniat ad horam status egritudinis
et in illo quo possibile est ut moriatur in hora augmenti egri
tudinis et in hora principii eius. et non est necesse ut ueniat ei
crisis proculdubio si moriatur in principio egritudinis. et hoc
quia non fit cum superat eum egritudo uehementer. tunc enim
non conatur resistere ei et impugnare ipsum. et non fit
crisis nisi cum impugnatione et resistentia. Et hec res
contra mortem non est conueniens in aliquibus speciebus salutis
et illud in quo nunquam euadit aliquis ex egritudine sua
crisi subita. Sed genus plurima mortis sine crisi et pluri
mi eorum qui moriuntur moriuntur in principio paroxis
mi febris propter mortis eius cum est multitudo ma
terie. aut consueuere eius. aut magnitudo apostematis in in
teriore parte corporis. et moriuntur quidam eorum in
hora declinationis paroxismi febris. et hoc non accidit
nisi cum uirtus debilis est et prostrata. et oportet ut sci
as quod hoc est de manifestationibus quibus scitur quod plures e
grorum moriuntur in declinatione paroxismorum pre
cedentium febris egritudinis. et cum quidam uideant hec
estimant ut possibile sit. quod moriatur quidam eger
in hora declinationis febris uni. et res ita non est. et in

quando enim hora status egritudinis preterit et in
dinatur sic et non est egritudo in declinatione ueni
preparatum eius. et non est tunc possibile ut estimetur
quod mors ueniat. cum aliquis modorum declinatio
nis. non erit eger autem sicut cum peruenerit error
et nimia ex intentione non est spectanti in hoc. et non est nisi
intentio non ut consideret an ueniat mors egro
in hora declinationis sue egritudinis. cum sic egritudinis
et ego nunquam uidi hoc et non facit uos inuenire illi
determinatio. et hora declinationis paroxismorum preced
entium egritudinis. iam plurimos egrorum mori uidimus. et
ratiocinatio est sic quod non est mirum si differetur
uirtus debilis et in hora initii paroxismi et in hora
augmenti eius et in hora status eius. quando morbi in ista dis
positione sunt in plenitudinis et quando cauterium eumque ueniat ho
ra declinationis et peruenit eorum ad terminum eius quod fuit
quando caliditas mouetur ex medio corporis ad di
ametrum suum et resoluitur corpus et mollificatur
et dissoluitur uirtus et finitur. et de istis quidam mo
riuntur subito. Sed ut estimentur de eis quod ipsi
perierunt scilicet quod id quod accidit illis non subito et non
mors. Et de eis sunt quibus non accidit mors subito
sed paulatim quod incipit in eis proculdubio ab hora
status paroxismi. Verumtamen plures homines nesciunt illud
et estimant de eis quod ualde ueloci motu mo
riantur sicut plurimum quando spectaueris in eis de hora
status ad horam declinationis. Et non cognitio illius
est de manifestationibus rebus ex plurimum artium. et in
illo quando distantia inter illum qui peruenit causa mor
tis ad dispositionem que est uidetur quod ipsi sic dispositio
declinationis uelociores quando expectabantur et in
ter illum qui uenit ad dispositionem declinationis se
curitatem est magna. et conueniat eis ambobus et
dissolutio caliditatis febris subito. Verumtamen cum in u
no quoque istorum est etiam ante in altero et res magis longi
qua ab eo cum uirtus non fit etiam debilitati eius
et res magis longinqua ab eo. Nam cum est declina
tio laudabilis et plus addit fortitudinem sic
et minoratur diuersitas eius. et regitur eius ordo
et in illo quando expellit non cum fortitudine omnem
caliditatem febris ad exteriora. et est declinatio pre
cabilis pulsus ad debilitatem et diuersitatem in

bus morbus et ad medicum suo. et quod declinatio illa non accidit in illa dispositione non propter quod caliditas febris dissoluitur cum reliquis resolutis ex corpore. propter illa igitur uidetur esse quod eius dispositio mediocriter ab eo quod fuit. deinde post paululum cum uoluntas assellandi fuit ei, ipsum surgere ad sellam. accidit ei sincopis. deinde sudauit sudore pauco uiscoso. postea mortuus est. et quod accidit illi ei absque eleuatione ad sellam. hoc igitur uia moritur egrotus in hora declinationis febris. In principio uero paroxismorum febris non moritur nec ex declinatione huius subito febris ad interiora uertitur. nam cum ita est accidit ut res similis ei quod accidit quando suffocatur uel strangulatur aut cum anhelitus subiungatur. et hoc est quod accidit quando extinguitur cum aliquid obturante ipsum. sicut si homo accipiat plurima ligna et impleat ipsa super ignem paruum et iam remanent. species tertia mortis que fit sine crisi in egritudinibus putridis. et haec mors fit in statu paroxismi febris cum durat putredo paroxismi febris non [illegible] fiet uel uincat. et propter hanc similitudinem quod moriuntur plures egrotorum in hora augmenti paroxismi febris. et non accidit in uia alia nisi in uia status paroxismi febris. et ad summum cum putredo egritudinis durat [illegible] ut causa uincat. tunc mors non fit nisi in uia status paroxismi. et quandoque accidit egroto ut moriatur paroxismo adhuc manente in augmento suo. sed [illegible] accidit hoc. et uia que fit [illegible] uia que fit mors in hora status. omnium igitur modorum quibus moritur egrotus qui moritur sine crisi sunt duo quorum primus est mors que fit in principio paroxismi febris. et haec plurima fit quando est apostema magnum in uno membrorum nobilium [illegible] timor. et in corpore superfluitas plurima grossa uiscosa et effunditur subito ad interiora corporis ita ut oppilet meatus corporis. et alia est mors que fit in statu paroxismi febris cum uincitur uirtus ex uehementia caloris egritudinis. et tertia est mors que fit in declinatione paroxismi febris. et est illa que [illegible] fit et fit propter resolutionem uirtutis que fit in ea. et non fit aliquis horum trium modorum cum crisi. quando natura nullo modo conatur expellere egritudinem cum possit in dispositione mortis. nam cum natura conatur in [illegible] uincit eam egritudo [illegible] cum his mala et fit per sudorem aut cum euacuatione aliqua cum [illegible] magna cum reliquis [illegible] tota

quam ante dixi. et in [illegible] cognitionis harum specierum crisis certe et firme est [illegible] species crisis laudabilis. et indiget medicus qui habet intellectum et sensum uehementer perspicaciam et ingenium et ut sciat in principio [illegible] erit in [illegible] die erit. deinde an sufficiat egroto quando erit an noceat ei tamen. oportet in principio ut experientia in prognosticatione laudabilis crisis [illegible] quam ante dixi. deinde in prognosticatione crisis que non est ex laudabilioribus crisibus sed tamen dispositione laudabilis est. deinde permittere ad prognosticationem speciem male crisis. et [illegible] que est crisis male non est certum neque firmum. et plurimum eius non comprehenditur nisi cum [illegible]. Sed quod est crisis laudabilis firmum certum comprehendit scientia certa. et [illegible] quando motus non sunt laudabiles ordinati cum non est fortis super eum [illegible] egritudinis. et [illegible] operationes [illegible] uirtutis et motus [illegible] illaudabiles et inordinati. propter hoc non certificatur eorum cognitio. Sed quod est [illegible] uirtuti cum uincat non complet nullo modo conatur efficere crisim. quod sicut [illegible] uirtus ipsi repugnat et resistit. deinde non [illegible] qui inueniuntur et cum [illegible] in sua hora est uehementia caloris egritudinis [illegible] siccitas et acuitas. Vidimus enim [illegible] non tollerare [illegible] egritudinem cum dispositio haec est [illegible] expellere quod impedit eam sicut uidimus [illegible] que mordicant et [illegible] ipsum et commouent eum in aliquo [illegible] quam inuenimus [illegible] dispositio adest conatur [illegible] expellere rem que impedit. nam [illegible] in superiori parte eius conatur expellere per uomitum. et [illegible] residens in inferiori parte eius expellit per secessum. et hoc est maximum signorum que significant crisim in hora sua. et [illegible] quod crisis que fit in hora sua [illegible] crisis que fit in hora status egritudinis complet [illegible] non fit ad [illegible] in egritudinibus acutis fortibus. et uidemus crisim quam nominamus per experientiam [illegible] et [illegible] omnem crisim que fit ante horam status non fit propter [illegible] motum [illegible]. et quod crisis antecedit horam status egritudinis est diminuta eius in bonitate a crisi que fit in hora status egritudinis et dispositio [illegible] egritudinum [illegible]

fractum. et illud quod non remanet. usque ad horam status egritudinis. aut fortasse non remanet sed pluribus dispositionibus inficiet in hora augmenti egritudinis aut in hora initii eius. et si antecedit aliquis dies iudicationis. et iudicat crisim futuram. tunc signum eius est quod est mala. pone ergo quod tu vides in die iiii. in urina nubem nigram in supino urine. aut in medio eius. quam non vidisti ante. aut aliud ei simile. et similiter signa et accidentia que apparent in egritudine mortalia dico. quod iste eger morietur procul dubio. Verumtamen si febris eius veniunt in paribus tunc eius crisis veniet in vi. et si paroxismi febris eius fiunt in paribus in sexto et in eis que significant et. item quando expectas. et certificant ipsum esse motus egritudinis. et iste est quando signum movetur motu veloci. tunc
1 signum velocitatis crisis s. signum quod crisis erit in vi. et si ipsum movetur motu tardo. et signum tarditatis crisis s. quod erit in vii. ergo dies indicantur non perfecte sit. et indicat quod de esse crisis future non finalis sit. perfectionem eius in ea. Verumtamen secundum dispositionem quoque oportet ut consideres in illis signis que ego narro et primum signorum et malas eorum quod signum in egritudinibus partium est quod eger morietur absque crisi est debilitas virtutis. et in eo quia cum virtus est debilis non mutatur nec ad resistendum egritudini. et signum eius est ut nullo modo appareat aliquod signum signorum digestionis. et signum est etiam ut sit egritudo fortis maligna et non sit ei motus velox. et omnis egritudo in qua aggravantur omnia ista signa mortalia preter quod eveniat ei crisis. et tu quidem potes prescire in qua die morietur cum consideraveris quantum sit superfluitas egritudinis super virtutem. et in qua die paroxismus erit difficilior. et in eo quia si vides egritudinem superfluere virtuti plurimum aut non remanebit de virtute nisi parum. scias quod mors erit velox. et similiter si rem fore econtrario illi scias quod mors erit tarda. pone ergo in hoc exemplo quod superfluitas egritudinis super virtutem est plurima. Verumtamen non declaratur aut in iiii die sit possibile manere virtutem aut diebus duobus. tunc tu potes discernere et scire in quo duorum dierum. morietur eger. per paroxismos paroxismorum febris. et in eo quod eo die. in quo fiet paroxismus morietur eger et potes scire similiter in qua hora illius diei

superveniat mors egro. viii. si quid memor fuisti eius quod dixi paulo ante cum enarravi tibi in quibus egritudinibus moritur eger in principio paroxismorum febris. et in quibus moritur in declinatione paroxismorum febris. et in unaquaque egritudine rememoratio tua eius quod fuit in diebus antecedentibus iuvat te ipsum plane ad significationem. et si tu non potes per hoc cognoscere prescire in quo paroxismo eger moriatur. tunc tu redactus fuisti eius quod accidit in diebus preteritis et in quo paroxismo febris fuit gravior et continuata sunt in ipso accidentia mala signa ad cognitionem. extimabis per ipsi ab extimatione sed quod erit. amplius pone quod iam scivisti certe quod eger convertitur ad mortem. Verumtamen virtus eius non vehementer separatur virtus egritudinis non dominatur dico quod plurimum quod fertur de hoc quod mors non est approximans egro. deinde post in necessitate est tibi ut inquiras an sit possibile venire ad ipsum crisis aut non. et cognitio huius est ut consideres ad quantitatem virtutis egri. et ad quantitatem motus egritudinis. et ad signa digestionis. nam si inveneris virtutem cum signis digestionum. tunc non est longinquum quin veniat crisis. si autem vides quod virtus deficit. et egritudo non movetur motu veloci. et non apparet in aliquo signorum digestionis. tunc non est possibile ut accidat huic egro crisis. et ostendi in libro alio ab isto quod non oportet procul dubio cum egritudo sit fortior virtute. ut virtus necessario debilis. et necesse non scias ex illo libro signa propria significantia debilitatem virtutis non enim est possibile ut narrem tibi omnes res simul. sed oportet ut rememoreris sic omnium similium que tibi dixi septem. in ut vel diversitas ex eis que explicavi tibi. et comprehendas omnia illa in unaquaque egritudine. non est ex eis. quod fuit in principio nisi et ex eis que sunt difficilia. nec dum non de impossibilibus. et ego te recordari facio eius quod ante dixi tibi. deinde adheres memoriis meis. Iam enim dixi. quod melior crisis est crisis in hora status egritudinis. sed crisis que fit in hora augmenti egritudinis. si dispositio egri vincitur ad salutem crisis est diminuta. et non est bona. et in ea dispositione egri convertitur ad mortem. tunc illa crisis aut interficit subito.

aut alterat egrum alteratione maxima a dispositione que est deterior. In principio autem egritudinis non fit crisis. et perfectio laudabilis crisis est tantum. et perfectio reliquarum specierum crisis non est. non autem estimatio eorum quam crisis non indicatur et ego iam dixi. quod signo plus simonem ut non sit dies indicativus antecedens et indicans crisim. et diximus item quod quoniam ad hanc speciem crisis egritudinem non pervenias ante adventum suum nisi per longum tempus. cum pervenias ad egritudinem hanc ante adventum suum per tempus breve. et quia egritudo eam fit. ex hoc quod egritudo insequitur non removet eam ex diversa commotione que accidit subito absque eo trahente ipsum necesse est quod accidit in corde egri id ante crisim. aut intellectu aut hnelcam. aut in auditu aut in visu. aut in alienatione egri ex egritudine. aut in aliquo quod dixit tamen in tractatibus. et nos quidem comprehendimus omnia illa signa in nomine uno. et nominavimus ea accidentia crisis et signa crisis et hoc est quod dixit Ypocras in libro aphorismorum et est sermo eius quod illi cui advenit crisis egritudo difficilis fit in nocte que est ante paroxismum in qua venit crisis. hoc est intentio de qua loquimur. et illa nox quam si egritudo indicat crisim. deinde difficilis fit egritudo alia ei in ea necessario. deinde advenit ei paroxismus febris. post hoc velocior quam venire accessionis cum accidentibus que non fuerunt ante. et necessarium est ut crisis fiat in illo paroxismo. et ego declaravi et nunc quoniam cognitas materiam qua fit crisis aut fluxus sanguinis narium. fluat aut vomitu. aut sudore. aut alia ab illis que iam dixi in tractatibus. et ponam expositionem sermonis mei in hoc libro. et ex illis que dixit antea dicens nos ad omnem doctrinam laudabilem. dixit Ypocras in tertia particula libri epidimiarum quod quando in collo et capite sunt dolores et gravitas cum febre. aut sine febre. tunc accidit quod laborantibus apparet eam in cerebro spasmus in nervis. et evomunt coleram similem colori floris eris. et plurimum ex subito fit mors et in laborantibus quibus febris advenit quorum est in collo dolor et in utrisque temporibus gravitas. et videt eger coram oculis suis tenebras. et sentit in eis que sunt sub ypocondriis tensionem. cum quo non est dolor. tunc advenit ei fluxus sanguinis narium. et quorum gravitas est in capite toto. et dolor in orificio stomachi et angustia. tunc advenit egro vomitus colere et inflationis. et plurimum accidit ipsis in illa dispositione pueris. mulieribus non advenit ea que narravimus. et dolores in matrice. senibus non et calitas veloluta est accidit mollificatio in quibusdam membris. aut inquietudo melica. mania aut ethica. et dixit Ypocras in libro pronosticorum. cum prolongatur febris et dispositio egri est dispositio salutis. et non habet dolorem ex apparatu. ut ex alia causa manifesta. tunc oportet ei expectare cum inflammatione et dolore in aliquo articulorum eius. et precipue in iuncturis inferioribus et plurimum quod accidit hoc et ei simile ei cuius etas xxx. et est et non est necessarium ut expectes exitum cum perfecerit febris xx dierum et minus. quod accidit ei quod in similem hanc etatem. et hec febris est longior continuitate. et oportet ut expectes adventum illius expertem qui febris est continua. ex post quartana qui febris id facit paroxismum. deinde separat. non sed coherentiam periodorum et horarum. deinde non cessat sic est usque approximat autumpnus. et sic continua accidit ei. cuius etas est vii. sed quartana accidit ei qui cum excedit xxx. et perfecit eos. et oportet ut cognoscas quod plurimum est continua ei in hyeme. et quod quoniam est in hyeme ei sanatio tardius. veniunt per iter redit hoc quoque est ei sermo. deceptum. et hic sermo est sufficiens et manifestus. deinde complet ipsum loquendo de nocte. et dixit iterum. et quod consequitur in febre non mortali dolorem capitis et videt coram oculis suis nigredinem et advenit ei cum hoc dolor in stomachi ore advenit vomitus colericus. quod si advenit cum hoc rigor. et infrigidatur ex eo locus inferior qui sunt sub ypocondriis tunc vomitus advenit ei velocius. quod si sumat id cibi. aut potus in illa hora eveniet vomitus valde. et illo in quo incipit de laborantibus egritudinem hanc. dolor capitis in primo die egritudinis sue plurimum fit difficilius in quarto et in v. deinde separatur ab eo in vii. et in quibus autem ex laborantibus hac egritudine incipit dolor capitis in die tertio plurimum fit difficilius in quinto. deinde separatur ab eis in die viiii. aut in xi. in illis autem in quibus in capite dolor capitis in quarto. et erit reliquum eorum

secundum complexionem que precessit. cum igitur dolor capitis
cuius removetur ab eo in die .iiii. x. et in quo plurimum
accidit iuvenibus et mulieribus in febre terciana. si
illis qui de eis et pueris in febre est iuvenis etatis acci
dit in febre terciana. Vnde accidit eis plurimum
illum in febre que est magis assidua et in terciana magis
est puerilis. In illo autem cuius in febre hec dispositio advenit
dolor capitis et advenit ei loco nigredinis que
videt coram oculis suis caligo. aut videt co
ram oculis suis radios et advenit ei loco
doloris cordis tensio in eo quod est sub ypocon
drijs lateris dextri. aut lateris sinistri absque
dolore et sine apostemate. ex ista loco nominate fluxu
um sanguinis narium. et plurimum quod oportet ut
tu expectes fluxum sanguinis narium in
hac dispositione. in eo cuius etas est infra .xxx. in
aut qui iam excessit
est .xxx. et pertransivit eos fluxum sanguinis
narium minus accidit. et oportet ut expectes
in illo qui est in illa etate vomitum. et hoc
sermone suo est sufficiencia. et oportet ut reme
moreris item cum hi sermones quos dixi in illo li
bro et est quoniam tempore dolor est vehemens
cum febre et est cum hoc aliquod signorum que significant
mortem tunc illa egritudo est periculosa val
de. si autem non fuerit signum mortem et dolor
pertransierit diem .xx. tunc oportet ut expec
tes fluxum sanguinis narium. aut exitum
in membris inferioribus. dum autem dolor perse
veraverit recens non oportet ut expectes fluxu
um sanguinis narium. in eo cuius etas est in
fra .xxx.v. in eo qui est ultra hanc etatem expec
tes sanguinem saniem. Iam igitur narravi
in hoc sermone rem que est de rebus magis in
naturis in prognosticatione. Verumtamen in sermone est
[illegible] et prolixitate et ego iam ordinavi e
um secundum ordinem qui est melius et reposui eum
quod est in tractatu tercii libri mei in expositione li
bri pronosticorum quare non est necessarium in hoc loco
exponere ipsum et dixi item narrando de
lateribus peripleumoniam in quo egreditur ex
natura. Aliquis autem exprimitur aut in membris

inferioribus et fiat fistula. Salvatur. deinde
exequitur hec cum dicit. et oportet ut tu
consideres hiis et contemplaris in eo ubi hec
modum. si firmatur febris secundum dispositionem sui
am. et non quiescat dolor. et non exprimitur se
cundum quod oportet. et urina egri est plurime colore te
nuia. aut cum prima. urina est plurima
valde. et in ipsa est sedimen residens album
et reliqua signa sunt significancia quod finis rei
convertitur ad salutem. iam oportet quod tu ex
pectes quod veniat ei cui hec est dispositio exitus
qui indicte sunt. et fit exitus in membris in
ferioribus. quando ex apostemate et caliditate est ad
in eo quod est sub ypocondriis. et fit exitus in
feriores. aut vacuum est quod est sub ypocondriis ab
apostemate et caliditate. et non est in eo dolor. deinde ad
venit egro aliquando altera in hemitriteo in
o deinde sedatur absque eo appareat et dixerat
de in apostemate que fuit in eo. quod est sub ypocon
drijs. dixit hoc sermone. ista apostemata significant
in principio sui quod eger non sit securus a
morte subita. quod si pertransierit .xx. diem
sit febris fixa. et apostema non sedatur tunc ipsum a
perietur et faciet saniem. et quando accidit hiis
hanc egritudinem in periodo primo fluxus
sanguinis narium. et iuvat per ipsum magis
verum oportet ut interroges egrum aut inve
niat dolorem capitis aut caliginem
nam si evenit ei ad horam tunc res est de
clinis ad illud quod est illic. et plurimum quod o
portet ut expectes fluxum sanguinis narium
in eo cuius etas est infra .xxx.v. annos et ypo. quod
dixit item in libro pronosticorum sermonem aliquid
quod significat viam crisis. et hoc quia mingit urinam
subtilem crudam tempore longo. deinde
reliqua signa in ipso significant quod salvatur
tunc oportet ut expectes exitum in eo in lo
cis que sunt inferiora diafragmate. et illa
que sunt sermones eius in libro pronosticorum qui
bus breviter et compendiose significavit viam
crisis fiende quoniam cum accidit iuve
res alias plurimas in hoc capitulo ad reiterationem

p[ost]ea[m] in libro p[ro]gnosti[c]or[um] et i[n] libro epidimiar[um]
de quib[us] est sermo q[ui] fuit retro uel n[on] an[te] rigorem
et de eis est sermo eius. ambo oculi eum rubent
iudicant fluxu[m] nariu[m]. et de eis est illud quod
dixit de fluxu sanguinis nariu[m]. et de eis est illud quod
dixit. est utroq[ue] oculorum quando lacrimantur et ma
nifestior eorum causa et de eis est sermo eius quando labiu[m] inferi
us tremit iudicat uomitu[m] futuru[m] et de eis
est sermo eius quod eum accidit p[ro]p[ter] dolorem capitis
compressi profundi et surditas subito sig[n]i[fica]t quod ex
ita ueniat apud aurem. et sermones alii plures
similes istis. et quod sermones omnes sunt in aliis
dictis quorum omnium iam comprehendi in libro p[ro]
nosticorum. et est quod non est necessarium ad cognoscendum ui
am crisis aliud non ut considerem ad quam decli
nat uel in significatione uero. manifeste in libro p[ro]nost[icorum]
in locis pluribus dixit ei. deinde est eius dolor cordis et
rigor. et sermo eius ambo non indicant uomitu[m]
futuru[m]. et de eis est ipse dixit alterato hume
ris et q[uod] inmagina[n]tur egr[o]. et sermo eius quod am
bo non indicant non fluxum sanguinis nariu[m]
uel. et de eis est terminato eius quando determinat de
est egritudinis et non. ubi dixit et non est ergo plurime
colere acute. cum festinatione p[ro]priam. et non est urina
plurima ualde. quando in ea est fex residens plurima
alba. et est q[ue] non fuit aliquid. ex hoc quod sig[nifica]t q[uod]
egritudo declinat ad illam partem. et quod ex
pulsio corporis fiet per illu[m] modum. si autem e
gritudo non declinat ad illam partem et pluri
mu[m] p[ro]longatur. et sunt cum ea signa sig
nificantia salutem eg[ri]. tunc op[or]tet ut exp[ec]
tes cum in eo ea exitum. et sig[nifica]t in exitum per de
clinationem non ad partem in qua erit. et est quod
dixit exitum fit in locis qui sunt inferiore
pectore qui ex aparte tensitate est ad in eo
quod est sub ypocondriis p[ro]pter quod illud est
tunc humores generati a partis plurimis decli
nes fit ad inferiora. et ypo[cond]rie q[ui] non potuit hoc
sermonem totum in lunibus ypo[cond]ria. non ex eo
plurimum in desperatione ad summa eius intendit
declinare. et quando humores illi non fuerunt decli
nes ad inferiora inueniatur in quo est sub y

pocondriis et uacuum ex aparte tensitate et do
lore sub. et accidit egro hora a alterato in hume
ris absque causa manifesta. et est tunc exitum
egredietur necessaria in eo quod est super pectus. in car
ne mollis. quando incipit autem. et quando est aliquid ac
cidentium quando accidit in capite de illis quando sig[nifica]t
exitum illam. sicut sopor et profundus. et surdi
tas subito absque causa cognita et grauitas ca
pitis et ceruicis. et alia de illis. quando si[mi]l[i]a sunt eis non
ergo remanet signum significans crisim quod
non dixit ypo. non plurimus uenae. Vidimus plures ul
lorum qui sunt huius regionis. p[ro]pter non intelli
gunt sermonem eius quod per eum cognoscunt illud
et quod currit consuetudo antiquorum de abre
uiatione et compendio. existimant quod dimi
sit res quas non dixit. quoniam ob rem uolui
in ut ego nar
rem res illas quas dimisit dictione alia adie
ctione eius. in quo ostendam intentionem expo
sitionis et declarationis cum ultimo labore et
forsitan ipsi intelligent ea. et non estimabunt
quod non erit possibile. ut ad p[ro]cedas et scias. quando ma
net crisis per signa quarum iam tibi ex sermone
meo. in eo quod p[rae]cessit. et ut considerans et dis
cernas qualis erit illa crisis. per hanc uiam
considera in primis. an egritudo sit acuta ua
lde. sanus fiat in ea crisis et in paradis paucis. nam
cum necesse op[or]tet ut non fiat crisis per exitum
sed per euacuationem. deinde considera an egritudo sit
p[ro]lixa tardi motus. nam cum est ita. tunc de con
suetudine crisis est ut fiat per exitum. sed p[ro]pter quod
si mixerit eger urina[m] tenuem cruda[m]
tempore longo. nam si minxerit urinam
spissam plurima[m] in qua sit sedimen residens lau
dabile tunc dignum est ut digeratur egritudo
paulatim. et non ueniat ei crisis cum ex
itu. cum ergo discernis ista. et cognoueris tu
considera si crisis futura est cum euacuatione
cum qua erit aut cum fluxu sanguinis nari
um aut cum sudore. aut cum uomitu. aut
cum fluxu uentris. et si crisis est uentura cum
exitum tunc in aliquo membro. et in quo uenturum

erit contraria illa. cum g° per euacuationem. ctr
narie est. ut percipias et ut cognoscas ipsum duobus
modis quorum unus est illud. quod inuenis de signis
significantibus reliquis species euacuationis. nam cum
apparent et sic significata ad illa unam crisis. deinde
si apparent et alia signa significata unam aliam
crisis et uehementi. prudens et considerans de ista
una quam significant per unaque unam crisis. et sit
necesse ut cum intendis ad cognitionem illarum unam
ne sis contentus consideratione signorum que significant per
non considerans cum hic signa que significant alia reliquarum
unam crisis. cum ergo inuenis unam singularem et uitam uen
ientem per crisim. tunc necesse est tibi ut consideres et discer
nas que res ueniant per ipsam. aut sudor aut
uomitus aut fluxus uentris. aut due istarum
rerum. aut omnes. et considera primum in egritudinibus. uerbi
gratia febris causon piura. et iam declaratur et cer
tificatur aut esse in primis esse rigoris. aut adue
tum sui. et id quod febris causon non generatur nisi
ex colera. et tamen aut dixi quod iste clerus mouet mo
tu forti. generat rigorem. deinde considera per hoc
an retineat uel soluat. an retineat tunc cum ea
an rigor est. iam si ambo retineant sunt. tunc crisis
per dubio erit cum sudore pleno. et cum non reti
netur sola tunc considera an addat ego ante
crisim super illud quod ante hoc fuit ab eo. quod si
inuenis ea ad e plenum tunc scias quod non declinans
est ad hanc uiam. et propter eam fiet crisis. et si inuenis
eam minuere tunc scias quod declinatio eius est non
sit sudorem et propter ipsum erit crisis. et quod inuenis cum
hoc sic significata uomitum tunc crisis erit cum u
trisque. s. uomitu et sudore. et si fu
erint sic significata unam duarum eu
acuationum fortiora signis que significant alterius erit
crisis cum illa euacuatione. plus et si fuerint sic
equalia tunc crisis erit cum ambabus equaliter. si autem
inuenis ad signorum uomitus. tunc expecta sudo
rem et percipue cum inuenis ego ronce per inuita
et inuenis propter ipsum febris iam augmentatam. et in
ueneris exteriora corporis calefacta. et rubefacta plus
quam fuerint rubea. et inuenis uaporem ca
lidum eleuari ex corpore. que cum eleuabitur ante

hoc. quod si inuenis cum hoc pulsum uene
rat fortem undosum et leuem tunc compleatur
species tua in sudore. et pulsus alius est signum
esse omnibus speciebus euacuationis. et similiter est pulsus
fortis. cum autem pulsus est magnus. tunc sign
motum nature ad exteriora corporis non ad ex
teriora ipsius. et in qualibet horum duorum motuum
fit per duos modos. motusque ad exteriora per li
gnem currentem ex utraque naribus
aut ex aliis. ab utraque cum sudore et
motus ad interiora fit aut cum fluxu uen
tris. aut uomitu. pulsus igitur uiscosus
significat sudorem. et pulsus magnus et undosus
significat sanguinem. hic est una signis motum non
ad exteriora et quam non declinat ad exteriora. de
inde non sunt signa uomitus presencia tunc cri
sis erit cum fluxu uentris. quod si signa pre
cesserint tunc crisis erit cum uomitu. et de
claratur cum fluxu uentris augmentum te
crisis erit cum ambobus simul. et plus quam in pluribus
dispositionibus crisis fit diuisus et precipue quando cum
crisi est labor et tumor. ventris illa diuisitas
fit. similiter plurimas dispositiones suas quando extenditur
ad stomachum colera. tunc erit cum hic quod apparet. et
de signis quorum exposicione. quod ipsa significant
uomitum fit pulsus diuisus in omnibus dispositio
nibus suis. propter illud quod aduenit capiti stoma
chi scilicet singulum. de mordicatione et gencedine propter
uenire que currit ad os ambos et ypo. que uar
iant sic. que inueniuntur ex pulsu. aut quando non
sciunt ea. aut quando estimauit. quod sit de for
tioribus signis. Signa autem uomitus. dolor cordis
et dolor capitis et scotomia cum nigredine que u
imaginantur oculis. et tremor labii inferioris
et saliua plurima subtilis fluens ex ore. et om
nia illa accidunt quando in stomacho quando in stomacho aggra
uatur chimus de genere colere mordicatiuis quod
mordicare ex stomacho quod enimque non ... fuerit
fortiter id est cor. et affectum meum ... ad interiora
et inferiora. et propter hoc tremit labium inferius
et fluit saliua subtilis. et ymaginatur coram
oculis suis nigredo. et accidit scotomia et uer

tigo et dolor capitis. et illud accidit propter diversos modos. quorum unus est vapor elevatur ad caput ex illa colera et altera commixtas humorum cum ipso in lesione. Signorum fluxus sanguinis narium propter alius est radii quos imaginatur oculis. et hoc propter rubedinem sanguinis. alius est caligo. et alius est propterea quod cum ex sanguine elevatur res plurima subito. oppilat viam spiritus. et alius est lucrine propter multitudinem eius quod currit ad oculum sicut accidit in obtalmia. et propter hanc causam rubent oculi. cum naris. et quando rubet nasus est. et de signis que propterea sunt fluxum sanguinis narium est tensio accensus in eo. quod est sub ypocondriis absque dolore. quoniam hoc signum et significat fortem et manifestam declinationem sanguinis ad partem superiorem. et si est cum altera harum littera. ipsa in ... non accidit nisi cum movetur sanguis in pectore. quod si tensio que est sub ypocondriis fuerit cum dolore. tunc ipsa non significabit fluxum sanguinis futurum narium. sed significabit apostema ventosum in loco in quo est tensio et dolor capitis. Contrarius sit signum cum nominatur et fluxus sanguinis narium. tamen si cum eo est similiter motus [illegible] et significat vomitum. et quando cum eo est similiter gravedo et tensio et pulsatio et calefactio significat fluxum sanguinis. propterea et si apparitionibus accentibus in illis que sunt sub ypocondriis fit cum fluxu sanguinis narium. et signum significans [illegible] cum egritudo est ex contrario latere ei in quo non est egritudo laudabilis. et quando est ex latere in quo est egritudo tunc est laudabilis. Quandoque dixit ypocras. et hic significat experimentum non est igitur difficile. uno est de facilioribus rebus ut antecedis et predicens quod duarum narium curret sanguis perpendit sciens egritudinem ex qua veniet fluxus sanguinis narium. ideo quoniam cum egritudo est in latere dextro in aliquo eorum que sunt sub ypocondriis. tunc crisis laudabilis fit cum sanguine procedente e nare dextra. et quando egritudo est in aliquo eorum que sunt sub ypocondriis in latere sinistro tunc crisis laudabilis fit cum sanguine procedente e nare sinistra. et ego quidem iam narravi tibi signa crisis laudabilis bone. et signa cri-

sis illaudabilis male. non est igitur difficile ut predicas lateris ex quo erit fluxus sanguinis narium. cum tu possis cognoscere locum in quo est egritudo cognitione certa. et non occultabitur bonitas crisis et malicia eius. cum signa fluxus sanguinis narium fuerint apparentia et etiam fuerit tempus et est hoc in tempore hore plenitudinis. de horis anni et regionis. et etas egri adiuvante ad significationem fluxus sanguinis narium. et signa vomitus sunt de moribus signis et temporibus cum eo de ... signa sudoris. fluxus vero ventris non significatur manifesta propterea sicut signa que dixit. et tamen significatur ex hoc quod tu invenies signa que significant quod erit evacuatio. et non invenies signa que significant vomitum et fluxum sanguinis et sudorem. sed non cum invenies signa illa sit necessarium ut sit fluxus ventris. quoniam non est possibile ut sit crisis cum sanguine currente ex orificiis venarum apertis in ano. et possibile est etiam in mulieribus ut sit cum menstruis. et hoc non verum discretio. non est possibile. et ideo quoniam menstrua accidunt contrarietas manifesta in uno parte dorsi. et dolor et tensio in loco. apertio non orificiorum venarum non est communis omnibus hominibus. [illegible] non est ... que causa apparitur. in eo igitur quod omnibus est apparens hic involvitur discretio huius capituli. In reliquis autem in omnibus hominibus cum inveniuntur signa significantia evacuationem [illegible] et non inveniuntur in eis signa significantia vomitum neque fluxum narium neque sudorem. tunc necesse est ut veniat in eis fluxus ventris. Indiget ergo [illegible] ut discernas signa crisis cum [illegible] et [illegible] cum crisis fit cum evacuatione. si autem crisis vult ut fiat cum exitu [illegible] signum [illegible] exitum est ut invenias in egro signa significantia quod salvatur. deinde egritudo non consumitur neque minuitur vel plurimum. in quo sit sedatum. sed minuitur [illegible] crudam subtilem. de signis autem [illegible] quia cum egritudo apparet vel prolongatur non valde. deinde inveniens anhelitum subito altum. precedit illa anxietas que accidit in

hanelitu uelociter. 7 succedunt ei dolor
7 grauitas i corp̄ capite. 7 profunditas sopni
7 surditas. tunc illud sigt̄ necio qd̄ exitu
egredietur in carne molli q̄ seq̄ aurem. 7 cum
egritudo ualde appet i ea ad loc̄ signor̄ q̄
narrauim̄. 7 apparent i q̄busdam locis infer
orib; grauitas aut tensio. inflammatio aut do
lor. tunc op3 ut expectes aduentum exitus in
inferior̄. ypo. dix̄ i libro pnosticor̄ posuit
egritudini exemplum unicuiq; har̄ diuersar̄
exituum̄. 7 declarauit p eum ei qui p̄ in
telligere sermonem ei̇ q̄n sit ei notum ut
ut consideret uirtutem omis exitus. 7 ppriam nat
uram h̄ usui ē. iā ut cinnem hunc tract
tatu i hoc loco. qd̄ si tu admireris ea q̄ e
go dixi ad illud qd̄ dixit ypo. tū pducet
te illuc ad h̄ ut puenias p ipm ad pru
denciam h̄ me. 7 peregrinatō ibi exitus. tunc
ego exponam t̄ tractatū q̄rtū eius sigil
latim hunc librum 7 p ipo qd̄ tu pueniet ad
cōplementū ei quo indiges. illud q̄ sunt sb
til' ingenii 7 sensus sufficiunt. isti tres tc
tatus. tū ē necc̄ tractat̄ q̄rtus.
Expletus ē tract̄ libri .G. de crisi. cū
quo finitur liber.

LIBRARY
COLLEGE OF PHYSICIANS
OF
PHILADELPHIA

GALENUS

DE CRISI

SEC. XIII